

WSPÓLNOTA

Fundusze unijne

Ranking wykorzystania środków UE przez samorządy 2014–2021

NAJBARDZIEJ OPINIOTWÓRCZY DWUTYGODNIK O SAMORZĄDZIE

Wersja
papierowa

Wersja
elektroniczna

ZAMÓW PRENUMERATĘ NA 2023 R.

Wykorzystanie środków Unii Europejskiej przez samorzady w latach 2014–2021

Absolutnymi liderami w naszym rankingu są Świnoujście, Krynica Morska, Dziwnów i Puńsk. W każdym z tych miast dotacje w ostatnich ośmiu latach przekroczyły 10 tys. zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W sumie w 51 samorządach kwota ta przewyższyła 5 tys. zł na osobę. Jest wśród nich 5 miast wojewódzkich, 3 inne miasta na prawach powiatu, 10 małych miast i 33 gminy wiejskie. Warto zauważyć, że nie ma w Polsce samorządów, które nie otrzymały żadnych dotacji z programów operacyjnych UE, choć są takie, które skorzystały z nich w śladowych ilościach.

Autorzy: Paweł Swianiewicz, Julita Łukomska*

Kolejny budżet wieloletni Unii Europejskiej skończył się w 2020 roku, ale zgodnie z obowiązującymi regułami środki mogą być wydawane jeszcze w kolejnych latach. W naszym rankingu posługujemy się danymi ze sprawozdań budżetowych o faktycznie poniesionych przez jednostki

samorządu terytorialnego wydatkach, a nie zestawieniami umów zawartych na realizację kolejnych projektów. Wydatki z budżetu 2014–2020 będą jeszcze pojawiać się w kolejnych spr-

wozdaniach samorządów, tych dotyczących roku 2022. Niemniej jednak dane, które pokazujemy, to już końcówka tej bardzo szczodrej dla Polski perspektywy finansowej, prezentowa-

ne zestawienia mają zatem charakter zbliżony do podsumowania całego siedmioletniego okresu. Co jest o tyle istotne, że nie bardzo wiadomo, czego oczekiwać w przyszłości. Doskonale znane są kłopoty z uruchomieniem kolejnych, niebagatelnych środków zapisanych w Krajowym Planie Odbudowy. Trudno przewidzieć, kiedy i w jaki sposób problem będzie rozwiązany, trudno też wykluczyć jego wpływ na środki dla Polski z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w kolejnym budżecie wieloletnim.

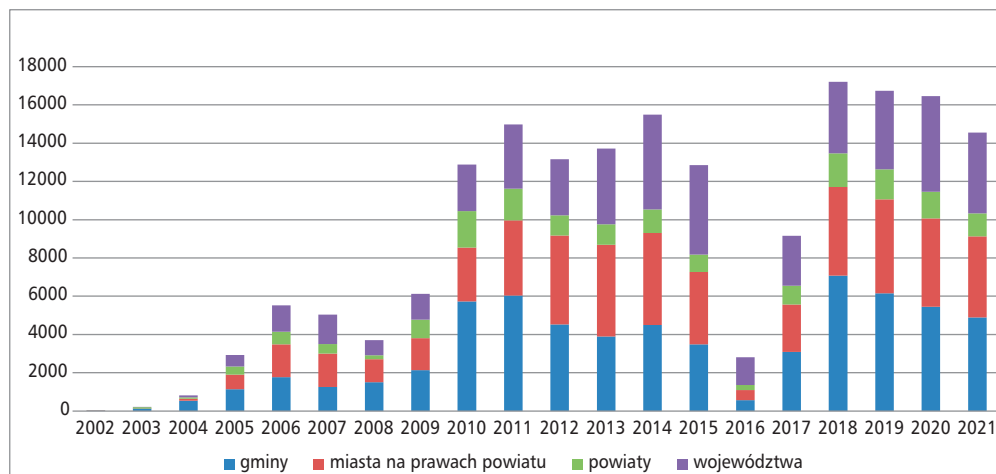
Rys. 1 pokazuje łączną wielkość unijnych dotacji wykazanych w wydatkach samorządowych w kolejnych latach. W rekordowym jak dotąd roku 2018 było to prawie 18 miliardów złotych, w kolejnych latach kwoty zmniejszały się i w roku 2021 było to już nieco ponad 14 miliardów.

Metoda i wyniki rankingu

Ale kwoty na rys. 1 odnoszą się tylko do wydatków budżetowych. Z ankiet rozsyłanych przez „Wspólnotę” przy okazji rankingu wydatków inwestycyjnych mamy też informacje o dotacjach pozyskiwanych (niezależnie od budżetu) przez spółki komunalne w miastach na prawach powiatów. W całym okresie 2014–2021 środki zdobyte przez spółki w miastach wojewódzkich stanowiły mniej więcej jedną trzecią dotacji przepływających przez budżety miejskie. W pozostałych miastach na prawach powiatu ta nadwyżka w stosunku do wydatków budżetowych była znacznie mniejsza – około 12 proc. dotacji w budżetach miast. Ale w niektórych miastach – Krakowie, Skierniewicach i Radomiu – udział dotacji unijnych uzyskanych przez spółki był znacznie większy, przekraczał nawet kwoty odzwierciedlane w budżetach. Dane przytaczane w rankingu, a odnoszące się do miast na prawach powiatu, obejmują więc zarówno dotacje do wydatków budżetowych, jak i kwot wydatkowanych przez spółki komunalne. Uwzględnienie środków spółek spowodowało niekiedy znaczące przesunięcia w kolejności zajmowanej przez poszczególne miasta. Wśród miast wojewódzkich w porównaniu z rankingiem opartym tylko na danych budżetowych Bydgoszcz awansowała z 15. na 9. miejsce, z kolei Gdańsk spadł z 8. na 14., a Łódź z 12. na 17. miejsce. Wśród pozostałych miast na prawach powiatu przesunięcia bywały jeszcze większe. Dzięki uwzględnieniu danych ze spółek Jaworzno awansowało z miejsca 29. na 13., Częstochowa z 28. na 18., Skierniewice z 46. na 30., a Radom z 44. na 31. Przesunięcia w drugą stronę nie były aż tak spektakularne. Największe to Leszno z 21. na 28. i Grudziądz z 22. na 29.

Biorąc pod uwagę łączną wysokość dotacji w przeliczeniu na jednego mieszkańca absolutnymi liderami są Świnoujście, Krynica Morska (woj. pomorskie), Dziwnów (zachodniopomorskie) i Puńsk (podlaskie). W każdym z nich dotacje w ostatnich ośmiu latach przekroczyły 10 tysięcy złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W sumie w 51 samorządach kwota ta przekroczy-

Rysunek 1. Wydatki finansowane ze środków UE i innych zagranicznych funduszy pomocowych

ła 5 tysięcy złotych na osobę. Jest wśród nich 5 miast wojewódzkich, 3 inne miasta na prawach powiatu, 10 małych miast i 33 gminy wiejskie. Nie ma samorządów, które nie otrzymały żadnych dotacji z programów operacyjnych Unii Europejskiej, ale są takie, które skorzystały z nich w śladowych ilościach. W 8 gminach wiejskich, 2 małych miastach i jednym mieście powiatowym ich łączna wielkość nie przekraczała 100 złotych na osobę. Aż 5 spośród tych gmin znajduje się w województwie mazowieckim, które ze względu na obowiązujące algorytmy dostaje stosunkowo najmniejsze kwoty do wykorzystania. Takimi bardzo niewielkimi dotacjami odznacza się też 11 powiatów – z tego aż 6 zlokalizowanych jest na Mazowszu.

Na co te dotacje i po co?

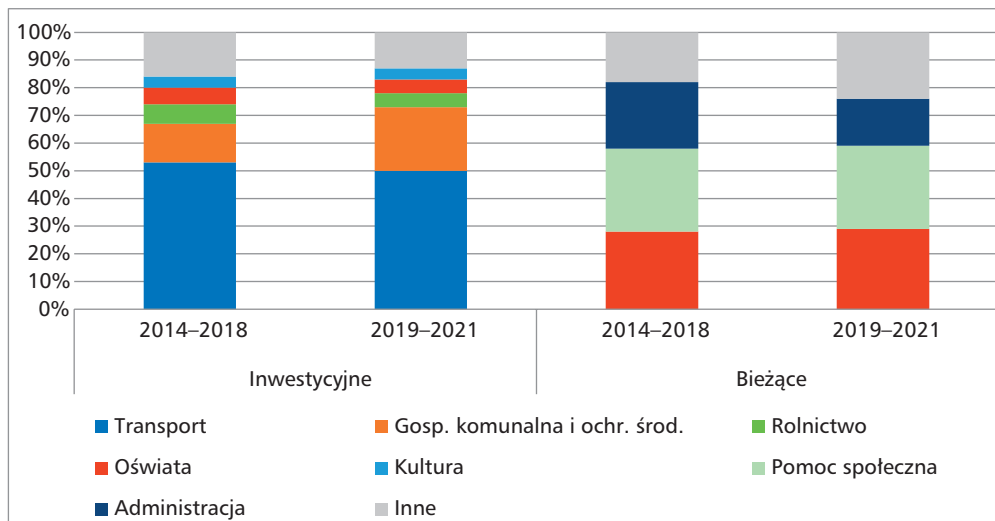
Zacznijmy od tego, że ponad 75 proc. wszystkich dotacji z funduszy unijnych ma charakter środków inwestycyjnych. Mają one olbrzymie znaczenie nie tylko dlatego, że przyczyniają się do powstawania nowych, bardzo ważnych obiektów, takich jak oczyszczalnie ścieków, wyremontowane drogi czy tabor komunikacji publicznej. Dotacje, o których mówimy, mają również gigantyczne znaczenie polityczne. Jak pisał niedawno na łamach „Wspólnoty” Adam Gendźwiłł, „opowieść o samorządzie to opowieść o zdobywaniu środków i budowaniu (...) Bardzo wyraźny jest obraz samorządu lokalnego jako inwestora, który specjalizuje się w pozyskiwaniu zewnętrznych

środków (stara się, załatwia, pisze projekty, składa wnioski) i wydawaniu ich na kolejne projekty” (A. Gendźwiłł „Płytkie korzenie”, Wspólnota 14/2022). Wyniki tych starań są oceniane przez wyborców i mają niebagatelny wpływ na ewentualną reelekcję wójtów czy burmistrzów. Gendźwiłł w swym artykule zwraca też uwagę na potrzebę zbudowania nowej, wykraczającej poza maszynkę do zdobywania funduszy, narracji o znaczeniu samorządu. Zgadzamy się z tą opinią, ale wykracza ona poza tematykę niniejszego artykułu.

Na co więc przede wszystkim przeznaczone były środki pochodzące z dotacji (rys. 2)? Jeśli chodzi o dotacje inwestycyjne to niemal połowa wiąże się z inwestycjami transportowymi (drogi, zakup taboru komunikacyjnego). Drugim bardzo ważnym działem jest gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Natomiast w dotacjach na zadania bieżące dominuje oświata, pomoc społeczna i administracja publiczna (w praktyce np. środki na szkolenia pracowników administracji gminnej).

Warto przyjrzeć się nieco dokładniej przeznaczeniu środków w dwóch największych działach. Trzeba przy tym pamiętać, że dane, którymi dysponujemy, pozwalają tylko na analizę struktury sektorowej wydatków zapisanych w budżecie. Niewiele wiemy o konkretnym przeznaczeniu niebagatelnych środków pozyskiwanych przez spółki komunalne. Ale możemy się domyślać, że ich uwzględnienie zwiększyło by udział gospodarki wodno-kanaliza-

Rysunek 2. Struktura dotacji z funduszy UE

cyjnej, gospodarki odpadami i zakupów taboru komunikacyjnego, a zmniejszyłoby znaczenie inwestycji drogowych.

W oparciu o dane budżetowe możemy stwierdzić, że największe znaczenie wśród wydatków transportowych mają inwestycje drogowe (por. rys. 3). W latach 2014–2018 stanowiły one ponad dwie trzecie wszystkich dotacji w dziale transport, a w latach 2019–2021 ich udział spadł do nieco ponad połowy. Z kolei w ostatnich latach wzrósł nieco udział inwestycji związanych z drogowym transportem publicznym. Znaczenie dotacji związanych z transportem kolejowym realizowanym przez samorządy jest stosunkowo niewielkie.

Natomiast w przypadku działu gospodarka komunalna i ochrona środowiska zwraca uwagę przede wszystkim szybko rosnące znaczenie dotacji przeznaczonych na ochronę powietrza i klimatu (por. rys. 4), co ma niewątpliwie związek z polityką klimatyczną Unii Europejskiej. Dotacje te stanowią już ponad jedną czwartą wszystkich w tym dziale klasyfikacji budżetowej, podczas gdy jeszcze w 2014 r. był to mało znaczący margines. Ale w dalszym ciągu największą część dotacji (w 2021 r. – ponad 39 proc.) w tym dziale stanowią te związane z inwestycjami wodociągowo-kanalizacyjnymi.

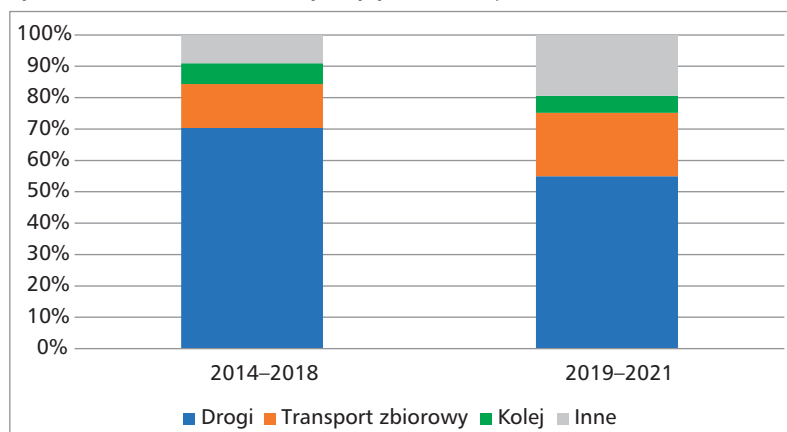
Duży może więcej

Patrząc na dane naszego rankingu nietrudno zauważyć, że duże miasta z reguły otrzymują większe dotacje od małych gmin. Wśród miast wojewódzkich są tylko dwa, w których suma dotacji w przeliczeniu na jednego mieszkańca była w okresie 2014–2021 mniejsza niż 2500 zł. Tymczasem wśród wszystkich gmin jest takich prawie dwa tysiące, a więc zdecydowanie ponad połowa. Żad-

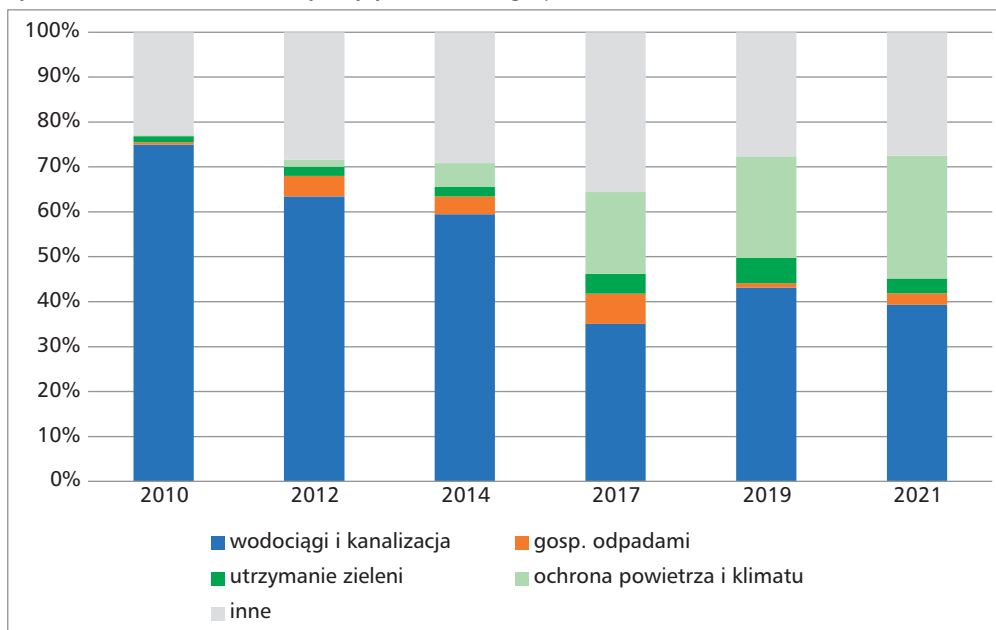
ne z miast na prawach powiatu nie otrzymało w sumie dotacji mniejszych niż 800 zł na jednego mieszkańca, podczas gdy wśród wszystkich gmin takich jednostek jest ponad 550 (w tym 86 miast powiatowych).

Ale mylna byłaby interpretacja, że to władze wojewódzkie faworyzują swoje największe ośrodki miejskie rozdzielając środki z regionalnych programów operacyjnych. Dane, którymi posługiwaliśmy się w tym rankingu, nie pozwalają na rozdzielenie środków z RPO, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzanych na poziomie krajowym programów o charakterze sektorowym. Ale z innych badań wiemy, że kiedy weźmiemy pod uwagę jedynie dotacje z RPO, znaczna część

Rysunek 3. Przeznaczenie dotacji unijnych na transport

Rysunek 4. Przeznaczenie dotacji unijnych w dziale „gospodarka komunalna i ochrona środowiska”

ŚRODKI UE 2014–2021

miast wojewódzkich otrzymuje środki poniżej średniej dla gmin w ich regionie. Tak jest w przypadku Rzeszowa, Warszawy, Wrocławia, Katowic, Lublina czy Kielc. Właściwie Olsztyn i Opole to jedyne stolice województw, które otrzymują środki regionalne wyraźnie powyżej przeciętnej dla okolicznych gmin. Zatem ta większa pula płynąca do miast dużych pochodzi głównie z programów zarządzanych na poziomie krajowym. Problematiczne byłoby też określanie tej sytuacji mianem uprzywilejowania, bo znaczna część tych dotacji wynika po prostu z charakteru inwestycji i roli odgrywanej przez główne ośrodki miejskie w gospodarce i dostarczaniu usług publicznych wykraczających poza zasięg lokalny.

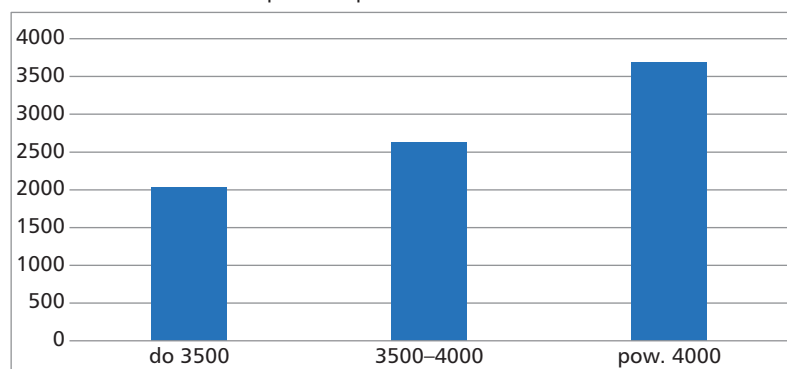
Pogoda dla bogaczy

Jednym z podstawowych założeń polityki regionalnej Unii Europejskiej jest wyrównywanie, a więc kierowanie strumienia dotacji pozwalającego na zwiększenie inwestycji publicznych do rejonów słabiej rozwiniętych. Sprawdza się to na poziomie krajowym. To właśnie dlatego Polska dostaje tak znaczące środki z budżetu UE, podczas gdy zamożniejsze kraje, takie jak Holandia, Szwecja czy Niemcy, są płatnikami netto. Reguła ta znajduje też odbicie w alokacji środków pomiędzy poszczególne województwa. Ale na poziomie mikro (pojedynczych jednostek samorządowych) sytuacja jest odmienna. To zamożniejsze miasta i gminy wiejskie stać na posyłanie swoich pracowników na dobre szkolenia lub zatrudnianie najlepszych firm konsultingowych, na opracowywanie bardziej skomplikowanych projektów, na zapewnienie wkładu własnego w odpowiedniej wysokości lub też posłużenie się kredytem tam, gdzie sytuacja tego wymaga. W efekcie to bogatsze jednostki korzystają często z wyższych dotacji. Regułę tę potwierdzają dane na rys. 5. Zestawiamy na nim wielkość dotacji w miastach na prawach powiatu ze wskaźnikiem zamożności (liczonym tak jak w rankingach publikowanych corocznie we „Wspólnocie”) w roku 2014, a więc na początku okresu objętego naszą analizą.

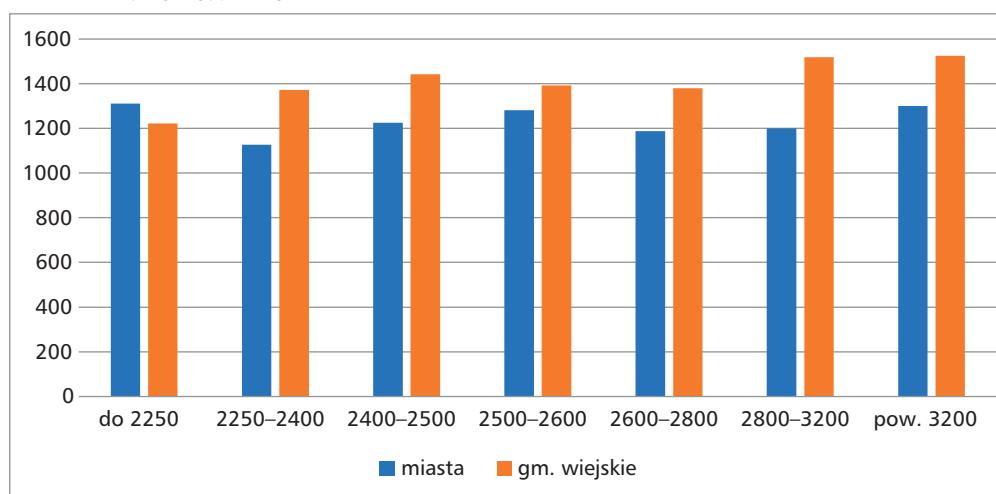
Dane na rys. 6, odnoszącym się do mniejszych miast i gmin wiejskich, prezentują nieco bardziej skomplikowany obraz. Ale zamazanie zależności, o której pisaliśmy wcześniej, wynika głównie z tego, że mniej zamożne samorządy nadproporcjonalnie często zlokalizowane są w regionach, które otrzymały największe środki w ramach regionalnych programów operacyjnych i PO Rozwój Polski Wschodniej. Kiedy weźmiemy pod uwagę tylko gminy położone w pięciu województwach objętych wspomnianym przed chwilą programem obejmującym wschodnią część kraju, zależność wielkości dotacji od zamożności robi się znów bardzo jednoznaczna (rys. 7).

Okazuje się zatem, że środki unijne, wbrew wyrównawczym założeniom polityki regionalnej, w skali mikro mogą się przyczyniać do zwiększania, a nie zmniejszania rozpiętości między mniej i bardziej zamożnymi gminami. ■

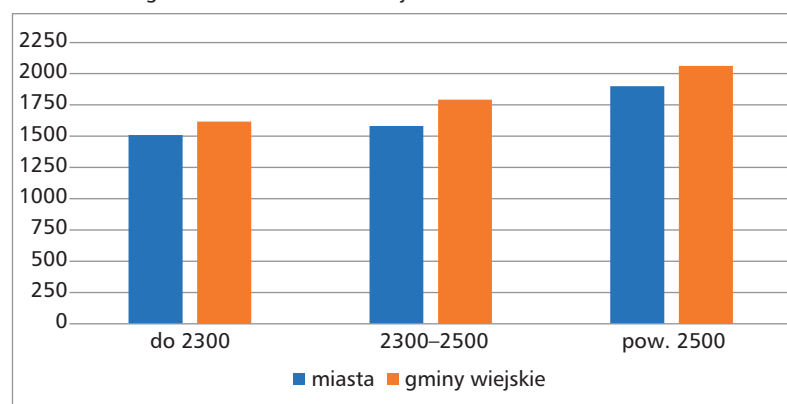
Rysunek 5. Wielkość wydatków finansowanych z dotacji UE 2014–2021 w miastach na prawach powiatu a wskaźnik zamożności w 2014 r.

Rysunek 6. Wielkość wydatków finansowanych z dotacji UE 2014–2021 w gminach a wskaźnik zamożności w 2014 r.

Rysunek 7. Wielkość wydatków finansowanych z dotacji UE 2014–2021 w gminach Polski Wschodniej a wskaźnik zamożności w 2014 r.

*Paweł Swianiewicz jest profesorem ekonomii, kierownikiem Zakładu Studiów Społeczno-Ekonomicznych w Instytucie Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu; Julita Łukomska jest adiunktem w Katedrze Rozwoju i Polityki Lokalnej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego.

Ważne to, co przed nami

W ostatnich latach regiony intensywnie i rozważnie wydatkowały środki unijne. Dziś mogą pochwalić się wieloma inwestycjami w infrastrukturę transportową, służbę zdrowia i edukację.

Strategia województwa podlaskiego brzmi „Ambitne Podlaskie”. Hasło to 4P: w 2030 roku Podlaskie ma być przedsiębiorcze, partnerskie i perspektywiczne. Wyznaczono trzy główne cele. W regionie stawia się na dynamiczną gospodarkę – województwo planuje rozwijać przemysły przyszłości, innowację, stawiać na lokalnych przedsiębiorców i kontynuować rewolucję energetyczną, w której to mieszkańcy są wytwórcami energii w oparciu o odnawialne źródła. Kolejny cel to zamożni mieszkańcy: aktywni, kompetentni, żyjący w przestrzeni wysokiej jakości, jeżdżący szerokimi, równymi drogami, lecący się wyspecjalizowanych szpitalach, korzystający z dóbr kultury, wysokiej jakości edukacji. Podlasie potrzebuje do realizacji tej wizji partnerów, dlatego stawia na region partnerski, dobrze zarządzany, współpracujący z innymi regionami i krajami.

Jednym z priorytetowych projektów, jakie Podlasie realizuje przy wsparciu funduszy europejskich, jest Dolina Rolnicza 4.0 – projekt unikalny w skali Polski i Europy. Jest to ambitny pomysł na rozwój gospodarczy w oparciu o największe zasoby: silny przemysł rol-

no-spożywczy, rolnictwo indywidualne, wyspecjalizowane uczelnie oraz innowacyjne przedsiębiorstwa. Współpraca biznesu, nauki oraz samorządu województwa sprawia, że już wkrótce w Podlaskiem tworzone będą wysokie technologie umożliwiające rozwój rolnictwa przyszłości.

W maju 2022 roku podpisano umowę dotyczącą współfinansowania środkami z UE ważnych projektów. Wśród kluczowych projektów znalazły się: Dolina Rolnicza 4.0, modernizacja dróg wojewódzkich, dalsza cyfryzacja, rozwój dwóch małych lotnisk: Krywlany w Białymstoku i w Suwałkach, parków przemysłowych, miast uzdrowiskowych. Samorząd województwa w konsorcjum z przedsiębiorstwami ma zbudować niskoemisyjny budynek pokazowy o kubaturze kilkunastu tysięcy metrów z wykorzystaniem najnowszych technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii, aby szeroko edukować i firmy, i społeczeństwo w problematyce OZE.

Opolskie

W woj. opolskim kolejne gminy podpisały umowy na dofinansowanie z budżetu woje-

Miejsce	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	podlaskie	1866,36
2	opolskie	1482,76
3	podkarpackie	1304,70
4	lubelskie	1292,31
5	świętokrzyskie	1240,60
6	zachodniopomorskie	1233,59
7	warmińsko-mazurskie	1230,04
8	małopolskie	1064,68
9	lubuskie	885,88
10	kujawsko-pomorskie	767,98

wództwa budowy lub przebudowy dróg do gruntów rolnych. W tym roku 26 JST otrzyma ponad 4 mln 654 tys. zł. Co roku dotacje na takie drogi cieszą się dużym powodzeniem i prawie zawsze udaje się zarządowi województwa opolskiego zaspokoić wszystkie potrzeby w tym zakresie. W latach 2013–2021 z budżetu województwa opolskiego wsparcie

Centrum Naukowo-Wdrożeniowe Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego.
Fot. Politechnika Świętokrzyska

finansowe tego typu zadań wyniosło w sumie ponad 37,2 mln zł. Powstało ponad 201 km dróg ważnych dla rolników.

Województwo buduje nie tylko dla tych zmotoryzowanych, ale również pieszych i rowerzystów. Miłośnicy dwóch kółek mogą korzystać z nowej ścieżki pieszo-rowerowej z Popielowa przez Stobrawę do granicy z gminą Lubsza. To około 10 km dobrej drogi dla rowerzystów. W ramach unijnego projektu wybudowano asfaltową ścieżkę pieszo-rowerową wraz z oświetleniem, a także parking bike&ride. Fragment ścieżki w sąsiedztwie starorzecza wykonano z nawierzchni mineralnej – przepuszczalnej – ze względów ekologicznych i krajobrazowych. Wzdłuż trasy posadzono drzewa. Ścieżka powstała w ramach partnerskiego projektu unijnego gmin Popielów i Lewin Brzeski. Projekt kosztował 12 mln zł, z czego 7 mln stanowiło dofinansowanie z RPO Województwa Opolskiego 2014–2020. Pozostała część to zaangażowanie finansowe gmin.

Warto wspomnieć, że dzięki unijnym pieniądzom w ostatnich siedmiu latach powstało w województwie około 240 km nowych ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych.

Władze samorządu nieustannie pozyskują środki unijne. Dlatego Opolskie jest wśród czterech pierwszych województw, które w Komisji Europejskiej procedują swoje programy regionalne. Ostateczna akceptacja programu ma być możliwa jeszcze w tym roku. W nowej perspektywie samorząd województwa ma otrzymać 966,5 mln euro – z podziałem na 276,4 mln euro w Europejskim Funduszu Społecznym i 690,1 mln euro w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Świętokrzyskie

Na wysoką, piątą pozycję woj. świętokrzyskiego w rankingu wpływ miał z pewnością fakt, że głównymi beneficjentami funduszy unijnych w regionie są samorządy lokalne, które bardzo sprawnie realizowały projekty unijne. Nawet pandemia COVID-19 i wynikające z niej zawirowania na rynku inwestycji nie wpłynęły znacząco na terminy realizacji i rozliczeń projektów. Należy również podkreślić, że w ostatnich trzech latach nastąpiło znaczące przyspieszenie procesu podpisywania umów oraz rozliczania projektów, czego efektem było przesunięcie Świętokrzyskiego z ostatnich miejsc w rankingach kontraktacji na znacznie wyższą pozycję.

Region świętokrzyski wykorzystuje każdą dostępną w ramach RPOWS zlotówkę, która pojawia się np. dzięki korzystnemu kursowi euro. Zarząd województwa reaguje na pojawienie się oszczędności i na bieżąco podejmu-

Ośrodek Edukacji Przyrodniczej na Poniżniu. Fot. UMWS

je uchwały o dofinansowaniu dodatkowych projektów, które dotychczas, z powodu braku środków, znajdowały się na liście rezerwowej. Nie bez znaczenia jest również to, że w woj. świętokrzyskim przy wsparciu środków UE realizuje się projekty, które stanowią odpowiedź na rzeczywiste wyzwania stojące przed regionem, m.in. są to inwestycje w infrastrukturę związaną z efektywnością energetyczną.

Do najważniejszych przedsięwzięć zrealizowanych w woj. świętokrzyskim należy zaliczyć Centrum Naukowo-Wdrożeniowe Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego. Projekt realizowany był przez Politechnikę Świętokrzyską. CENWIS to nowoczesne laboratoria związane z inteligentnymi specjalizacjami regionu, dotyczącymi m.in. budownictwa zasobooszczędnego, branży metalowo-odlewniczej, wytwarzania precyzyjnych elementów do zastosowania w medycynie oraz zrównoważonego rozwoju energetycznym. Ogólna wartość projektu to 79 mln 52 tys. zł, z czego unijne wsparcie wyniosło 66 mln 854 tys. zł. Podnoszenie konkurencyjności, inwestowanie w badania i rozwój technologiczny, finansowanie inwestycji związanych z rewitalizacją, poprawą efektywności energetycznej czy termomodernizacją – to tylko część przedsięwzięć, które świętokrzyskie mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa mogą realizować przy wsparciu pożyczek udzielanych w ramach unijnego projektu „Fundusz Funduszy Województwa Świętokrzyskiego”, realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Należy również podkreślić, że w czasie pandemii preferencyjne pożyczki były kołem ratunkowym dla firm borykających się z ekonomicznymi skutkami COVID-19. Wsparcie

Andrzej Bętkowski
marszałek województwa
świętokrzyskiego

Do najważniejszych celów strategicznych rozwoju województwa świętokrzyskiego należą: wspieranie konkurencyjnej, opartej na innowacjach gospodarki, stworzenie czystego, przyjaznego dla środowiska regionu, a przez to warunków do rozwoju turystyki (w tym prozdrowotnej). Ważnym kierunkiem jest również dostępność komunikacyjna, a także działania w zakresie zdrowia i edukacji. Przed regionem stoją ogromne wyzwania, takie jak depopulacja, infrastruktura społeczna czy gospodarka wodno-ściekowa, mamy też w planach wiele ważnych etapów rozwoju regionu inwestycji, m.in. drugi etap budowy Głównego Urzędu Miar czy Centrum Badań Molekularnych przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii. Wyzwaniem jest także zabezpieczenie kapitału dla sektora MŚP poprzez Świętokrzyski Fundusz Rozwoju. W zakresie tzw. projektów miękkich współfinansowanych z EFS+ najistotniejsza będzie odpowiedź na wyzwania społeczne, takie jak rynek pracy, edukacja na wszystkich etapach życia, wsparcie rodzin i włączenie społeczne, profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców.

pozwoliło im na utrzymanie płynności finansowej oraz zapłatę zobowiązań. Była to szybka odpowiedź na potrzeby zgłaszane przez przedsiębiorców. Dzięki kolejnym decyzjom zarządu woj. świętokrzyskiego wartość projektu wzrosła do 437 mln 452 tys. zł. ■

Przyszłość miast zależy od środków unijnych

W kategorii miast wojewódzkich liderem jest Olsztyn, drugie miejsce zajęło Opole, a trzecie Rzeszów. Świetnie z pozyskiwaniem i wydatkowaniem środków unijnych radzi sobie też Lublin, który nie spoczywa na laurach i planuje kolejne inwestycje współfinansowane ze środków UE.

Jednym z kluczowych dla Lublina projektów, który wymaga unijnego współfinansowania, jest utworzenie Centrum Sztuki Dzieci i Młodzieży. W ramach Centrum ma powstać siedziba Teatru im. H. Ch. Andersena, cieszącego się długą historią, świetną renomą, a także dużym zainteresowaniem publiczności. Teatr będący jedynym tego typu teatrem dla dzieci w woj. lubelskim działa nieprzerwanie od 1954 roku, ale dotąd nie doczekał się własnego miejsca na mapie miasta. Prowadzi działalność w wynajmowanych pomieszczeniach. Władze miasta planują utworzyć siedzibę tego teatru w budynku dawnego Domu Kultury Kolejarza, który ze względu na swoje położenie, w pobliżu dworca kolejowego i Dworca Metropolitalnego, będzie lepiej dostępny nie tylko dla mieszkańców Lublina, ale i całego regionu.

Władze Lublina chcą również – z udziałem środków unijnych – rozwijać zrównoważoną mobilność poprzez modernizację infrastruktury i taboru, a także mobilność indywidualną poprzez rozbudowę infrastruktury rowerowej i pieszej. W planach jest integracja różnych rodzajów transportu – łącznie z kolejowym – czy rozbudowa systemu zarządzania ruchem i komunikacją miejską.

Również rzeszowscy samorządowcy patrzą w przyszłość. W najbliższym czasie chcą zrealizować projekt pn. „Budowa wiaduktu nad torami od ul. Wyspiańskiego do ul. Pułaskiego/Hoffmanowej”, którego całkowita wartość wynosi 68 mln zł. W ramach inwestycji planowana jest budowa dróg wraz z wiaduktem nad torami kolejowymi. Efektem będzie stworzenie nowego połączenia pomiędzy wschodnią a zachodnią częścią Rzeszowa. Kolejnym planowanym projektem jest „Poprawa efektywności energetycznej publicznych syste-

mów oświetleniowych, jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji” o wartości ponad 53 mln zł. Obejmie on modernizację ok. 14,5 tys. punktów oświetleniowych na bardziej energooszczędne, w technologii LED. Przewidziano również zakup i montaż sterowników – tam, gdzie jest to racjonalne i wskazane – umożliwiających ich połączenie w system zarządzający pracą oświetlenia ulicznego w zależności od potrzeb, pozwalający np. zwiększać natężenie światła na bardziej ruchliwych ulicach czy w razie ograniczonej widoczności wynikającej ze złych warunków atmosferycznych, a także zakup i montaż paneli fotowoltaicznych. ■

Miejsce	Miasto	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Olsztyn	6122,59
2	Opole	5961,96
3	Rzeszów	5914,19
4	Białystok	5372,42
5	Lublin	5163,16
6	Gorzów Wlkp	4688,30
7	Zielona Góra	4454,81
8	Kielce	4215,10
9	Bydgoszcz	3876,83
10	Katowice	3821,85

MIASTA WOJEWÓDZKIE

Konrad Fijołek
prezydent Rzeszowa

Jesteśmy przygotowani na pozyskiwanie środków unijnych

Rzeszów od lat stara się intensywnie korzystać ze środków Unii Europejskiej w ramach dostępnych instrumentów finansowych. Nie sposób nie wskazać, jak wiele dały i dają te środki – nie ma praktycznie obszaru w mieście, którego to wsparcie by nie dotyczyło. Stąd nadzieja na możliwość dalszego i jak najszybszego korzystania z funduszy unijnych, trudno sobie bez nich wyobrazić nie tylko utrzymanie tempa, ale i skali rozwoju miasta, w tym odpowiedzi na obecne wyzwania cywilizacyjne. Mając na uwadze doświadczenia, a także chcąc utrzymać wysoki poziom absorpcji środków, zostały w Rzeszowie przygotowane strategiczne obszary interwencji, personel, a także i środki finansowe na wkład własny – co w inflacyjnych czasach i sytuacji malejących dochodów jednostek samorządu terytorialnego zaczyna być wyzwaniem.

Rzeszów. Fot. Pixabay

Krzysztof Żuk
prezydent Lublina

Zapewnienie środków na wkład własny to będzie wyzwanie

Piąte miejsce wśród miast wojewódzkich to satysfakcjonujący, dobry wynik, który z pewnością byłby lepszy, gdyby można było uwzględnić wydatki planowane do poniesienia w latach 2022–2023. Z uwagi bowiem na długoletni charakter projektów oraz ich złożoność, duża część nakładów w ramach realizowanych już zadań zostanie poniesiona właśnie w końcowych latach obecnej perspektywy finansowej. Mowa tu o 267 mln złotych dotacji, które z pewnością wpłyną na nasz wynik w kolejnych tego typu zestawieniach. Fundusze europejskie to bez wątpienia szansa dla samorządów na dalszy rozwój i kontynuację kluczowych zadań infrastrukturalnych. W najbliższych latach planujemy utrzymanie prorozwojowego budżetu, w tym poprzez realizację inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Miasto, mimo opóźnień związanych z uruchomieniem funduszy z perspektywy 2021–2027, przygotowuje założenia przyszłych projektów opierając się na dostępnych informacjach. Prowadzone są więc prace związane z przygotowaniem dokumentacji na potrzeby przyszłych aplikacji, aby być gotowym w momencie pojawienia się informacji o naborach. Te działania mają również na celu rozłożenie wydatków związanych z dokumentacją tak,

aby z uwagi na rosnące koszty nie kumulować ich w jednym czasie. Wyzwaniem jest również oszacowanie koszt planowanych projektów. Ma na to wpływ zachwiany strumień dostaw czy postępująca inflacja. To wszystko determinuje konieczność rozważnego planowania finansów w kontekście przygotowywania i późniejszej realizacji projektów, ale wymaga również stosowania rozwiązań, które w dłuższej perspektywie obniżą koszty funkcjonowania, zwłaszcza w kontekście rosnących cen energii. W związku z dużą niepewnością co do poziomu dochodów miasta, czynnikami zewnętrznymi determinującymi stronę wydatkową budżetu i ograniczeniami ustawowymi w tym zakresie, strategicznym wyzwaniem dla zarządzania finansami w 2023 roku i kolejnych latach będzie zapewnienie odpowiednich środków. Zarówno w kontekście podstawowych wydatków bieżących, jak i zapewnienia warunków finansowych dla realizacji zadań ujętych w wieloletniej prognozie finansowej, w tym środków na wkład własny do zadań inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu UE. W sytuacji zamiaru wykorzystania szansy rozwojowej wynikającej z perspektywy finansowej UE na lata 2021–2027, a z drugiej strony niepewności spowodowanej wojną w Ukrainie, znaczącego wzrostu cen, niekorzystnych dla samorządów zmian legislacyjnych (m.in. wprowadzonych przez rząd w ramach Polskiego Ładu) bez adekwatnego systemu rekompensat – konieczne będzie korzystanie z dodatkowych, zwrotnych źródeł finansowania wydatków, takich jak pożyczki, kredyty czy obligacje.

Nie ma dziedziny życia, która nie korzystałaby z unijnego wsparcia

Olsztyn zajął I miejsce w rankingu wykorzystania środków unijnych w latach 2014-2021. Co to oznacza?

To uhonorowanie naszego wieloletniego wysiłku modernizacji miasta. Te pieniądze, a mówimy o kwocie prawie 2 miliardów złotych od kiedy jesteśmy w Unii Europejskiej, zostały w mieście, zmieniając standard życia mieszkańców. Bez środków unijnych niczego byśmy nie zrobili. To one były motorem wszelkich działań i dziękujemy wszystkim, którzy sprawili, że były dla nas dostępne. Korzystaliśmy z każdej możliwości i ze wszystkich dostępnych programów. Nie ukrywam, że wkład sporo nas kosztuje, ale nie mamy wyjścia. Rozwój wymaga poświęceń i to wiedzieliśmy. Teraz widzimy efekty. Ogromnie cieszą nas już skończone

O tym, jak unijne fundusze zmieniają wizerunek miasta i o ich znaczeniu dla rozwoju Olsztyna mówi prezydent Piotr Grzymowicz.

inwestycje. Nie spoczywamy jednak na laurach. Aktualnie mnie i moich współpracowników najbardziej pochłaniają dwie trwające inwestycje – budowa nowych linii tramwajowych oraz przebudowa i modernizacja Hali Widowiskowo-Sportowej „Urania”. To wielkie, strategiczne przedsięwzięcia, których realizacja wymaga ogromnego zaangażowania. Łączny koszt tych projektów to blisko 600 mln zł. Dodam, że to wyróżnienie w rankingu to także podziękowanie za wysiłek mieszkańców, bo procesy inwestycyjne nie ułatwiały i nie ułatwiają życia. Jednak ja i moi pracownicy często mamy okazję rozmawiać z ludźmi, którzy wyjechali z Olsztyna przed laty, a dziś przyjeżdżają gnani sentymentem. Praktycznie każdy mówi, że nie poznał swojego dawnego miasta. Co mnie w takich przypadkach cieszy, to fakt, że opinie o zmianach, które zaszły w Olsztynie, są praktycznie wyłącznie pozytywne.

Przejdźmy do konkretów, jak zostały ulokowane te środki?

Nie ma dziedziny życia, która nie korzystałaby z unijnego wsparcia. To ponad 45 inwestycji. Małych i dużych. Najbardziej spektakularne to zagospodarowanie brzegów największego olsztyńskiego akwenu, jeziora Ukiel. Stworzyliśmy tam najnowocześniejszy w północno-wschodniej Polsce całoroczny kompleks sportowo-rekreacyjny. Na przedsięwzięcie

składały się trzy zadania: budowa plaży miejskiej, Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego oraz Olsztyńskiego Centrum Kajakarstwa. Wiedzieliśmy, że zarówno mieszkańcy, jak i turyści oczekują tych inwestycji, jednak zainteresowanie przeszło nasze oczekiwania. Szczególnie popularna stała się plaża miejska, która bije rekordy frekwencji. W rekordowym, pierwszym roku funkcjonowania obiektu „na pełnej parze” było to 1,8 mln osób! Teraz jest to około 1,5 miliona – bo średnio tyle gości odwiedza rocznie Centrum Rekreacyjno-Sportowe „Ukiel”. A mówimy o 170-tysięcznym mieście. Gdyby nie środki unijne nie udałoby się zrealizować też największej inwestycji w tym stuleciu, jaką jest przywrócenie komunikacji tramwajowej, przypomnę – po 50 latach jej nieobecności. Jako jedyni w Polsce zdecydowaliśmy się na taki krok. Rewolucyjne podejście dało początek zmianom na ulicach i ograniczeniu przestrzeni dla samochodów na rzecz pieszych i komunikacji

Zapowiedź wstrzymania wszelkich pieniędzy unijnych z powodu *uporu naszego rządu w kwestii zmian w sądownictwie, które gwarantowałyby niezależność sądów*, a co za tym idzie praworządność, jest porażająca. Trudno sobie wyobrazić gorszą wiadomość dla perspektyw rozwojowych Polski.

MIASTA WOJEWÓDZKIE

miejskiej. Najbardziej widać to w centrum, gdzie czteropasmową arterię przekształciliśmy w wąską i spokojną ulicę. Priorytet dla komunikacji tramwajowej powoduje, że tramwaj przejeżdża od rogatki do centrum miasta w ciągu 20 minut.

W ostatnich latach postawiliśmy też na intensywną rewitalizację przestrzeni publicznej, która wcześniej nie była należycie zagospodarowana. Jak chociażby park Centralny. Blisko 13 hektarów zieleni w samym centrum miasta. Przez wiele lat było to miejsce, które większość mieszkańców omijała szerokim łukiem. Dziś jest chętnie odwiedzane przez całe rodziny, bo każdy znajdzie coś dla siebie.

Z parkiem Centralnym łączy się również pięknie zrewitalizowany park Podzamcze, okalający zamek i olsztyńską starówkę. Przez parki przebiegają ścieżki piesze i rowerowe, a nad przecinającą je rzeką Łyną zbudowano mostki dla spacerowiczów. To także liczne inwestycje drogowe, które znacząco przeobraziły tkankę miejską, to modernizacja najważniejszych dróg dojazdowych do miasta czy budowa południowej obwodnicy. Ale te pieniądze to także inwestycje w szkoły, różne działania związane z zapobieganiem ubóstwu czy pracą nad ludźmi wykluczonymi.

Jak taka nagroda wygląda z pozycji włodarza?

Nie będę ukrywał, że sprawiła mi bardzo dużą satysfakcję. Obejmując urząd w trudnym okresie obiecałem mieszkańcom, że nie stracimy szansy, jaką dają środki unijne i jak widać dotrymałem słowa! Prezydent nie może być – i nie jest – sam. Za tym sukcesem stoją moi współpracownicy, którym muszę podziękować, bo to także ich sukces. Pracownicy pracujący

przy pozyskiwaniu funduszy się zmieniają, ale ich zaangażowanie i wiara w sens tego działania pozostają niezmiennie. Jednym z filarów tego sukcesu był niezwykły już wieloletni dyrektor Wydziału Obsługi Funduszy Europejskich Marek Malinowski. Był dobrym duchem walki o te pieniądze i to jest także jego sukces.

Mówi się, że korzystanie ze środków unijnych, zarówno w ramach KPO, jak i Funduszu Spójności, jest zagrożone. Co to oznacza dla samorządu?

Zapowiedź wstrzymania wszelkich pieniędzy unijnych z powodu oporu naszego rządu w kwestii zmian w sądownictwie, które gwarantowałyby niezależność sądów, a co za tym idzie praworządność, jest porażająca. Trudno sobie wyobrazić gorszą wiadomość dla perspektyw rozwojowych Polski. Jako lider wykorzystania środków unijnych bardzo dobrze wiemy i rozumiemy, jakie ogromne znaczenie mają te pieniądze dla naszego miasta i z jak ważnych inwestycji będziemy musieli zrezygnować. Nieprzestrzeganie Karty Praw Podstawowych to gra na wyjście z Unii i zanegowanie ambicji Polaków na znaczącą obecność w zjednoczonej, demokratycznej Europie. To perspektywa katastrofalna i mam nadzieję, że nigdy się nie ziści. ■

visit
Olsztyn

#visitolsztyn

**NOCUJESZ
ZYSKUJESZ**

visit.olsztyn.eu

Gdzie?
w **Olsztynie**
Co? 20 % zniżki
nawet

Na atrakcje oferowane przez najlepsze miejskie obiekty oraz licznych partnerów akcji!

A to wszystko dzięki akcji promocyjnej „VISIT OLSZTYN. NOCUJESZ – ZYSKUJESZ!”, w której bierze udział 20 hoteli i pensjonatów. Aby uzyskać zniżki, wystarczy zanocewać w którymś z nich. Szczegółowe informacje, lista partnerów oraz obiektów noclegowych biorących udział w akcji na stronie: visit.olsztyn.eu

Unijne pieniądze oknem na świat Opola

W prestiżowym rankingu „Wspólnoty” kolejny sukces zanotowało Opole. Miesiąc temu pisano o stolicy województwa przy okazji 1. miejsca w wydatkach inwestycyjnych wśród miast wojewódzkich (trzeci rok z rzędu!), teraz miasto uplasowało się na 2. pozycji w rankingu wykorzystania środków Unii Europejskiej w latach 2014–2021.

Tylko od 2019 r. wydatki na inwestycje naszego samorządu wyniosły ponad 900 mln zł, a od początku mojej pracy na stanowisku prezydenta (2014 r.) będzie to prawie 1,5 mld zł. Ogromna część to właśnie środki unijne, które najpierw potrafiliśmy pozyskać, a następnie mądrze rozdysponować. Dlatego Opole tak bardzo się w tym czasie zmieniło na plus – tłumaczy prezydent Opola Arkadiusz Wiśniewski.

Mniej więcej dwa lata temu zakończono pomyślnie jeden z największych projektów infrastrukturalnych, który dotyczył komunikacji publicznej. Dzięki niemu po ulicach Opola jeździ już 61 nowoczesnych autobusów spełniających wysokie rygory norm ekologicznych. Rozbudowano sieć transportu publicznego o systemy i urządzenia służące elektronicznej obsłudze pasażerów, m.in. zakupując kilkadziesiąt tablic dynamicznej informacji pasażerskiej, 95 mobilnych i 10 stacjonarnych biletomatów. Zmodernizowano zaplecze zajezdni autobusowej. Dzięki środkom europejskim po ulicach Opola od tego roku jeździ także 5 nowoczesnych autobusów elektrycznych. Wkrótce pojawią się kolejne.

Powstały dwa centra przesiadkowe: Opole Wschodnie i Opole Zachodnie, a lada moment funkcjonować zaczną centrum przesiadkowe Opole Główne.

Ze środków europejskich miasto wybudowało most pieszo-rowerowy im. Joachima Hałupczoka. – Łączy on dzielnice położone w zachodniej części miasta z Wyspą Bolko – główną atrakcją turystyczną z ogrodem zoologicznym oraz parkiem. Wcześniej sprawnie wyremontowano kluczowy most, który przeprowadza codziennie kierowców, rowerzystów i pieszych z jednej na drugą stronę Opola. Na finiszu są już prace związane z wdrożeniem Inteligentnego Systemu Zarządzania Ruchem i Transportem Publicznym ITS – mówi zastępca prezydenta Opola odpowiedzialna m.in. za środki unijne Małgorzata Stelnicka. Inna ważna dziedzina powiązana ze środkami unijnymi w mieście to infrastruktura drogowa i rowerowa. W 2021 roku zakończyła się re-

▲ Centrum Aktywizacji Społecznej tętni życiem

▲ Centrum Przesiadkowe Dworzec Wschodni rozładowało ruch w sercu miasta

▲ Opolskie zoo ma się dobrze. Jego mieszkańcy również

▲ Z pomocą środków unijnych powstało piękne przedszkole

alizacja największego pod względem dofinansowania z UE projektu dotyczącego budowy Obwodnicy Piastowskiej. Nowy odcinek ma długość ok. 3,5 km. Przebudowano także drogi do terenów inwestycyjnych, co z pewnością spowoduje, że przybędzie nowych miejsc pracy.

Ze środków europejskich współfinansowano ścieżki rowerowe. Tylko w ramach projektu „Czas na Rower – Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej” powstało ich w Opolu 9 km.

Kolejna wartość dodana dla stolicy Opolszczyzny dzięki środkom unijnym to nowe przestrzenie. W sercu miasta zrewitalizowano niszczący plac św. Sebastiana, który dzisiaj

jest jednym z piękniejszych miejsc Opola. Nasadzono drzewa i krzewy, a na samym środku placu postawiono urokliwą fontannę. Inwestycja była elementem większego projektu przebudowy placów miejskich, w ramach którego nowego blasku nabral także plac Jana Pawła II.

Dzięki dofinansowaniu dwóch projektów zrewitalizowano zdegradowane obszary występujące w Śródmieściu. Zrzuconą kamienicę zamieniono na tętniące życiem Centrum Dialogu Obywatelskiego. Tam też powstała Izba Pamięci Solidarności. A niemal po przeciwnej stronie pręźnie działa Centrum Aktywizacji Społecznej. Uruchomiono w nim Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”,

kawiarnię i 7 mieszkań chronionych/interwencyjnych. W ramach jednego z projektów tworzone jest także 5-oddziałowe centrum integracyjno-przedszkolne dla 125 dzieci wraz ze strefą terapeutyczno-integracyjną i placem zabaw.

Kilkaset metrów od głównego deptaka zrewitalizowano zdegradowany i zanieczyszczony obszar dawnej cementowni. Przy projektowaniu zagospodarowania terenu Kamionki Piast wzięto pod uwagę potrzeby różnych grup społecznych. Płetwonurkowie otrzymali budynek, w którym mogą się wygodnie przebrać oraz pomost pływający ułatwiający zejście do wody. Miłośnicy przyrody – miejsca obserwacji w formie platform widokowych i pomostów. Piesi i rowerzyści – sieć oświetlonych ścieżek o podłożu naturalnym. Rodzice z dziećmi – plac zabaw. Młodzież i sportowcy – boisko do piłki nożnej oraz siłownię plenerową, a właściciele psów – wybieg dla swoich pupili.

Na środkach zewnętrznych zyskało środowisko. W opolskim zoo utworzono Krainę Biodóżnorodności – miejsce ochrony gatunków zagrożonych. W ramach projektu Ekologiczne Opole mieszkańcy mieli z kolei możliwość ubiegania się o dotację na wymianę starych pieców. Poprawa jakości powietrza dotyczy także likwidacji indywidualnych źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych stanowiących zasób komunalny miasta oraz w budynkach ogrodu zoologicznego. Ze środków europejskich współfinansowano ponadto projekt dotyczący rozwoju i odnowy zieleni przyulicznej.

Fundusze UE to również tzw. działania miękkie (nieinwestycyjne). Doposażano żłobki, przedszkola oraz szkoły, a także podnoszono kompetencje uczniów i kwalifikacje nauczycieli (np. staże, kursy, studia, wsparcie sprzętowe w zakresie nauczania zdalnego). Realizowano ponadto działania w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej, rozwijając m.in. usługi opiekuńcze dla osób starszych i niesamodzielnych, wspierano działalność świetlic środowiskowych i organizowano wiele warsztatów z udziałem specjalistów.

– Z pomocą środków unijnych Opole stało się miastem wygodnym do życia. Światowa Organizacja WHO przyznała nam nawet tytuł „Miasto przyjazne starzeniu”, a kilka tygodni temu stolica regionu znalazła się na 2. miejscu w Polsce (za Warszawą) pośród 66 miast, w których żyje się zdrowo! Według raportu „Indeks Zdrowych Miast” wydajemy najwięcej na zdrowie w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Jeśli zatem ktoś szuka miasta, które najlepiej zadba o jego zdrowie i codzienne życie, to zapraszam do Opola, które rozsądnie potrafi wydawać każdą wypracowaną i pozyskaną złotówkę – podsumowuje prezydent Arkadiusz Wiśniewski. ■

Gorzów odważnie sięga po unijne dotacje

Gorzów Wielkopolski, w trosce o rozwój miasta i poprawę jakości życia mieszkańców, korzysta z wiedzy swoich specjalistów i odważnie sięga po unijne dotacje na bardzo różnorodne inwestycje. W ostatnich siedmiu latach unijne wsparcie miejskich inwestycji wyniosło prawie 436 mln zł.

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

▲ Prezydent Gorzowa Wielkopolskiego Jacek Wójcicki. Fot. Łukasz Kulczyński

Od kilku lat w Gorzowie Wielkopolskim trwa największy w powojennej historii miasta boom inwestycyjny. Budujemy drogi, modernizujemy węzły komunikacyjne, poprawiamy bezpieczeństwo, inwestujemy w komunikację publiczną, kulturę, edukację i środowisko. Staramy się tak planować inwestycje i podejmować wszelkie działania, żeby jak najlepiej służyły mieszkańcom, a także tym, którzy nas odwiedzają.

– Trudno dziś sobie wyobrazić szybki rozwój miasta bez środków unijnych. Dlatego cieszy wysokie, szóste miejsce Gorzowa w rankingu. To dowód na to, że dobrze wykorzystujemy możliwości, jakie stwarza Unia Europejska, a inwestycje realizowane w ostatnich latach utrzymują Gorzów na ścieżce dynamicznego rozwoju – mówi prezydent Jacek Wójcicki. Przedsięwzięć zrealizowanych w Gorzowie z udziałem funduszy unijnych jest w ostatnich latach tak wiele, że krótko przedstawimy tylko te największe i jednocześnie najważniejsze dla mieszkańców oraz dla rozwoju miasta. Jednym z nich jest projekt pn. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.” zrealizowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Działanie 6.1 Fundusz Spójności, którego całkowita wartość wyniosła ponad 280 mln zł, z czego ponad 170 mln pochodzi właśnie z dotacji unijnej.

To jeden z największych i najbardziej zauważalnych w przestrzeni miasta projektów, bowiem dzięki niemu udało się zmodernizować ponad 6 km torowiska tramwajowego wraz z infrastrukturą, powstał system dynamicznej informacji pasażerskiej oraz system miejskiego monitoringu, a Miejski Zakład Komunikacji zakupił 14 nowoczesnych wagonów tramwajowych. W ramach inwestycji udało się ograniczyć ruch kołowy w centrum miasta i zaaranżować nowe korytarze komunikacyjne – rowerowo-pieszne. Dzięki unijnym dotacjom miasto kupiło 8 elektrycznych autobusów wraz z niezbędną infrastrukturą do ich ładowania. To kolejny element inwestowania w środowisko. Podobnie jak rozbudowa sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą, realizowana w dwóch etapach, za łączną kwotę ponad 15 mln zł, z czego 85 proc. to dofinansowanie unijne. Dzięki temu Gorzów może się dziś pochwalić ponad 60-km siecią ścieżek rowerowych, podczas gdy sześć lat temu mieliśmy ich niespełna 40 km. Kolejnym pakietem inwestycji są zadania, których celem jest szeroko rozumiana rewitalizacja miejskich przestrzeni i obiektów, a co za tym idzie niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz przywracanie lub nadawanie im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych. Dzięki wsparciu unijnemu, przekraczającemu 61,4 mln zł, udało się m.in. wybudować długą na ponad 2 km ścieżkę rowerowo-pieszą wydłuż rzeki Kłodawki,

zmodernizowano popularny wśród mieszkańców tzw. Kwadrat, czyli plac Nieznanego Żołnierza, zrewitalizowano położony w centrum miasta park Wiosny Ludów, podjęto się również modernizacji zabytkowego kompleksu po dawnym szpitalu miejskim, gdzie pod nazwą Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu znalazły nowoczesną siedzibę szkoły zawodowe. Dzięki unijnemu wsparciu Gorzów w ostatnich latach zadbał również o większy dostęp mieszkańców do zasobów kultury, uzbroił tereny inwestycyjne, zadbał o ich promocję wśród przedsiębiorców. To u nas zrealizowano jeden z największych w polskich miastach program inwestycji w retencję; za ponad 75 mln zł wybudowano i wyremontowano zbiorniki retencyjne oraz kanalizację deszczową.

– Tak skuteczne pozyskiwanie środków na realizację jakże różnorodnych zadań to zasługa specjalistów, którzy pracują w urzędzie miasta – podkreśla prezydent Jacek Wójcicki. – Pozyskiwanie funduszy to bowiem skomplikowany i trudny proces, podobnie jak ich rozliczenie. Dlatego ważne jest, aby osoby, które za to odpowiadają, posiadały jak najwyższe kompetencje oraz skumulowaną wiedzę. Jako prezydent miasta mam szczęście pracować z naprawdę świetnymi fachowcami. To ich zasługa, że Gorzów skutecznie i odważnie sięga po unijne wsparcie, dzięki czemu miasto rozwija się i konkuruje z dużymi aglomeracjami. To cieszy i pozwala z nadzieją patrzeć w przyszłość – dodaje prezydent Wójcicki. ■

Deptak na ul. Sikorskiego. Fot. Bartłomiej Nowosielski

Łomża skutecznie wykorzystuje fundusze zewnętrzne

– Od 2015 roku zrealizowaliśmy kilkadziesiąt zadań inwestycyjnych, na które pozyskaliśmy grubo ponad 100 mln zł dofinansowania unijnego. Bez tego wsparcia wiele z tych przedsięwzięć nie miałoby szansy na realizację – informuje prezydent Łomży Mariusz Chrzanowski. Zadania te dotyczyły różnych dziedzin życia społecznego.

Wśród największych i najważniejszych inwestycji był projekt pn. „Zrównoważona mobilność miejska” o wartości około 43 mln zł i dofinansowaniu z RPO Województwa Podlaskiego w wysokości 30 mln zł. Zadanie objęło wykonanie centrum przesiadkowo-komunikacyjnego na terenie Miejskiego Dworca Autobusowego, budowę systemu roweru miejskiego składającego się z 15 stacji, 100 rowerów tradycyjnych i 30 elektrycznych. Dotyczyło także zakupu i dostawy 8 autobusów elektrycznych, z których dwa pierwsze w listopadzie 2022 r. wyjadą na ulice Łomży. Projekt objął ponadto wykonanie instalacji do dystrybucji energii elektrycznej na bazie Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji oraz działania informacyjne i edukacyjne promujące wśród mieszkańców regionu niskoemisyjny transport publiczny. Z historycznego i turystycznego punktu widzenia ogromne znaczenie miała realizacja dwóch projektów dotyczących serca miasta. Pierwszy polegał na rewitalizacji płyty Starego Rynku, na co mieszkańcy miasta czekali od wielu lat. Na początku wykonano badania ratownicze i archeologiczne. Zmieniono nawierzchnię placu na rynku z kostki brukowej na płyty granitowe, wybudowano fontannę. Nadbudowano historyczną, od-

krytą w trakcie prac archeologicznych studnię, wyeksponowano część odkryć w formie skansenu archeologicznego oraz zaznaczono w posadzce ślady po fundamentach dawnego ratusza. Zakończenie prac planowane jest w listopadzie, a dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Podlaskiego na lata 2014–2020 wyniosło prawie 5,4 mln zł. Pierwotnie zadanie miało kosztować 6,7 mln zł, ostatecznie jednak, ze względu na różne zawirowania, koszty te zamkną się w kwocie około 9 mln zł.

Drugi projekt to przebudowa znajdującej się na Starym Rynku zabytkowej hali targowej na Halę Kultury. Wartość tego przedsięwzięcia wyniosła 18,3 mln zł, w tym 9,4 mln zł dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. Przedsięwzięcie miało na celu zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego oraz dostępu do zasobów kultury w Łomży. W obiekcie znalazły się sala widowiskowa, sale wielofunkcyjne, przestrzeń wystawiennicza i miejsce pod klubokawiarnię. Ulokowano w nim także toalety publiczne i punkt informacji turystycznej. Budynek w nowej formie funkcjonuje od 2021 roku.

Ważną inwestycją była też rewitalizacja parku Jana Pawła II – Papieża Pielgrzyma. Początkowo trudno było przekonać do pomysłu radnych, którzy uważali, że będzie to budowa alejek na przykościelnej łączce. Tymczasem efekty przeszły ich najśmielsze oczekiwania. Na powierzchni 6,07 ha wykonane zostały place zabaw, ścieżki, monitoring, przyłącza i sieci, toalety, fontanna i oświetlenie. Najważniejszym elementem były jednak nasadzenia różnorodnej roślinności, która spowodowała, że jest to jedno z najpiękniejszych miejsc na terenie miasta. Wartość inwestycji wyniosła 5 mln zł, z czego otrzymane wsparcie opiewało na kwotę 2 mln zł. Głównym celem przedsięwzięcia było zahamowanie spadku powierzchni terenów zielonych oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i przyrodniczej obszaru Łomży jako miasta zielonego. – Dzięki Zarządowi Województwa Podlaskiego za dostrzeganie potrzeb naszego miasta oraz rządowi Zjednoczonej Prawicy za wspieranie zgłaszanych przez nas projektów. Dzięki temu możemy cały czas zmieniać nasze miasto, aby było jak najbardziej przyjazne naszym mieszkańcom, a w wielu przypadkach również środowisku naturalnemu, w którym żyjemy – podkreśla prezydent Łomży Mariusz Chrzanowski. ■

Trzeba zbudować wyspecjalizowaną komórkę w urzędzie miasta

Nowy Sącz (5. miejsce w rankingu), Słupsk (6.) czy Rybnik (8.) nie mają wątpliwości: aby osiągnąć sukces należy stworzyć w strukturach urzędu profesjonalny zespół, który monitoruje programy dotacyjne i potrafi na czas sporządzić dobry wniosek aplikacyjny.

W Słupsku w strukturach urzędu miejskiego wyodrębniono Wydział Zarządzania Funduszami, który zajmuje się pozyskaniem, realizacją i rozliczaniem projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Funkcjonuje w nim 6-osobowy Referat Pozyskiwania Funduszy – Biuro Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, który aplikuje o środki unijne i krajowe dla najważniejszych przedsięwzięć miasta. Referat odpowiedzialny jest także za rozliczanie projektów oraz ich częściową lub całościową realizację. Jego działania wspiera 4-osobowy Referat Rewitalizacji. Oprócz urzędu miejskiego środki pozabu-

dżetowe pozyskują także jednostki organizacyjne, w szczególności szkoła, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz spółki.

„Przygotowanie projektów, zwłaszcza inwestycyjnych, to długotrwały proces. Wymaga zaangażowania znacznej liczby osób i posiadania środków na zlecenie opracowania dokumentacji technicznej, środowiskowej, analizy wykonalności technicznej i finansowej projektu, a także zapewnienie wkładu własnego. W celu zapewnienia sprawnego procesu zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków pozabudżetowych, prawidłowego przepływu informacji pomiędzy komór-

kami organizacyjnymi urzędu miejskiego, jak i partnerami oraz określenia zasad współpracy, wprowadziliśmy zarządzeniem prezydenta procedurę zarządzania funduszami oraz koncepcję zarządzania miejskim obszarem funkcjonalnym. Dzięki temu osiągnięto efekt komplementarności i synergii pozyskiwania środków zewnętrznych” – piszą słupscy urzędnicy w odpowiedzi na pytania „Wspólnoty”.

Każdorazowo przed złożeniem wniosku aplikacyjnego w mieście powoływany jest zespół ds. przygotowania projektu. Jego skład ustalany jest w odniesieniu do specyfiki danego projektu. Każdy zespół posiada koordynatora.

Wśród pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku są tacy, którzy pozyskują środki unijne praktycznie od początku, odkąd się pojawiły. Długoletnia wiedza i doświadczenie ułatwiają przejście długiej drogi pełnej skomplikowanych wytycznych i procedur, zarówno w trakcie ubiegania się o dofinansowanie, jak i podczas realizacji i rozliczenia projektu.

„Wśród naszych pracowników są tacy, którzy pozyskują środki unijne praktycznie od początku, odkąd się pojawiły. Długoletnia wiedza i doświadczenie ułatwiają przejście długiej drogi pełnej skomplikowanych wytycznych i procedur, zarówno w trakcie ubiegania się o dofinansowanie, jak i podczas realizacji i rozliczenia projektu” – piszą urzędnicy. Przedsięwzięć zrealizowanych w Słupsku

▲ „Kliny zieleni” w Słupsku. Fot. UM Słupsk

Miejsce	Miasto	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Swinoujście	16855,66
2	Krosno	7364,72
3	Gliwice	5067,17
4	Tychy	4252,27
5	Nowy Sącz	4134,03
6	Słupsk	3836,21
7	Płock	3785,19
8	Rybnik	3594,74
9	Dąbrowa Górnicza	3564,67
10	Łomża	3505,34

z udziałem funduszy unijnych w ostatnich latach było tak wiele, że jesteśmy zmuszeni wybrać tylko te największe. Takie jak choćby budowa ringu miejskiego, który stworzył połączenie drogowe stanowiące nowy przebieg drogi krajowej nr 21. Dzięki temu wprowadzono ruch tranzytowy z centrum miasta, a mieszkańcom zapewniono sprawną komunikację pomiędzy poszczególnymi dzielnicami Słupska. Całkowita wartość projektu wyniosła prawie 130 mln zł, dofinansowanie unijne z EFRR przekroczyło 111 mln zł.

Kolejnym wartym odnotowania przedsięwzięciem jest „Węzeł transportowy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupska z elementami priorytetów dla komunikacji zbiorowej”. W celu poprawy dostępności komunikacyjnej miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz zwiększenia liczby mieszkańców korzystających ze zbiorowej komunikacji miejskiej miasto realizuje projekt, którego przedmiotem jest budowa węzła integrującego różne środki transportu zbiorowego. Zakłada on budowę dworca autobusowego z placem manewrowo-postojowym (12 peronów i 17 miejsc odstawczych dla autobusów), parkingiem „Parkuj i Jedź” na 122 miejsca oraz rowerowym na 56 stanowisk. Dworzec autobusowy powiązany zostanie tunelem z kolejowym. W ramach zadania kupiono też 5 szt. taboru komunikacji miejskiej oraz rozbudowano funkcjonujący już system dynamicznej informacji pasażerskiej. Na przedsięwzięcie o wartości ponad 42 mln zł pozyskano dofinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WP 2014–2020 w wysokości 29 mln zł. Zakończenie budowy węzła planuje się w III kw. 2023 r. Spośród projektów ekologicznych na uwagę zasługują „Słupskie kliny zieleni – urządzenie terenów zieleni na obszarze Miasta Słupska” o wartości ponad 13 mln zł. Zmiany klimatu są jednym z najważniejszych wyzwań współczesnego świata, dlatego Słupsk podej-

muje szereg działań służących przystosowaniu miasta do zmian klimatu. Na zwiększenie powierzchni terenów zielonych, a przez to osłabienie zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła i występowania lokalnych podtopień, udało się pozyskać 4,4 mln zł. Utworzono 2 nowe parki: Wschodni i Zachodni, 3 skwery miejskie, na nowo zagospodarowano przestrzeń wokół Stawku Łabędziowego, powiększono obszar terenów zielonych w rejonie alejki Brzozowej, odtworzono zielen przyuliczną z uwzględnieniem elementów małej architektury (nasadzone ponad 470 drzew). Łączna powierzchnia terenów objętych projektem wyniosła ok. 19 ha, z czego 8 ha to dodatkowo powierzchnia biologicznie czynna.

Rybnik – zespół w Wydziale Rozwoju

W Rybniku wnioski aplikacyjne dotyczące funduszy unijnych, łącznie ze studiami wykonalności oraz niezbędnymi analizami, od kilkunastu lat są przygotowywane wyłącznie przez pracowników komórek organizacyjnych miasta. Za pozyskiwanie dotacji unijnych na wszystkie miejskie projekty infrastrukturalne odpowiada 2-osobowy zespół w Wydziale

W Rybniku wnioski aplikacyjne dotyczące funduszy unijnych, łącznie ze studiami wykonalności oraz niezbędnymi analizami, od kilkunastu lat są przygotowywane wyłącznie przez pracowników komórek organizacyjnych miasta.

Rozwoju. Po pozyskaniu dofinansowania projekty są realizowane i rozliczane przez komórki merytoryczne. Pozyskiwaniem środków i realizacją projektów „miękkich” zajmują się wyspecjalizowane zespoły w Wydziale Edukacji Urzędu Miasta, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowym Urzędzie Pracy, a także pracownicy szkół.

W latach 2014–2020 w Rybniku realizacja projektów dofinansowanych ze środków unijnych koncentrowała się na 3 filarach:

- projekt związany z I etapem budowy obwodnicy Rybnika stanowiącym jednocześnie element głównego kręgosłupa komunikacyjnego całej Aglomeracji Rybnickiej – wartość: 433,7 mln zł, dofinansowanie unijne: prawie 290 mln zł;
- wiązka projektów związanych z poprawą jakości powietrza – pozyskano dofinansowanie na 18 projektów w ramach RPO i POIiŚ o wartości ponad 163 mln zł, dofinansowanie unijne wyniosło prawie 118 mln zł.

Kompleksowej termomodernizacji poddano 31 budynków użyteczności publicznej oraz 100 komunalnych budynków wielorodzinnych, wymieniono węglowe źródła ciepła w 1800 mieszkaniach komunalnych, zainstalowano pompy ciepła w 7 budynkach użyteczności publicznej;

- projekty związane z rewitalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem Zabytkowej Kopalni Ignacy, gdzie przeprowadzono 3 projekty dedykowane wsparciu procesu rewitalizacji lokalnej społeczności zamieszkujących pogórnictw dzielnicę Niewiadom. Łączna wartość projektów na terenie byłej kopalni to ponad 23 mln zł, przy dofinansowaniu unijnym – 14,6 mln zł. W październiku 2022 r. obiekt uzyskał główną nagrodę Towarzystwa Urbanistów Polskich dla Najlepiej Zagospodarowanej Przestrzeni Publicznej w kategorii „Rewitalizowana przestrzeń publiczna zabytku”

Nowy Sącz – Wydział Pozyskiwania Funduszy

W Nowym Sączu zdobywaniem środków UE zajmuje się Wydział Pozyskiwania Funduszy, do którego zadań należy m.in. analizowanie oraz weryfikowanie możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego (bezzwrotnego bądź zwrotnego); przygotowanie warunków i realizacja przedsięwzięć publiczno-prywatnych z udziałem miasta; prowadzenie spraw związanych z rewitalizacją; rozpowszechnianie wśród komórek organizacyjnych urzędu i jednostek organizacyjnych informacji o możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, sporządzanie wniosków aplikacyjnych.

Wydział korzysta też ze wsparcia ekspertów zewnętrznych – stopień zaawansowania współpracy zależy od poziomu szczegółowości lub skomplikowania regulaminów konkursów i wymaganych załączników. Zlecone na zewnątrz jest przede wszystkim opracowanie studium wykonalności oraz audyty. Jednak zdecydowana większość projektów (95 proc.) przygotowywanych jest przez pracowników urzędu miasta.

Wśród inwestycji zrealizowanych w Nowym Sączu z wykorzystaniem środków UE na szczególną uwagę zasługuje rewitalizacja parku Strzeleckiego. Zbudowano amfiteatr, który pomieści ponad 3000 osób, wykonano plac zabaw, pawilon parkowy, pętle gimnastyczną, fontannę oraz nasadzone nowe drzewa i krzewy. Wybudowano boisko wielofunkcyjne, a w planach jest budowa czytelnia. Całkowita wartość projektu przekroczyła 53 mln zł, dofinansowanie zewnętrzne wyniosło blisko 30 mln zł. ■

Odwaga w podejmowaniu decyzji

– Nasze bardzo wysokie miejsce to nie przypadek, lecz efekt pracy wielu urzędników. Nic samo nie przychodzi – tak starosta włodawski Andrzej Romańczuk komentuje 3. miejsce powiatu w rankingu. W starostwie panują jasne zasady: samorząd jest po to, by zdobywać maksymalne wsparcie finansowe, bez angażowania swoich, jakże skromnych pieniędzy.

Proces pozyskiwania środków unijnych? Oczywiście, polega na współpracy niemal wszystkich urzędników – odpowiada Starostwo Powiatowe we Włodawie. – Mamy specjalistów w Wydziale Organizacyjno-Prawnym w pełni do tego przygotowanych, jednak bez wsparcia np. Wydziału Finansów czy Budownictwa i Inwestycji byłoby to niemożliwe. Odrębną sprawą jest kwestia pozyskiwania ogromnych środków w ramach programu scaleń gruntów, gdzie liderem w Polsce jest właśnie powiat włodawski. Od wielu lat gros zadań przy scaleniach realizuje – wraz z dobrze dobranymi współpracownikami – członek zarządu, z czego efektem są rekordowe kwoty pozyskane na scalenie. Najważniejsza jest jednak inicjatywa, odwaga przy podejmowaniu decyzji oraz przede wszystkim współpraca pracowników ponad wydziałami. We włodawskim starostwie panuje pełne zrozumienie co do ważności pozyskiwania środków z zewnątrz, bowiem środki własne są niewystarczające nawet na godziwe wynagrodzenie profesjonalnych urzędników. Każdy jednak zdaje sobie sprawę z tego, że samorząd jest po to – zwłaszcza w obecnych czasach – by zdobywać maksymalne wsparcie, bez angażowania swoich, jakże skromnych pieniędzy – tłumaczy urzędniczka.

Krótki przegląd przedsięwzięć zrealizowanych ze wsparciem środków UE w latach 2014–2021 w powiecie włodawskim zaczniemy od Powiatowego Centrum Usług Społecznych, które powstaje w budynku po byłej jednostce wojskowej. Funkcjonować tam będą jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Projekt jest wart 9,7 mln zł, dofinansowanie wynosi 6,7 mln, a jego źródłem jest RPO Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, oś priorytetowa: Infrastruktura społeczna.

Kolejny wart zauważenia projekt to Centrum Edukacji Historycznej „Stacja Sobibór”. Jego celem jest przebudowa byłej stacji kolejowej na siedzibę i miejsce działalności Centrum. Inwestycja obejmuje nie tylko remont i wyposażenie, ale również terenu wokół stacji. W budynku znajdzie się m.in. sala ekspozycyjna wystaw czasowych, czytelnia wyposażona w księgozbiór oraz archiwum sobiborskie. Będą tu organizowane wystawy historyczno-biograficzne, warsztaty dla młodzieży, plenery plastyczne, prezentacje, multimedialne wydawnictwa edukacyjne, prelekcje, spotkania, konferencje etc. Partnerami projektu są gmina Hańsk oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Urszulinie. Jego wartość to 7,5 mln zł, dotacja z UE – ponad 5,1 mln zł. ■

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	przasnyski	mazowieckie	2360,93
2	bieszczadzki	podkarpackie	1740,61
3	włodawski	lubelskie	1674,87
4	siemiatycki	podlaskie	1475,70
5	lidzbarski	warmińsko-mazurskie	1321,24
6	sejneński	podlaskie	1241,09
7	gołdapski	warmińsko-mazurskie	1210,55
8	moniecki	podlaskie	1172,68
9	leszczyński	wielkopolskie	1145,23
10	wrześniński	wielkopolskie	1104,97

Andrzej Romańczuk,
starosta powiatu
włodawskiego

Każde pozyskane pieniądze mają ogromną wagę

Powiat włodawski, choć jeden z najmniejszych na Lubelszczyźnie, jednak pokazuje dużo większym i zamożniejszym samorządom, jak skutecznie pozyskiwać środki zewnętrzne, zwłaszcza unijne. Myślę, że obecnie w tych trudnych, kryzysowych czasach, każde pozyskane pieniądze liczą się na wagę niemal przetrwania. O naszym sukcesie

na pewno świadczy doskonała kadra oraz wieloletnie doświadczenie, szczególnie w dziedzinie programów scaleń gruntowych. Na pewno nasze bardzo wysokie od lat miejsce w rankingu to nie przypadek, lecz efekt pracy wielu urzędników starostwa. Nic samo nie przychodzi, tylko dzięki otwartym umysłom oraz kompetencji i determinacji można osiągać dobre wyniki i stać na podium w tak prestiżowym rankingu. Szkoda tylko, że samorządy są coraz częściej przez rządzących traktowane jako miejsce, do którego można spychać finansowanie ich obietnic wyborczych.

▲ Tutaj znajdzie się Powiatowe Centrum Usług Społecznych we Włodawie.
Fot. Powiat włodawski

Lidzbark Warmiński: gdzie żyć i inwestować po prostu warto

Lidzbark Warmiński zajął 2. miejsce w rankingu wykorzystania środków unijnych. – To wielkie wyróżnienie jest efektem ogromu pracy, jaką wykonali pracownicy urzędu miejskiego, ich wielkiego zaangażowania i poświęcenia. Dziękuję za to, bo dzięki temu budujemy dobrą przyszłość naszego miasta – powiedział burmistrz Jacek Wiśniowski.

Burmistrz Jacek Wiśniowski

Motorem napędowym rozwoju samorządów są strategiczne inwestycje. W dzisiejszych czasach, gdy z niepokojem patrzymy w przyszłość, często schodzą one na drugi plan. Wynika to z oszczędności, które w dłuższej perspektywie spowodują spowolnienie gospodarcze. Ciężkie czasy jednak się skończyły, dlatego nie zatrzymaliśmy się i dalej podążamy ścieżką zrównoważonego rozwoju. Zamiast szukać oszczędności – szukamy środków zewnętrznych na wsparcie naszych działań. Nie tylko unijnych. Aktualnie realizowanych jest, lub wkrótce się rozpocznie, 14 inwestycji o łącznej wartości blisko 86 mln zł. Z tego 72 mln to pozyskane środki zewnętrzne. Dzięki nim dokończymy budowę infrastruktury uzdrowskiej i obiektów użyteczności publicznej.

Inwestowanie w Lidzbarku Warmińskim się opłaca!

Nasze miasto jest nie tylko piękne, ale słynie ze zdrowotnego klimatu. Unikamy przemysłu uciążliwego, otwierając się jednocześnie na wszelkie inicjatywy związane ze zdrowiem i ekologią. Uruchomiona przed rokiem tężnia solankowa przyciąga mieszkańców i licznych turystów, a w trakcie realizacji jest drugi etap budowy infrastruktury uzdrowskiej, czy-

li pawilonu zdrowia wraz z promenadą i torem wysiłkowym. Jesteśmy na ostatniej prostej, aby stać się uzdrowskiem. Stawiamy na ekologię, bo zdajemy sobie sprawę, że czyste środowisko to podstawa uzdrowskiej miejscowości. Inwestujemy w odnawialne źródła energii, duże środki przeznaczyliśmy na docieplenia należących do miasta budynków, a podstawą nowo utworzonej darmowej komunikacji miejskiej są zeroemisyjne, elektryczne autobusy.

Miasto przyjazne inwestorom

Lidzbark Warmiński oferuje tereny inwestycyjne o zróżnicowanym przeznaczeniu. Są to między innymi działki w strefie uzdrowskiej pod zabudowę usługową, lecznictwa uzdrowskiego oraz usług sanatoryjnych i turystycznych. Kompleks składa się z pięciu działek położonych przy tężni solankowej i bulwarach, a jedna otoczona lasem znajduje się przy wejściu do Leśnego Parku Uzdrawiskowego Doliny Symsarny. Działki mają powierzchnię od 0,34 ha do 1,78 ha. Są uzbrojone i mają możliwość podłączenia wód termalnych. Tuż przy strefie uzdrowskiej

znajduje się także atrakcyjny kompleks działek budowlanych z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Działki o powierzchni od 10 do 14 arów graniczące ze ścianą lasu Parku Uzdrawiskowego to idealna lokalizacja dla osób ceniących kontakt z naturą, nie rezygnując jednocześnie z wygod miejskiej infrastruktury. Miasto posiada również atrakcyjne tereny usługowo-handlowe znajdujące się wzdłuż DK 51 w sąsiedztwie Term Warmińskich oraz Pasażu Warmińskiego.

Inwestorzy mogą liczyć również na szereg zwolnień podatkowych uzależnionych od wielkości inwestycji i planowanego zatrudnienia. W urzędzie miejskim działa Punkt Obsługi Inwestora, który wspomaga procesy inwestycyjne oraz zapewnia opiekę poinwestycyjną.

Lidzbark Warmiński rozwija się bez szkody dla środowiska naturalnego, a inwestowanie w nową specjalizację „zdrowe życie” to nie tylko sposób na jego rozkwit, ale także szansa dla przedsiębiorców, którzy chcą wspólnie tworzyć markę Lidzbark Warmiński – Źródł. ■

▲ Tężnia lidzbarska

To sukces zespołowy

Samorządowcy zgodnie podkreślają, że na wysokie miejsce w rankingu składa się współpraca burmistrza, urzędu i mieszkańców. Wielomilionowe projekty nie mogą obejść się również bez zaangażowania lokalnych przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych.

W Wysokiem Mazowieckiem (3. miejsce w rankingu wśród miast powiatowych) dużą wagę przykładają się do stanu infrastruktury, o czym świadczą coroczne wydatki budżetowe na ten cel i inne zadania. W pełni wykorzystują się możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, a starania samorządu dbającego o rozwój i podnoszenie jakości życia mieszkańców znajdują odzwierciedlenie w postaci wysokich lokat w licznych rankingach. Wśród największych inwestycji zrealizowanych w ostatnich latach wymienić trzeba remont Miejskiego Ośrodka Kultury, Przedszkola Miejskiego nr 1, przebudowę dworca autobusowego. Strategia rozwoju miasta ukierunkowana jest na inwestycje. W planach jest m.in. budowa zbiornika retencyjnego na rzece Brok wraz z ciągiem komunikacyjnym wzdłuż rzeki.

Wysoka pozycja Buska-Zdroju (8. miejsce) to efekt przede wszystkim szczegółowej analizy potrzeb, rzetelnie opracowanych budżetów oraz determinacji w realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Działania te pozwoliły na przeprowadzenie wielu strategicznych inwestycji związanych z przestrzenią publiczną, bezpieczeństwem, ochroną środowiska czy edu-

kacją. Gmina jest uzdrowiskiem, dlatego wykorzystując fundusze unijne musi pamiętać zarówno o mieszkańcach, jak i kuracuszach. W trosce o rozwój obszaru uzdrowiskowego prowadzi szereg inwestycji w strefie A ochrony uzdrowiskowej, ukierunkowanych m.in. na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. W 2021 r. do użytku oddano jedną z najnowocześniejszych tężni solankowych w Polsce. Obiekt usytuowany jest w parku zdrojowym, gdzie znajduje się też dom zdrojowy z całoroczną minieźnią i pijalnia wód tworząc Kompleks #TeżniaBusko.

Lębork (9. pozycja) źródeł swojego sukcesu w rankingu upatruje we wspólnej pracy burmistrza i zespołu sprawnych urzędników, instytucji, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i kreatywnych mieszkańców. W ostatnich latach w Lęborku realizowane były wielomilionowe projekty z dofinansowaniem unijnym, jak np. Lęborski Węzeł Przesiadkowy, „Skarby Lęborka – ukazanie dziedzictwa kulturowego miasta przez odratowanie i wyeksponowanie elementów zabytkowego centrum” czy powoli kończący wielki projekt rewitalizacji „Odnowiony Lębork – rewitalizacja obszaru Nowy Świat”. ■

Waldemar Sikora,
burmistrz Buska-Zdroju

Jesteśmy zadaniowcami

Gmina Busko-Zdrój jako kurort z prawie 200-letnią tradycją stawia na inwestycje oraz ochronę środowiska, chcąc w ten sposób zyskać pozycję lidera zrównoważonego rozwoju. Regularnie podejmowane przez nas działania prorozwojowe stanowią element spójnej koncepcji inwestycyjnej, zmierzającej do poprawy jakości życia w mieście zarówno w wymiarze estetycznym, ekonomicznym, jak i środowiskowym.

Naszym celem jest podnoszenie komfortu życia tych, którzy mieszkają tu na co dzień, jak również zaspokajanie potrzeb zwiększającej się z roku na rok liczby turystów i kuracjuszy. Jesteśmy zadaniowcami i robimy to, co do nas należy. Od wielu lat staramy się pozyskiwać środki zewnętrzne, w tym unijne z regionalnych programów operacyjnych, a także krajowe, co niewątpliwie wpływa na jakość świadczonych usług, a dodatkowo pozwoliło nam zająć wysoką pozycję w rankingu „Wspólnoty”.

Witold Namyślak,
burmistrz Lęborka

Środki UE pozwalają zwiększyć wartość inwestycji

Metoda na sukces? Szeroka wizja i leżące w szufladach gotowe koncepcje i projekty inwestycji, które umożliwiają korzystanie z pojawiających się okazji na zdobycie unijnych dotacji. Konsekwentnie aplikujemy o środki unijne, dzięki którym znacznie zwiększyliśmy wartość realizowanych inwestycji. Mieszkańców i turystów cieszy modernizacja stojącej w parku Chrobrego wieży ciśnień, która po wielu latach została udostępniona turystom i stanowi żelazny punkt wycieczek odwiedzających nasze miasto. W ostatnich latach przebudowaliśmy okolice dworca kolejowego tworząc Lęborski Węzeł Przesiadkowy, który rozwiązał wiele problemów związanych z korzystaniem z komunikacji zbiorowej, a przez budowę tunelu pod torami czy nowych dróg polepszył komunikację pieszą i samochodową w tej części miasta. Bardzo cieszy nas trwająca rewitalizacja pn. „Lębork Nowy Świat”. Ta dzielnica Lęborka zmieniła swoje oblicze i stała się atrakcyjnym miejscem do życia. Taki był nasz cel.

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Poddębice	łódzkie	4444,48
2	Lidzbarski	warmińsko-mazurskie	4112,53
3	Wysokie Mazowieckie	podlaskie	3693,48
4	Limanowa	małopolskie	3449,19
5	Biłgoraj	lubelskie	3255,63
6	Sulęcín	lubuskie	3214,04
7	Wieliczka	małopolskie	3164,92
8	Busko-Zdrój	świętokrzyskie	3087,21
9	Lębork	pomorskie	3075,38
10	Kartuzy	pomorskie	2985,64

Biłgoraj: rozwój miasta bez środków unijnych nie byłby możliwy

W latach 2014–2021 gmina Biłgoraj pozyskiwała środki głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, ale korzystała również z innych programów, tj.: PO Polska Cyfrowa, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Wiedza Edukacja Rozwój i innych. Pozyskane środki wykorzystano na realizację projektów dotyczących tworzenia i modernizacji infrastruktury, odnawialnych źródeł energii oraz na przedsięwzięcia „miękkie”.

Główne projekty zrealizowane w tych latach to: rewitalizacja Śródmieścia Biłgoraja, budowa stałego targowiska miejskiego, poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta Biłgoraj, wykorzystanie energii przyjaznej środowisku poprzez montaż instalacji solarnych i kotłów na biomasę w Biłgoraju, wykorzystanie energii przyjaznej środowisku poprzez montaż systemów fotowoltaicznych na budynkach osób fizycznych w Biłgoraju, utworzenie Integracyjnego Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej nr 1 czy utworzenie Dziennego Domu Pomocy dla Seniorów w Biłgoraju. Łącznie na powyższe inwestycje miasto pozyskało z UE 21 514 007,62 zł.

Dzięki tym środkom udało się poprawić estetykę i funkcjonalność placu Wolności stanowiącego centrum miasta oraz odbudować bu-

dynek dawnej szkoły muzycznej i utworzyć w nim Centrum Usług Społecznych – swoją siedzibę znalazły tam organizacje pozarządowe, Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów i Środowiskowy Domu Samopomocy. Wykonano termomodernizację budynku urzędu miasta, co przekłada się na poprawę jego efektywności energetycznej i zmniejszenie energochłonności. Na budynku zamontowane zostały panele fotowoltaiczne, a woda deszczowa z dachu gromadzona jest w podziemnych zbiornikach i służy do podlewania zieleni. Poprawie efektywności energetycznej służą również inwestycje w odnawialne źródła energii na budynkach mieszkańców. Uzyskują oni z nich ciepłą wodę i energię elektryczną, co przyczynia się do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i poprawy jakości powietrza. Istniejące w mieście samorządowe przedszkola wyremontowano i doposażono w niezbędny do rozwoju dzieci sprzęt i pomoce dydaktyczne. W urzędzie miasta aplikowaniem o środki unijne zajmowali się pracownicy zatrudnieni w komórce organizacyjnej – Referacie Planowania i Realizacji Inwestycji, w ramach którego oprócz realizacji zadań inwestycyjnych wykonywano również zadania związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. W 2021 r. dokonano zmiany struktury organizacyjnej urzędu i Referat Planowania i Realizacji Inwestycji

podzielono na dwa: RI – zajmujący się realizacją inwestycji i Referat Strategii i Planowania Inwestycji, zajmujący się opracowywaniem strategii, udzielaniem zamówień publicznych i sporządzaniem wniosków o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Przygotowując dokumenty aplikacyjne wymagające specjalistycznej wiedzy technicznej (np. OZE, cyfryzacja) miasto korzystało również ze wsparcia profesjonalnych podmiotów zewnętrznych.

W latach 2004–2021, w niespełna 26-tysięcznym Biłgoraju, którego budżet pozwala wydzielić rocznie od 5 do 10 mln złotych na wydatki majątkowe, powstały nowe inwestycje o wartości ponad 385 mln zł. Ze źródeł zewnętrznych pozyskano łącznie 216 mln, z czego ze środków Unii Europejskiej – 155 mln.

Zmiany, które zaszły w Biłgoraju i które dostrzega każdy odwiedzający to miasto, nie byłyby możliwe bez środków unijnych. Wiele miast, w tym Biłgoraj, oczekuje uruchomienia nowych środków z budżetu UE, które pozwoliłyby na realizację kolejnych, jakże potrzebnych inwestycji. Podobnie jak inne samorządy władze Biłgoraja ubolewają, że nie zostały spełnione warunki, które zakończyłyby proces naliczania kar i otworzyły możliwości pozyskiwania środków zarówno z Krajowego Planu Odbudowy, jak i funduszu spójności. ■

▲ Centrum miasta po rewitalizacji

▲ Centrum Usług Społecznych

Wieliczka: strategiczne inwestycje dla mieszkańców

Wieliczka znalazła się w pierwszej dziesiątce rankingu, zajmując 7. miejsce wśród miast powiatowych. Podczas spotkania w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach burmistrz Artur Kozioł odebrał prestiżowe wyróżnienie dla miasta i gminy Wieliczka.

Wraca pan z Samorządowego Forum Kapitału i Finansów – istotnego wydarzenia w kalendarzu inicjatyw dotyczących lokalnych społeczności. I przywozi cenną nagrodę.

Bardzo cenną. Nasza gmina uplasowała się bowiem w pierwszej dziesiątce najlepszych gmin w Polsce jeśli chodzi o fundusze europejskie. A dokładnie – jesteśmy na 7. miejscu w rankingu podsumowującym wykorzystanie środków z funduszy Unii Europejskiej w latach 2014–2021. Podkreślę – na 7. miejscu w całym kraju wśród gmin powiatowych, co jest tym większym sukcesem, że w rankingu tym przelicza się środki na liczbę mieszkańców. Przypomnę, że nasza gmina należy do tych nielicznych, w których co roku przybywa około tysiąca nowych osób, w związku z tym mieliśmy podniesioną poprzeczkę. A sam fakt, że tych osób przybywa, to kolejny nasz sukces, ale o tym za chwilę.

Ranking ujmuje całość zrealizowanych w tym okresie inwestycji?

Zgodnie z nazwą. Co więcej, pokazuje jak ważna jest skutecznie realizowana wieloletnia strategia ich prowadzenia, gdzie według jasno określonego planu, co roku dokładane są kolejne elementy. Stabilność dofinansowań pozwala precyzyjnie rozplanować rozwój w perspektywie wieloletniej, która jest bardziej efektywna. Zresztą doskonale widać to na naszym przykładzie. Nabraliśmy rozpędu i nawet w trudnej sytuacji, w jakiej znalazł się nasz rejon świata, wcześniej ze względu na pandemię, a obecnie wojnę – nie zatrzymujemy się i kolejne inwestycje realizujemy zgodnie z planem.

Kiedy popatrzymy na Wieliczkę i całą gminę to rozwój widać gołym okiem. Nawet ci bardziej sceptyczni muszą przyznać, że dokonał się tu niewiarygodny jakościowy skok.

Impulsem do zmian były zaś europejskie fundusze. To właśnie dzięki nim gminy takie jak nasza mogły się rozwijać, a trzeba przy tym zaznaczyć, że te fundusze są bezzwrotne. Nie

▲ Burmistrz Wieliczki Artur Kozioł

musimy myśleć o spłatach, odsetkach. Przy odpowiednim zarządzaniu mogliśmy otrzymać znaczne sumy, a naszym zadaniem było odpowiednio je wykorzystać. Na tym się skoncentrowaliśmy.

Jak widać, skutecznie.

Zaznaczę jeszcze raz – fundusze europejskie stały się dźwignią rozwoju. W każdej kluczowej sferze usług publicznych, usług komunalnych, związanych z infrastrukturą, edukacją, komunikacją, sferą rekreacji, sportu czy kul-

▲ Dworzec Autobusowy w Wielicdze

▲ Miejski tabor autobusowy

MIASTA POWIATOWE

tury przeprowadziliśmy i nadal przeprowadzamy szereg inwestycji na bazie funduszy z Unii.

Które uważa pan za najistotniejsze?

Tak naprawdę każda jedna w danym momencie była tą najistotniejszą. Jej ukończenie pozwalało otworzyć nowy rozdział, kolejną inwestycję, czyli stopniowo zmieniać naszą lokalną rzeczywistość. Na wymienienie wszystkich brakłoby czasu. Jedną z głównych jest choćby trwająca nadal inwestycja w infrastrukturę kanalizacyjno-wodociągową. Przypomnę, że zbudowaliśmy system o długości jak stąd do Radomia, ponad 300 kilometrów. Nadal trwa budowa stacji uzdatniania wody, a kolejny element, nad którym pracujemy, to projekt odwodnienia miasta. Inny ważny obszar dotyczy komunikacji. W momencie, kiedy lokalne połączenia raczej się zwijają niż rozbudowują, my tworzymy sieć połączeń docierających do najdalszych zakątków naszych 29 sołectw. Projekt ten ma przy tym również wymiar symboliczny – w ten sposób integrujemy tych, którzy przez wiele dziesięcioleci żyli w sporym oddaleniu od centrum naszej gminy, tych, dla których kontakt z resztą regionów był utrudniony, jeśli nie posiadali samochodu. A takich osób jest wciąż niemało.

Przyznam, że spore wrażenie robi nowy budynek dworca PKS. Przestrzeń, gdzie można, przechodząc, usiąść, skorzystać z toalety, jest bardzo przydatna.

Sieć komunikacyjna to również nowe przystanki, zielone autobusy, które są widoczne na ulicach gminy. Przy okazji dodam, że składamy nowe wnioski i zamierzamy dokupić nowe pojazdy. Kontynuując temat kluczowych inwestycji – oblicze miasta zmieniła choćby budowa Mediateki, która stała się jednym z najważniejszych punktów życia społeczno-kulturalnego mieszkańców. Odbывая się tu różnego rodzaju imprezy, począwszy od koncertów, wernisaży, spotkań z postaciami świata kultury, po seanse filmowe. Jednym słowem, miejsce tętni życiem. W życiu wieliczian ważną rolę pełni też Solne Miasto, czyli część sporego kompleksu sportowego, cieszącego się wielką popularnością. Do tego powstała Arena Lekkoatletyczna czy Szkoła Mistrzostwa Sportowego.

Właśnie, nie da się pominąć sfery edukacji, która rozwija się równolegle ze strefą inwestycyjną.

To jeden z najważniejszych obszarów inwestycji. Powstają nowe placówki, stare są rozbudowywane i modernizowane. Inwestujemy w budowę przedszkoli, sal gimnastycznych, boisk przy szkołach. Dzięki środkom unijnym

Park Miejski Pod Baranem

Wielicka Mediateka

zbudowaliśmy Strefę Gospodarczą w Brzegach, która dała nie tylko nowe miejsca pracy – około 2000 tysięcy, ale też stanowi istotne źródło przychodów do budżetu gminy. Co w sytuacji pandemii i wyłączenia ruchu turystycznego, przez lata fundamentu gospodarczego miasta, miało niemałe znaczenie. Do tego mamy już przygotowaną kolejną strefę gospodarczą.

To ten łańcuch przyczynowo-skutkowy, o którym pan mówił. Jeden element napędza następne.

W efekcie tych wszystkich inwestycji stworzyliśmy majątek rzędu 1 miliarda złotych. A przecież, o czym już mówiliśmy, nie zatrzymujemy się. Czekamy też na środki

z Funduszu Odbudowy, dzięki którym będziemy mogli realizować kolejne plany, takie jak choćby rozwijanie niezwykle istotnej sfery usług medycznych, w tym zbudowanie szpitala. To kluczowy punkt naszego wieloletniego planu rozwoju wielickiej gminy. Przy zwiększającej się liczbie mieszkańców szpital jest niezbędny.

Wróćmy na koniec do kwestii coraz większej liczby mieszkańców. Powiedział pan, że to drugi sukces, wyrażony pozycją w rankingu. Zgadza się. Sukcesem jest to, że skoro tak bardzo wzrasta liczba mieszkańców, to znaczy, że znajdują w naszej gminie przyjazne warunki do życia. Że dzięki zmianom żyje się u nas coraz lepiej. I o to właśnie chodziło. ■

Realna wartość dofinansowania spada

W kategorii miasteczek pierwsze trzy miejsca zajęły: Krynica Morska, Dziwnów i Uniejów. Wraz z Świeradowem-Zdrój (4. miejsce) to jedyne miasta w tej kategorii rankingu, których wydatki finansowane ze środków unijnych przekroczyły 9 tys. zł per capita. Niestety, obecnie realna wartość dofinansowania projektów spada. Powodem oczywiście jest inflacja.

Proces realizacji projektu unijnego jest długi. Od momentu złożenia wniosku do otrzymania dofinansowania mija wiele miesięcy, następnie jest procedura przetargowa – kolejne miesiące. W efekcie otrzymane dofinansowanie znacząco traci na wartości.

– Realna wartość dofinansowań w obecnej sytuacji rynkowej jest niższa o 15–25 proc. od zakładanej na etapie składania wniosku. Gdy jego zakładana wartość to na przykład 85 proc., po postępowaniach przetargowych wynosi około 50 proc., a gdy początkowo sięga 50 proc. wartości inwestycji, to finalnie spada do 30 proc. – tłumaczy Łukasz Dzioch, zastępca burmistrza Dziwnowa. – Przy składaniu wniosku musimy opierać się na kosztorysach, co jest trochę irracjonalne, bo tworzone są na podstawie danych za ostatni kwartał. W ten sposób od blisko dwóch lat mamy trend dokładania do inwestycji, jeżeli chcemy je zrealizować – dodaje.

Rosnące ceny weryfikują również zamierzenia władz podlódzkiego Uniejowa. – W toku realizacji inwestycji okazuje się, że ich całkowity koszt jest wyższy w stosunku do kosztorysu. Z części zadań, takich jak termomodernizacja kilku obiektów czy budowa nowego urzędu miasta, zrezygnowaliśmy z uwagi na niskie dofinansowanie – tłumaczy Józef Kaczmarek, burmistrz Uniejowa.

Samorządowcom udało się jednak zrealizować w latach 2014–2020 wiele ciekawych projektów dofinansowanych ze środków unijnych, pozyskując naprawdę duże pieniądze.

Łukasz Dzioch jako jeden z najważniejszych projektów wskazuje rewitalizację obszaru powojkowego w sołectwie Dziwna (dofinansowanie z RPO Województwa Zachodniopomorskiego, Działanie 9.3). Projekt polegał m.in. na przebudowie dawnego terenu wykorzystywanego do obsługi kamperów na skwer rekreacyjny. Powstał on w sąsiedztwie boiska orlik i skate parku i wraz z Parkiem Miniatur stworzył centrum rekreacyjne osiedla. Wybudowano też dom kultury – wielofunkcyjny obiekt z salą widowiskową, nowo-

czesnym systemem nagłośnienia i oświetlenia, pomieszczeniem dla świetlicy środowiskowej, salą konferencyjną. Budynek zasilany jest pompą ciepła i energią z paneli fotowoltaicznych. Na obie inwestycje (skwer

i dom kultury) pozyskano dofinansowanie w wysokości około 3,2 mln zł.

Ważnym dla Dziwnowa projektem jest też modernizacja portu rybackiego. Projekt obejmuje przebudowę niemal 430 m nabrzeża

Gmina nie czeka biernie na dalszy rozwój wydarzeń. Jesteśmy przygotowani do pozyskiwania środków na inwestycje prozdrowiskowe i prorozwojowe.

Pomysłów nie brakuje, jednym z naszych zamierzeń jest rozbudowa Zagrody Młynarskiej. Niemniej jednak to nie jest dobry czas na planowanie długofalowe. Szeroki horyzont planowania obarczony jest dużym ryzykiem i trzeba go elastycznie modyfikować i dostosowywać do zmieniających się realiów – mówi Józef Kaczmarek, burmistrz Uniejowa

MIASTEczKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Krynica Morska	pomorskie	13775,92
2	Dziwnów	zachodniopomorskie	10711,26
3	Uniejów	łódzkie	9654,85
4	Świeradów-Zdrój	dolnośląskie	9586,76
5	Ścinawa	dolnośląskie	6890,14
6	Ujazd	opolskie	5825,10
7	Szczuczyn	podlaskie	5729,18
8	Bytom Odrzański	lubuskie	5169,29
9	Jordanów	małopolskie	5100,09
10	Muszyna	małopolskie	5098,45

z infrastrukturą. Budynek bosmanatu z zapleczem sanitarnym oraz infrastruktura do poboru prądu i wody stworzą nowe możliwości wykorzystania nabrzeża, które nie było użytkowane. Termin zakończenia inwestycji

to czerwiec 2023 r. Jej wartość – ok. 16 mln, dofinansowanie – ponad 11,5 mln. Wśród przedsięwzięć ważnych dla Uniejowa samorządowcy wskazują z kolei projekt „Termy Uniejów Markowy Produkt Turystyki

Uzdrowskowej – Rozbudowa kompleksu basenowego”. Inwestycja zakończyła się w 2019 r. i polegała na rozbudowie infrastruktury poprzez dodanie kolejnych basenów oraz poszerzenie oferty rekreacyjnej dla osób w różnych kategoriach wiekowych. Obiekt jest odciążony w stanie przyjąć dwukrotnie więcej gości niż wcześniej. Łączny koszt rozbudowy kompleksu basenów wyniósł blisko 23 mln zł. Inwestycja była współfinansowana ze środków UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020, dotacje wyniosły 12,5 mln. Uniejowscy samorządowcy planują dalszy rozwój uzdrowska. Na najbliższe lata przewidziano realizację projektu „Budowa tężni solankowej wraz z pijalnią wody geotermalnej – rozwój gospodarki turystycznej w uzdrowsku Uniejów”. Przedsięwzięcie dofinansowane jest środkami unijnymi sięgającym 6,2 mln zł (RPO Woj. Łódzkiego). Ponadto zadanie otrzymało wsparcie w wysokości 10,8 mln w II edycji Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład. Inwestycja jest obecnie na etapie procedury przetargowej, niemniej jednak zakłada się, że jej koszt wyniesie ponad 20 mln zł. ■

Łukasz Dzioch
zastępca burmistrza
Dziwnowa

Naszym celem jest rozwój

Pozycja w rankingu to efekt pracy całego urzędu i współpracy z różnymi instytucjami, aby osiągnąć zamierzony cel, którym jest rozwój. Przygotowania do nowej perspektywy finansowej UE są mocno opóźnione, gdyż musimy czekać na założenia programowe i wytyczne, które pojawiają się bardzo późno. Koszty obsługi kredytów wzrosły dramatycznie, co przy rosnących cenach prądu, gazu czy paliwa przekłada się na ogólny wzrost kosztów funkcjonowania w skali, której nie można było przewidzieć ani której nie można zaradzić. Oczywiście, gmina inwestowała w panele fotowoltaiczne czy oprawy LED, aby obniżyć koszty energii, ale jest to niewystarczające. W obecnej sytuacji na rynku skupiamy się na przedsięwzięciach, które mają wsparcie zewnętrzne, a nie jest to łatwe z uwagi na rosnące koszty budowy, a później obsługi i utrzymania. Niestety, nowa perspektywa UE będzie znacznie trudniejsza niż poprzednia.

Skwer w gminie Dziwnów. Fot. UM Dziwnów

XIII OGÓLNOPOLSKI KONGRES ZARZĄDCÓW NIERUCHOMOŚCI

12 stycznia 2023 r.

CENTRUM KONFERENCYJNE
WEST GATE W WARSZAWIE

OGÓLNOPOLSKI KONGRES
ZARZĄDCÓW NIERUCHOMOŚCI

PROGRAM XIII KONGRESU ZARZĄDCÓW NIERUCHOMOŚCI

FINANSE

- Co w podatkach na 2023 rok?
- Zmiana formy prowadzenia działalności a skutki podatkowe.
- Ekoinwestycje we wspólnocie. Gdzie szukać finansowania?
- Rosnące zadłużenie właścicieli lokali. Jak dochodzić należności?
- Jak i gdzie pozyskiwać środki na finansowanie remontu.

TECHNIKA

- Fotowoltaika – czyli jak wygenerować oszczędności.
- Instalowanie punktów ładowania samochodów elektrycznych.
- Dźwig we wspólnocie. Modernizować czy wymieniać?
- Kontrowersje z opomiarowaniem ciepła. Jak radzić sobie z nowymi przepisami?

ZARZĄDZANIE

- Przejęcie nieruchomości od poprzedniego zarządcy w praktyce.
- Nowe trendy w obsłudze nieruchomości wyzwaniem dla zarządców.
- Współpraca z problematycznym właścicielem lokalu.

PRAWO

- Odpowiedzialność wspólnoty za infrastrukturę krytyczną.
- Przesłanki prawne uchylecia uchwał. Przegląd najnowszego orzecznictwa.

DEBATA

- Celem wspólnoty nie jest zysk – gdzie szukać oszczędności?

www.wm.info.pl/kongres-zarzadcow

WSPÓLNOTA
MIESZKANIOWA

MUNICIPIUM SA

Strategiczne inwestycje

Gmina Płużnica, dzięki wsparciu ze środków Unii Europejskiej zrealizowała kluczowe dla rozwoju gminy inwestycje. Wśród nich najważniejsze było utworzenie Płużnickiego Parku Inwestycyjnego oraz wybudowanie nowoczesnego przedszkola i żłobka.

Początkiem tych inwestycji było przyjęcie w 2012 roku Strategii Rozwoju Gminy Płużnica. Postawiono wówczas na rozwój lokalnej gospodarki, co wymagało także rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usług społecznych umożliwiających pracę rodzicom posiadającym małe dzieci. Było to tym bardziej ważne, że na początku lat 90. zlikwidowano wszystkie placówki przedszkolne na terenie gminy.

W 2015 roku zakończona została budowa Płużnickiego Parku Inwestycyjnego. Dzięki pozyskanej dotacji ze środków Unii Europejskiej gmina utworzyła w pełni uzbrojone tereny inwestycyjne o powierzchni 22,2 ha. Są one zlokalizowane w odległości 6 km od węzła autostrady A1. Następnie w 2020 r. gmina oddała do użytku pierwszy komunalny blok wielorodzinny, składający się z 21 mieszkań. Docelowo mają powstać trzy takie budynki. Na tej samej działce, w tzw. Nowym Centrum Płużnicy, w 2022 roku powstały żłobek i przedszkole.

– Jeszcze kilka lat temu gminna działka o powierzchni 2,7 ha wykorzystywana była rolniczo. W ten teren zainwestowaliśmy bli-

sko 20 mln zł. Wybudowane zostały: droga, sieć wodociągowa, gazowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa, a także trzy budynki – wielorodzinny blok, przedszkole i żłobek. Na wszystkie te inwestycje, oprócz bloku, gmina pozyskała dofinansowanie. Te obiekty to efekt naszej strategii, wiedzy i determinacji – mówi Marcin Skonieczka, wójt gminy Płużnica.

Budowa przedszkola, wraz z zakupem wyposażenia, kosztowała 9,1 mln zł. Powierzchnia użytkowa budynku to blisko 980 mkw. Placówka jest miejscem opieki dla stu dzieci w wieku przedszkolnym. W obiekcie znajdują się cztery sale edukacji przedszkolnej, sala sensoryczna, jadalnia oraz dwie szatnie. Dwie sale rozdzielone są ścianą mobilną, którą można złożyć, aby powstała duża sala konferencyjna. Każde z pomieszczeń dydaktycznych posiada odrębną toaletę i podręczny magazyn. Na piętrze budynku ulokowano kuchnię z zapleczem oraz pomieszczenia biurowe. Tuż obok przedszkola powstał żłobek. Został on wykonany w technologii szkieletowej. Koszt jego budowy i wyposażenia wyniósł 3,2 mln zł. Jego powierzchnia użytkowa to

▲ Wójt Płużnicy Marcin Skonieczka

305 mkw. Zapewnia 48 miejsc dla dzieci do trzeciego roku życia. Na realizację zadania gmina pozyskała dotacje ze środków Unii Europejskiej oraz z programu Maluch+. Na parterze budynku znajdują się dwie duże sale z własnymi toaletami dostosowanymi do potrzeb najmniejszych dzieci oraz dostępem do nocnikowni. Na piętrze rozmieszczone zostały pomieszczenia gospodarcze, gabinety oraz jedna z głównych atrakcji – sala zabaw wodnych.

Budynek przedszkola został połączony z sąsiadującym żłobkiem łącznikiem, dzięki temu przedszkolaki również mogą korzystać z sali zabaw wodnych. W ramach zadania wykonano projekt aranżacji wnętrza, dzięki temu kolorystyka wykończenia współgra z zakupionym wyposażeniem. Całość została wykonana w stonowanych kolorach, aby nie generować niepotrzebnych bodźców dla przebywających w budynkach dzieci.

– Przedszkole i żłobek będą służyły mieszkańcom gminy przez kolejnych kilkadziesiąt lat i zapewnią opiekę oraz edukację wielu pokoleniom dzieci. Efekt naszej pracy przekazaliśmy doświadczonej kadrze, która pomaga w rozwoju najmłodszych mieszkańców naszej wspólnoty – dodaje wójt Marcin Skonieczka. ■

Sala w przedszkolu

Infrastruktura plus energia

Niekwestionowanym liderem w tej kategorii jest Puńsk. Z kwotą ponad 10 tys. zł na osobę gmina z Podlasia dystansuje konkurencję. Na drugim miejscu znalazł się Lewin Kłodzki.

Puńsk zamieszkuje 4,3 tys. osób. Wśród najważniejszych inwestycji finansowanych tu w latach 2014–2021 ze środków UE znalazły się budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody i budową studni głębinowej (całkowity koszt – 3,1 mln zł, dofinansowanie – 1,6 mln zł), termomodernizacja budynku szkoły podstawowej (wartość – 1,7 mln zł, dofinansowanie – 1,2 mln zł) i termomodernizacja budynku przedszkola samorządowego (koszt całkowity – 1,1 mln zł, dofinansowanie – 940 tys. zł).

Obok termomodernizacji nie zabrakło innych przedsięwzięć energetycznych, wśród których odnotujemy budowę odnawialnych źródeł energii (koszt całkowity – 2 mln zł, dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 1,3 mln zł), budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy 40 kW (całkowita wartość projektu – 430 tys. zł, dofinansowanie – 365 tys. zł) oraz programy montażu ekologicznych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej (budżet – 570 tys. zł,

Z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa dofinansowano poprawę infrastruktury drogowej gmin Puńsk, Bakalarzewo, Filipów i Świątłogorsk. Kwoty były niebagatelne – całkowity budżet projektu przekroczył 2,6 mln euro, zaś dofinansowanie wyniosło ponad 2,3 mln euro.

dofinansowanie – 320 tys. zł) i budowę instalacji OZE w prywatnych budynkach mieszkalnych (budżet – niemal 620 tys. zł, dofinansowanie – blisko 470 tys. zł).

Ze środków europejskich finansowana jest również współpraca transgraniczna, jako że Puńsk leży tuż przy granicy z Litwą. I tak, współpraca w ramach Programu Interreg (projekty na rzecz zdrowej starości i dobrobytu społecznego, rozwijania wolontariatu dla poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wzmocnienia współpracy w zakre-

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Puńsk	podlaskie	10059,29
2	Lewin Kłodzki	dolnośląskie	8609,68
3	Ożarówce	śląskie	8552,40
4	Daszyna	łódzkie	8402,03
5	Pałecznicza	małopolskie	8349,21
6	Moszczenica	małopolskie	7598,32
7	Solina	podkarpackie	7498,59
8	Rossosz	lubelskie	7489,38
9	Pluźnica	kujawsko-pomorskie	7412,41
10	Jabłoń	lubelskie	7373,86

sie wsparcia starzejącego się społeczeństwa i usług socjalnych czy propagowania litewsko-polskiej historii) kosztowały łącznie ponad milion euro, zaś dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przekroczyło 900 tys. euro.

Z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa dofinansowano poprawę infrastruktury drogowej gmin Puńsk, Bakalarzewo, Filipów i Świątłogorsk. Kwoty były niebagatelne – całkowity budżet projektu przekroczył 2,6 mln euro, zaś dofinansowanie wyniosło ponad 2,3 mln euro.

W tej chwili Puńsk realizuje m.in. projekt rozbudowy stacji uzdatniania wody oraz budowy studni do poboru wody podziemnej objęty Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Całkowity koszt operacji przekracza 1 mln zł, zaś dofinansowanie EFRROW przewyższa 520 tys. zł.

Na drugim miejscu w kategorii gmin wiejskich znalazł się Lewin Kłodzki, który także jest gminą nadgraniczną. Tutaj również płyną środki z programu Interreg – tym sposobem dofinansowano m.in. projekt poprawy dostępności i odnowy atrakcji kulturowych na obszarze pogranicza polsko-czeskiego (wartość inwestycji – ponad 1 mln zł).

Wśród innych ważnych inwestycji dofinansowanych z budżetu UE, Urząd Gminy w Lewinie Kłodzkim wskazuje utworzenie Centrum Społeczno-Kulturalno-Edukacyjnego w zmodernizowanym na ten cel budynku (całkowity budżet – blisko 4,8 mln zł), przebudowę i termomodernizację miejscowego zespołu szkolno-

przedszkolnego (budżet – blisko 5,5 mln zł), rewitalizację rynku (1 mln zł) oraz inwestycje drogowe (1,5 mln zł). Gmina uzyskała też dofinansowanie na zadanie pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz modernizacja stacji uzdatniania wody” (wartość inwestycji – 3,1 mln zł). ■

Janusz Goliński,
wójt gminy Cedry Wielkie
(miejsce 31., najlepszy wynik
w woj. pomorskim)

Środki unijne doskonale służą mieszkańcom

Minione 20 lat to, w mojej ocenie, złote dwie dekady – czas wielkich zmian w kraju, ale też w naszej gminie. Cedry Wielkie skorzystały z dofinansowania praktycznie w każdej dziedzinie życia mieszkańców, tj. w obszarze ochrony środowiska (blisko 98 proc. skanalizowania aglomeracji ściekowej gminy Cedry Wielkie), zdrowia, turystyki, ochrony dziedzictwa kulturowego, edukacji, sportu, polityki senioralnej, budownictwa drogowego czy też bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Do tych pozyskanych przez gminę środków należy dodać ogromne pieniądze, które wpłynęły bezpośrednio do rolników w postaci dopłat obszarowych. Wierzę, że te środki i inwestycje zrealizowane na terenie gminy doskonale służą naszym mieszkańcom.

PRACOWNIK SAMORZĄDOWY

to miesięcznik o tematyce kadrowo-płacowej adresowany do urzędników samorządowych szukających specjalistycznej wiedzy.

Od ponad 10 lat co miesiąc dostarczamy fachowej wiedzy na najwyższym poziomie, przygotowanej specjalnie dla pracowników urzędów. Pomagamy rozwiązywać największe problemy i wyjaśniamy wątpliwości pojawiające się w codziennej pracy kierownictwa oraz wydziałów odpowiedzialnych za sprawy pracownicze i płacowe. Prezentujemy również dobre praktyki i pomysły na jeszcze lepszą organizację codziennej pracy.

W „Pracowniku Samorządowym” znajdą Państwo m.in.:

- pogłębione analizy prawne
- wyjaśnienia związane z płacami, dokumentacją kadrową, organizacją pracy urzędu itd.
- informacje o najnowszych zmianach w prawie
- zawsze aktualne orzecznictwo
- odpowiedzi na pytania i problemy zgłaszane przez czytelników
- najnowsze trendy w zarządzaniu urzędem

„Pracownik Samorządowy”
w nowej szacie graficznej
z jeszcze większą dawką
praktycznej wiedzy

**DOŁĄCZ DO GRONA
PRENUMERATORÓW
JUŻ DZIŚ!**

- za pomocą formularza przesłanego na adres:
MUNICIPIUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa
- e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl
- w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia

WOJEWÓDZTWA

Miejsce	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	podlaskie	1866,36
2	opolskie	1482,76
3	podkarpackie	1304,70
4	lubelskie	1292,31
5	świętokrzyskie	1240,60
6	zachodniopomorskie	1233,59
7	warmińsko-mazurskie	1230,04
8	małopolskie	1064,68
9	lubuskie	885,88
10	kujawsko-pomorskie	767,98
11	pomorskie	687,07
12	dolnośląskie	647,63
13	wielkopolskie	589,56
14	łódzkie	550,50
15	śląskie	536,35
16	mazowieckie	438,35

MIASTA WOJEWÓDZKIE

Miejsce	Miasto	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Olsztyn	6122,59
2	Opole	5961,96
3	Rzeszów	5914,19
4	Białystok	5372,42
5	Lublin	5163,16
6	Gorzów Wlkp	4688,30
7	Zielona Góra	4454,81
8	Kielce	4215,10
9	Bydgoszcz	3876,83
10	Katowice	3821,85
11	Toruń	3800,79
12	Szczecin	3548,92
13	Warszawa	3526,87
14	Gdańsk	3520,08
15	Kraków	3475,05
16	Poznań	3145,33
17	Łódź	2359,07
18	Wrocław	2324,90

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

Miejsce	Miasto	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Świnoujście	16855,66
2	Krosno	7364,72
3	Gliwice	5067,17
4	Tychy	4252,27
5	Nowy Sącz	4134,03
6	Słupsk	3836,21
7	Płock	3785,19
8	Rybnik	3594,74
9	Dąbrowa Górnicza	3564,67
10	Łomża	3505,34
11	Wałbrzych	3498,46
12	Sopot	3493,89
13	Jaworzno	3311,34
14	Chełm	3256,06
15	Suwałki	3231,91
16	Bielsko-Biała	3102,12
17	Zamość	3048,31
18	Częstochowa	2832,83
19	Tarnów	2788,85
20	Sosnowiec	2677,63
21	Tarnobrzeg	2642,94
22	Konin	2617,20
23	Biała Podlaska	2451,54
24	Przemysław	2419,70

Miejsce	Miasto	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
25	Gdynia	2416,20
26	Jelenia Góra	2368,28
27	Elbląg	2268,93
28	Leszno	2260,54
29	Grudziądz	2248,11
30	Skierniewice	2210,47
31	Radom	2099,44
32	Zabrze	2051,55
33	Koszalin	2015,23
34	Włocławek	1771,48
35	Kalisz	1671,54
36	Siemianowice Śląskie	1607,49
37	Bytom	1597,15
38	Żory	1479,19
39	Ruda Śląska	1456,61
40	Świętochłowice	1343,87
41	Piotrków Trybunalski	1319,97
42	Siedlce	1276,47
43	Ostrołęka	1270,53
44	Chorzów	1264,41
45	Jastrzębie-Zdrój	1141,45
46	Legnica	1026,99
47	Piekary Śląskie	944,42
48	Mysłowice	835,48

POWIATY

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	przasnyski	mazowieckie	2360,93
2	bieszczadzki	podkarpackie	1740,61
3	włodawski	lubelskie	1674,87
4	siemiatycki	podlaskie	1475,70
5	lidzbarski	warmińsko-mazurskie	1321,24
6	sejneński	podlaskie	1241,09
7	gołdapski	warmińsko-mazurskie	1210,55
8	moniecki	podlaskie	1172,68
9	leszczyński	wielkopolskie	1145,23
10	wrzesiński	wielkopolskie	1104,97
11	opatowski	świętokrzyskie	1037,17
12	zduńskowolski	łódzkie	1022,82
13	sokołowski	mazowieckie	1000,85
14	łosicki	mazowieckie	978,00
15	wysokomazowiecki	podlaskie	971,41
16	kazimierski	świętokrzyskie	957,71
17	wąbrzeski	kujawsko-pomorskie	956,39
18	chełmski	lubelskie	914,37
19	gorlicki	małopolskie	892,40
20	hajnowski	podlaskie	892,25
21	rawski	łódzkie	881,30
22	tucholski	kujawsko-pomorskie	859,43
23	złotoryjski	dolnośląskie	847,31
24	parczewski	lubelskie	841,27
25	rycki	lubelskie	827,57
26	przeworski	podkarpackie	816,11
27	walecki	zachodniopomorskie	771,18
28	olecki	warmińsko-mazurskie	744,66
29	suski	małopolskie	743,64
30	świdnicki	lubelskie	742,40
31	łęczyński	lubelskie	730,58
32	suwalski	podlaskie	717,22
33	janowski	lubelskie	710,40
34	sokółski	podlaskie	704,72
35	prudnicki	opolskie	699,28
36	namysłowski	opolskie	681,16
37	leżajski	podkarpackie	669,23
38	rypiński	kujawsko-pomorskie	668,80
39	zawierciański	śląskie	660,93
40	sulęciński	lubuskie	660,63
41	bytowski	pomorskie	656,76
42	toruński	kujawsko-pomorskie	655,54
43	lubelski	lubelskie	648,36
44	miechowski	małopolskie	643,21
45	węgorzewski	warmińsko-mazurskie	641,83
46	krasnostawski	lubelskie	640,21
47	buski	świętokrzyskie	637,86
48	kraśnicki	lubelskie	629,14
49	żywiecki	śląskie	623,10

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
50	braniewski	warmińsko-mazurskie	622,06
51	hrubieszowski	lubelskie	617,68
52	nowodworski	pomorskie	616,84
53	nowosolski	lubuskie	607,17
54	zwoleniński	mazowieckie	606,43
55	białski	lubelskie	606,36
56	skarżyski	świętokrzyskie	600,21
57	łęborski	pomorskie	592,67
58	bolesławiecki	dolnośląskie	586,44
59	raciborski	śląskie	586,22
60	polkowicki	dolnośląskie	586,15
61	radzyński	lubelskie	578,89
62	łęczycki	łódzkie	576,24
63	chełmiński	kujawsko-pomorskie	572,91
64	świecki	kujawsko-pomorskie	562,57
65	ropczycko-sędziszowski	podkarpackie	562,25
66	lwówecki	dolnośląskie	562,17
67	tomaszowski	łódzkie	561,18
68	krośnieński	lubuskie	551,29
69	świdwiński	zachodniopomorskie	548,14
70	kluczborski	opolskie	536,75
71	biłgorajski	lubelskie	534,14
72	pucki	pomorskie	530,20
73	wołowski	dolnośląskie	525,63
74	sztumski	pomorskie	523,19
75	sępoleński	kujawsko-pomorskie	521,90
76	pińczowski	świętokrzyskie	514,15
77	przemyski	podkarpackie	513,43
78	rzeszowski	podkarpackie	512,49
79	jędrzejowski	świętokrzyskie	510,88
80	tomaszowski	lubelskie	508,53
81	włoszczowski	świętokrzyskie	505,57
82	jarosławski	podkarpackie	504,97
83	wyszkowski	mazowieckie	504,91
84	zamojski	lubelskie	503,77
85	giżycki	warmińsko-mazurskie	503,66
86	strzyżowski	podkarpackie	503,55
87	wieruszowski	łódzkie	498,71
88	kolneński	podlaskie	496,33
89	gdański	pomorskie	494,26
90	olsztyński	warmińsko-mazurskie	493,63
91	łowicki	łódzkie	488,33
92	leski	podkarpackie	483,92
93	kolbuszowski	podkarpackie	483,51
94	ełcki	warmińsko-mazurskie	482,34
95	szczecinecki	zachodniopomorskie	480,63
96	opolski	lubelskie	474,30
97	mogileński	kujawsko-pomorskie	472,44
98	łubański	dolnośląskie	472,42

POWIATY

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
99	ślubicki	lubuskie	471,51
100	konecki	świętokrzyskie	470,42
101	łomżyński	podlaskie	469,88
102	rawicki	wielkopolskie	469,48
103	chojnicki	pomorskie	469,37
104	policki	zachodniopomorskie	468,19
105	przysuski	mazowieckie	466,41
106	starogardzki	pomorskie	465,61
107	nyski	opolskie	464,18
108	strzeliński	dolnośląskie	460,91
109	żarski	lubuskie	459,06
110	proszowicki	małopolskie	452,19
111	bielski	śląskie	445,34
112	dębicki	podkarpackie	440,92
113	dąbrowski	małopolskie	439,66
114	piski	warmińsko-mazurskie	438,09
115	nowosądecki	małopolskie	435,65
116	myszkowski	śląskie	434,17
117	lubartowski	lubelskie	433,85
118	łobeski	zachodniopomorskie	432,67
119	ostródzki	warmińsko-mazurskie	432,12
120	jaworski	dolnośląskie	431,46
121	kepiński	wielkopolskie	430,05
122	nizański	podkarpackie	424,78
123	opoczyński	łódzkie	423,77
124	głubczycki	opolskie	423,42
125	łańcucki	podkarpackie	420,76
126	pułtuski	mazowieckie	419,53
127	oleski	opolskie	418,14
128	płoński	mazowieckie	416,34
129	brzeski	małopolskie	414,63
130	malborski	pomorskie	412,98
131	pyrzycki	zachodniopomorskie	407,78
132	kłodzki	dolnośląskie	405,96
133	iławski	warmińsko-mazurskie	405,95
134	gliwicki	śląskie	404,38
135	gryficki	zachodniopomorskie	403,74
136	drawski	zachodniopomorskie	403,22
137	wadowicki	małopolskie	401,56
138	sanocki	podkarpackie	395,82
139	bydgoski	kujawsko-pomorskie	392,33
140	ciechanowski	mazowieckie	392,14
141	kaliski	wielkopolskie	391,40
142	bielski	podlaskie	391,04
143	elbląski	warmińsko-mazurskie	390,28
144	bieruńsko-łęczyński	śląskie	389,50
145	kwidzyński	pomorskie	388,98
146	choszczeński	zachodniopomorskie	386,17
147	stalowowlowski	podkarpackie	384,09

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
148	augustowski	podlaskie	380,60
149	włocławski	kujawsko-pomorskie	378,13
150	cieszyński	śląskie	374,39
151	nidzicki	warmińsko-mazurskie	374,32
152	tarnowski	małopolskie	369,99
153	pszczyński	śląskie	363,70
154	częstochowski	śląskie	362,63
155	łukowski	lubelskie	362,22
156	kościański	wielkopolskie	361,98
157	starachowicki	świętokrzyskie	360,81
158	myśliborski	zachodniopomorskie	359,64
159	kartuski	pomorskie	358,89
160	kędzierzyński-kozielski	opolskie	356,71
161	lubaczowski	podkarpackie	354,21
162	grajewski	podlaskie	348,19
163	koszaliński	zachodniopomorskie	348,11
164	dzierżoniowski	dolnośląskie	344,55
165	białobrzezki	mazowieckie	342,66
166	mielecki	podkarpackie	342,06
167	górowski	dolnośląskie	341,55
168	kielecki	świętokrzyskie	334,37
169	strzelecko-drezdenecki	lubuskie	333,20
170	brzozowski	podkarpackie	332,89
171	ostrowski	wielkopolskie	332,37
172	bocheński	małopolskie	331,48
173	olkuski	małopolskie	331,32
174	puławski	lubelskie	330,42
175	turecki	wielkopolskie	330,23
176	radziejowski	kujawsko-pomorskie	326,69
177	wodzisławski	śląskie	326,54
178	żagański	lubuskie	325,28
179	węgrowski	mazowieckie	324,38
180	nakielski	kujawsko-pomorskie	323,58
181	pleszewski	wielkopolskie	321,72
182	sierpecki	mazowieckie	321,31
183	średzki	dolnośląskie	320,79
184	zgorzelecki	dolnośląskie	318,38
185	zambrowski	podlaskie	317,94
186	limanowski	małopolskie	317,58
187	żniński	kujawsko-pomorskie	316,54
188	piotrkowski	łódzkie	313,52
189	gryfiński	zachodniopomorskie	306,66
190	świebodziński	lubuskie	305,82
191	białostocki	podlaskie	303,73
192	trzebnicki	dolnośląskie	302,80
193	wrocławski	dolnośląskie	299,29
194	ślupecki	wielkopolskie	297,16
195	aleksandrowski	kujawsko-pomorskie	296,74
196	mikołowski	śląskie	296,18

POWIATY

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
197	brodnicki	kujawsko-pomorskie	294,79
198	człuchowski	pomorskie	293,63
199	goleniowski	zachodniopomorskie	292,00
200	wołomiński	mazowieckie	290,65
201	kutnowski	łódzkie	290,11
202	ostrzeszowski	wielkopolskie	288,87
203	koniński	wielkopolskie	288,19
204	pilski	wielkopolskie	284,97
205	sandomierski	świętokrzyskie	284,14
206	wschowski	lubuskie	283,54
207	tatrzański	małopolskie	282,29
208	sieradzki	łódzkie	278,48
209	wejherowski	pomorskie	277,70
210	będziński	śląskie	277,14
211	międzyrzecki	lubuskie	277,06
212	poznański	wielkopolskie	276,84
213	mławski	mazowieckie	276,22
214	jasielski	podkarpackie	276,15
215	gorzowski	lubuskie	275,49
216	kościerski	pomorskie	274,39
217	tarnogórski	śląskie	273,63
218	jarociński	wielkopolskie	273,32
219	staszowski	świętokrzyskie	273,19
220	kamiennogórski	dolnośląskie	273,13
221	kłobucki	śląskie	271,05
222	zgierski	łódzkie	270,09
223	tarnobrzegi	podkarpackie	269,05
224	średzki	wielkopolskie	267,93
225	brzeziński	łódzkie	267,26
226	ostrowiecki	świętokrzyskie	267,00
227	gnieźniński	wielkopolskie	266,92
228	kamieński	zachodniopomorskie	266,49
229	kętrzyński	warmińsko-mazurskie	266,26
230	kołobrzegi	zachodniopomorskie	265,46
231	lipski	mazowieckie	264,97
232	poddębicki	łódzkie	263,63
233	garwoliński	mazowieckie	256,47
234	tczewski	pomorskie	256,16
235	nowomiejski	warmińsko-mazurskie	255,64
236	oświęcimski	małopolskie	252,18
237	golubsko-dobrzyński	kujawsko-pomorskie	251,78
238	zielonogórski	lubuskie	251,63
239	złotowski	wielkopolskie	251,62
240	wieluński	łódzkie	250,73
241	nowotarski	małopolskie	249,82
242	myślenicki	małopolskie	246,98
243	głogowski	dolnośląskie	246,65
244	siedlecki	mazowieckie	244,48
245	szczygieński	warmińsko-mazurskie	243,85

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
246	ostrołęcki	mazowieckie	243,33
247	międzychodzki	wielkopolskie	241,87
248	krośnieński	podkarpackie	241,29
249	białogardzki	zachodniopomorskie	240,06
250	wągrowiecki	wielkopolskie	238,79
251	rybnicki	śląskie	238,66
252	ząbkowicki	dolnośląskie	238,59
253	oleśnicki	dolnośląskie	233,88
254	bartoszycki	warmińsko-mazurskie	233,47
255	chrzanowski	małopolskie	230,52
256	mragowski	warmińsko-mazurskie	227,83
257	grodziski	wielkopolskie	225,81
258	brzeski	opolskie	221,00
259	strzelecki	opolskie	220,53
260	pabianicki	łódzkie	217,10
261	krotoszyński	wielkopolskie	217,03
262	lubliniecki	śląskie	215,75
263	łódzki wschodni	łódzkie	215,52
264	żyrardowski	mazowieckie	214,00
265	radomski	mazowieckie	213,49
266	legnicki	dolnośląskie	208,58
267	stawieński	zachodniopomorskie	202,42
268	milicki	dolnośląskie	202,15
269	świdnicki	dolnośląskie	198,23
270	obornicki	wielkopolskie	197,67
271	śremski	wielkopolskie	197,20
272	makowski	mazowieckie	196,69
273	lubiniński	dolnośląskie	190,83
274	płocki	mazowieckie	190,59
275	lipnowski	kujawsko-pomorskie	187,87
276	chodzieski	wielkopolskie	181,73
277	opolski	opolskie	179,12
278	działdowski	warmińsko-mazurskie	174,35
279	grójecki	mazowieckie	167,51
280	stargardzki	zachodniopomorskie	166,55
281	pajęczarski	łódzkie	164,16
282	wałbrzyski	dolnośląskie	162,96
283	oławski	dolnośląskie	162,03
284	gostyński	wielkopolskie	161,37
285	koziński	mazowieckie	160,67
286	krapakowicki	opolskie	159,58
287	kolski	wielkopolskie	158,12
288	szymborski	mazowieckie	156,47
289	nowotomyski	wielkopolskie	153,41
290	karkonoski	dolnośląskie	152,76
291	czarnkowsko-trzcianecki	wielkopolskie	150,03
292	wolsztyński	wielkopolskie	147,53
293	ostrowski	mazowieckie	146,87
294	radomszczański	łódzkie	145,67

POWIATY

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
295	śląski	pomorskie	138,95
296	krakowski	małopolskie	138,06
297	wielicki	małopolskie	137,62
298	gostyński	mazowieckie	129,00
299	żuromiński	mazowieckie	126,25
300	inowrocławski	kujawsko-pomorskie	125,10
301	otwocki	mazowieckie	114,35
302	skierniewicki	łódzkie	102,65
303	piaseczyński	mazowieckie	100,07
304	grudziądzki	kujawsko-pomorskie	98,62

Miejsce	Powiat	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
305	warszawski zachodni	mazowieckie	96,63
306	łaski	łódzkie	93,06
307	szamotulski	wielkopolskie	92,57
308	bełchatowski	łódzkie	89,90
309	miński	mazowieckie	84,88
310	legionowski	mazowieckie	60,00
311	nowodworski	mazowieckie	52,81
312	sochaczewski	mazowieckie	45,09
313	grodziski	mazowieckie	32,57
314	pruszkowski	mazowieckie	30,73

MIASTA POWIATOWE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Poddębice	łódzkie	4444,48
2	Lidzbark Warmiński	warmińsko-mazurskie	4112,53
3	Wysokie Mazowieckie	podlaskie	3693,48
4	Limanowa	małopolskie	3449,19
5	Biłgoraj	lubelskie	3255,63
6	Sulęcín	lubuskie	3214,04
7	Wieliczka	małopolskie	3164,92
8	Busko-Zdrój	świętokrzyskie	3087,21
9	Lębork	pomorskie	3075,38
10	Kartuzy	pomorskie	2985,64
11	Płońsk	mazowieckie	2967,58
12	Puck	pomorskie	2814,26
13	Jawor	dolnośląskie	2644,73
14	Hrubieszów	lubelskie	2643,89
15	Białobrzegi	mazowieckie	2630,94
16	Gołdap	warmińsko-mazurskie	2573,65
17	Kolno	podlaskie	2548,01
18	Lubartów	lubelskie	2527,07
19	Opole Lubelskie	lubelskie	2477,04
20	Miechów	małopolskie	2443,49
21	Nakło nad Notecią	kujawsko-pomorskie	2429,12
22	Łosice	mazowieckie	2392,03
23	Janów Lubelski	lubelskie	2387,02
24	Stalowa Wola	podkarpackie	2385,04
25	Lubliniec	śląskie	2359,69
26	Ciechanów	mazowieckie	2341,35
27	Kościerzyna	pomorskie	2295,50
28	Siemiatycze	podlaskie	2219,07
29	Myślenice	małopolskie	2167,09
30	Żyrardów	mazowieckie	2165,50
31	Goleniów	zachodniopomorskie	2080,55
32	Iława	warmińsko-mazurskie	2073,39
33	Lesko	podkarpackie	2039,69
34	Łowicz	łódzkie	2005,64
35	Świdnik	lubelskie	2002,27
36	Sucha Beskidzka	małopolskie	1995,74
37	Elk	warmińsko-mazurskie	1991,73
38	Łobez	zachodniopomorskie	1984,92
39	Chojnice	pomorskie	1981,81
40	Kołobrzeg	zachodniopomorskie	1980,15
41	Nowy Targ	małopolskie	1955,93
42	Nowy Dwór Mazowiecki	mazowieckie	1948,49
43	Grodzisk Mazowiecki	mazowieckie	1934,17
44	Radziejów	kujawsko-pomorskie	1901,63
45	Proszowice	małopolskie	1896,86
46	Kazimierza Wielka	świętokrzyskie	1893,00
47	Hajnówka	podlaskie	1888,74
48	Rawicz	wielkopolskie	1877,76
49	Tomaszów Lubelski	lubelskie	1860,22

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
50	Legionowo	mazowieckie	1856,59
51	Strzyżów	podkarpackie	1849,01
52	Starogard Gdański	pomorskie	1848,90
53	Parczew	lubelskie	1847,08
54	Lubaczów	podkarpackie	1844,36
55	Człuchów	pomorskie	1821,52
56	Ryki	lubelskie	1806,32
57	Łañcut	podkarpackie	1792,50
58	Opatów	świętokrzyskie	1757,94
59	Puławy	lubelskie	1756,50
60	Olesno	opolskie	1752,94
61	Sępólno Krajeńskie	kujawsko-pomorskie	1751,00
62	Olecko	warmińsko-mazurskie	1747,21
63	Tarnowskie Góry	śląskie	1737,21
64	Zgierz	łódzkie	1692,92
65	Nowa Sól	lubuskie	1666,04
66	Nowe Miasto Lubawskie	warmińsko-mazurskie	1663,21
67	Pułtusk	mazowieckie	1661,53
68	Bytów	pomorskie	1632,19
69	Cieszyn	śląskie	1608,28
70	Lipsko	mazowieckie	1607,24
71	Zawiercie	śląskie	1576,57
72	Inowrocław	kujawsko-pomorskie	1564,71
73	Krosno Odrzańskie	lubuskie	1543,95
74	Sandomierz	świętokrzyskie	1518,06
75	Nowy Dwór Gdański	pomorskie	1502,83
76	Milicz	dolnośląskie	1484,33
77	Giżycko	warmińsko-mazurskie	1470,16
78	Mielec	podkarpackie	1466,96
79	Chodzież	wielkopolskie	1463,98
80	Malbork	pomorskie	1462,85
81	Kolbuszowa	podkarpackie	1460,15
82	Mogilno	kujawsko-pomorskie	1458,71
83	Sejny	podlaskie	1456,26
84	Bolesławiec	dolnośląskie	1449,68
85	Stargard Szczeciński	zachodniopomorskie	1435,80
86	Brzeziny	łódzkie	1429,67
87	Sztum	pomorskie	1412,14
88	Leżajsk	podkarpackie	1411,77
89	Augustów	podlaskie	1411,34
90	Gorlice	małopolskie	1393,03
91	Bielsk Podlaski	podlaskie	1368,91
92	Kutno	łódzkie	1367,48
93	Kamienna Góra	dolnośląskie	1364,45
94	Jasło	podkarpackie	1342,69
95	Pabianice	łódzkie	1339,47
96	Szydłowiec	mazowieckie	1303,31
97	Tczew	pomorskie	1299,40
98	Zakopane	małopolskie	1299,37

MIASTA POWIATOWE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
99	Ropczyce	podkarpackie	1295,43
100	Ostrów Mazowiecka	mazowieckie	1290,90
101	Staszów	świętokrzyskie	1284,04
102	Wodzisław Śląski	śląskie	1282,31
103	Kłodzko	dolnośląskie	1278,56
104	Świecie	kujawsko-pomorskie	1273,90
105	Bochnia	małopolskie	1266,53
106	Nisko	podkarpackie	1266,26
107	Sochaczew	mazowieckie	1258,64
108	Starachowice	świętokrzyskie	1240,48
109	Wąbrzeźno	kujawsko-pomorskie	1240,15
110	Kluczbork	opolskie	1227,74
111	Brzeg	opolskie	1221,80
112	Pisz	warmińsko-mazurskie	1220,66
113	Sokołów Podlaski	mazowieckie	1204,38
114	Włodawa	lubelskie	1199,81
115	Środa Śląska	dolnośląskie	1198,85
116	Maków Mazowiecki	mazowieckie	1181,67
117	Ustrzyki Dolne	podkarpackie	1180,53
118	Września	wielkopolskie	1174,15
119	Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	1170,15
120	Polkowice	dolnośląskie	1169,72
121	Świdnica	dolnośląskie	1164,88
122	Działdowo	warmińsko-mazurskie	1161,08
123	Kraśnik	lubelskie	1148,61
124	Kędzierzyn-Koźle	opolskie	1134,46
125	Pińczów	świętokrzyskie	1127,73
126	Wołów	dolnośląskie	1126,09
127	Mikołów	śląskie	1117,80
128	Złotoryja	dolnośląskie	1114,88
129	Police	zachodniopomorskie	1100,96
130	Grajewo	podlaskie	1097,36
131	Zgorzelec	dolnośląskie	1097,05
132	Ostróda	warmińsko-mazurskie	1077,87
133	Piła	wielkopolskie	1060,03
134	Pruszcz Gdański	pomorskie	1058,42
135	Rawa Mazowiecka	łódzkie	1054,27
136	Szczytno	warmińsko-mazurskie	1050,29
137	Zwolen	mazowieckie	1042,30
138	Krasnystaw	lubelskie	1041,60
139	Kłobuck	śląskie	1039,56
140	Ząbkowice Śląskie	dolnośląskie	1039,13
141	Żagań	lubuskie	1039,00
142	Dębica	podkarpackie	1030,90
143	Białogard	zachodniopomorskie	1022,67
144	Trzebnica	dolnośląskie	1013,86
145	Ostrów Wielkopolski	wielkopolskie	1013,48
146	Gryfino	zachodniopomorskie	1010,23
147	Żary	lubuskie	1004,94

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
148	Sokolka	podlaskie	999,85
149	Choszczno	zachodniopomorskie	996,93
150	Brodnica	kujawsko-pomorskie	994,58
151	Oświęcim	małopolskie	993,23
152	Myszków	śląskie	990,44
153	Żywiec	śląskie	984,41
154	Golub-Dobrzyń	kujawsko-pomorskie	972,62
155	Sanok	podkarpackie	971,75
156	Wyszków	mazowieckie	963,78
157	Radomsko	łódzkie	963,49
158	Braniewo	warmińsko-mazurskie	959,24
159	Sieradz	łódzkie	955,50
160	Kętrzyn	warmińsko-mazurskie	955,33
161	Nidzica	warmińsko-mazurskie	950,91
162	Przeworsk	podkarpackie	944,70
163	Świdwin	zachodniopomorskie	936,50
164	Lwówek Śląski	dolnośląskie	927,66
165	Mońki	podlaskie	923,12
166	Węgrów	mazowieckie	922,81
167	Strzelce Krajeńskie	lubuskie	910,08
168	Węgorzewo	warmińsko-mazurskie	906,27
169	Dzierżoniów	dolnośląskie	902,82
170	Międzyrzecz	lubuskie	886,83
171	Łask	łódzkie	878,98
172	Jarosław	podkarpackie	875,67
173	Włoszczowa	świętokrzyskie	860,52
174	Wejherowo	pomorskie	860,50
175	Końskie	świętokrzyskie	859,91
176	Głogów	dolnośląskie	858,08
177	Olkusz	małopolskie	843,07
178	Zambrów	podlaskie	836,79
179	Mrągowo	warmińsko-mazurskie	835,14
180	Ostrowiec Świętokrzyski	świętokrzyskie	829,16
181	Radzyń Podlaski	lubelskie	827,05
182	Stubice	lubuskie	798,26
183	Skarżysko-Kamienna	świętokrzyskie	793,82
184	Strzelin	dolnośląskie	785,34
185	Racibórz	śląskie	784,72
186	Łęczna	lubelskie	770,18
187	Tuchola	kujawsko-pomorskie	752,84
188	Bartoszyce	warmińsko-mazurskie	751,55
189	Wągrowiec	wielkopolskie	749,73
190	Chelmno	kujawsko-pomorskie	745,10
191	Namysłów	opolskie	744,58
192	Walcz	zachodniopomorskie	743,26
193	Jędrzejów	świętokrzyskie	732,56
194	Myślibórz	zachodniopomorskie	724,64
195	Gryfice	zachodniopomorskie	718,45
196	Nysa	opolskie	704,42

MIASTA POWIATOWE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
197	Śrem	wielkopolskie	684,56
198	Pyrzyce	zachodniopomorskie	684,08
199	Świebodzin	lubuskie	675,91
200	Strzelce Opolskie	opolskie	673,35
201	Pajęczno	łódzkie	665,29
202	Oława	dolnośląskie	651,39
203	Pruszków	mazowieckie	650,21
204	Opoczno	łódzkie	649,28
205	Kościan	wielkopolskie	649,28
206	Lubin	dolnośląskie	640,63
207	Prudnik	opolskie	639,00
208	Dąbrowa Tarnowska	małopolskie	638,23
209	Rypin	kujawsko-pomorskie	629,58
210	Bełchatów	łódzkie	628,77
211	Oborniki	wielkopolskie	628,76
212	Łuków	lubelskie	622,82
213	Wadowice	małopolskie	621,62
214	Gniezno	wielkopolskie	615,17
215	Czarnków	wielkopolskie	608,73
216	Oleśnica	dolnośląskie	604,42
217	Nowy Tomyśl	wielkopolskie	588,91
218	Turek	wielkopolskie	579,25
219	Jarocin	wielkopolskie	578,84
220	Kępno	wielkopolskie	577,92
221	Otwock	mazowieckie	572,41
222	Krotoszyn	wielkopolskie	564,24
223	Ostrzeszów	wielkopolskie	553,15
224	Pleszew	wielkopolskie	551,50
225	Pszczyna	śląskie	550,12
226	Brzozów	podkarpackie	537,62
227	Gostynin	mazowieckie	535,27
228	Wolsztyn	wielkopolskie	533,35
229	Środa Wielkopolska	wielkopolskie	533,16
230	Drawsko Pomorskie	zachodniopomorskie	530,53
231	Kamień Pomorski	zachodniopomorskie	525,18
232	Krapkowice	opolskie	517,57

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
233	Góra	dolnośląskie	509,03
234	Mława	mazowieckie	504,95
235	Żnin	kujawsko-pomorskie	504,79
236	Szczecinek	zachodniopomorskie	495,53
237	Będzin	śląskie	485,71
238	Aleksandrów Kujawski	kujawsko-pomorskie	477,88
239	Międzychód	wielkopolskie	463,50
240	Wschowa	lubuskie	461,52
241	Lipno	kujawsko-pomorskie	458,18
242	Grodzisk Wielkopolski	wielkopolskie	455,08
243	Żuromin	mazowieckie	409,04
244	Zduńska Wola	łódzkie	398,15
245	Lubań	dolnośląskie	392,65
246	Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	389,24
247	Wieluń	łódzkie	371,46
248	Wieruszów	łódzkie	361,10
249	Sierpc	mazowieckie	342,93
250	Łęczyca	łódzkie	331,01
251	Brzesko	małopolskie	322,13
252	Wołomin	mazowieckie	321,85
253	Chrzanów	małopolskie	299,67
254	Kwidzyn	pomorskie	297,38
255	Złotów	wielkopolskie	297,30
256	Przysucha	mazowieckie	294,89
257	Szamotuły	wielkopolskie	294,84
258	Głubczyce	opolskie	278,98
259	Gostyń	wielkopolskie	275,48
260	Kozienice	mazowieckie	261,19
261	Grójec	mazowieckie	248,45
262	Przasnysz	mazowieckie	243,60
263	Słupca	wielkopolskie	171,99
264	Garwolin	mazowieckie	150,64
265	Piaseczno	mazowieckie	113,74
266	Koło	wielkopolskie	101,72
267	Sławno	zachodniopomorskie	92,66

Kalendarz Vademecum Samorządu Terytorialnego 2023

dla pracowników urzędów, radnych
i partnerów samorządów

- Praktyczne kalendarium – każdy dzień umieszczony jest na osobnej stronie kalendarza.
- Całoroczny terminarz niezastąpiony w samorządowej działalności.
- Zawiera daty składania sprawozdań, wniosków, zbiorczych zestawień.

Część merytoryczna

- Dane osobowe publikowane w biuletynie informacji publicznej – problemy i nieprawidłowości.
- Problemy i błędy w prowadzeniu dokumentacji pracowniczej w samorządach.

Część informacyjna

Niezwykłe praktyczny, podany w uporządkowanej formie zbiór teleadresowy (adresy, telefony, faksy, e-maile, strony www) obejmujący m.in. parlament, ministerstwa i urzędy centralne oraz wojewódzkie, ogólnopolskie i lokalne organizacje samorządowe, agencje, fundacje, fundusze, stowarzyszenia samorządowe.

Zamówienia można składać:

e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Krynica Morska	pomorskie	13775,92
2	Dziwnów	zachodniopomorskie	10711,26
3	Uniejów	łódzkie	9654,85
4	Świeradów-Zdrój	dolnośląskie	9586,76
5	Ścinawa	dolnośląskie	6890,14
6	Ujazd	opolskie	5825,10
7	Szczuczyn	podlaskie	5729,18
8	Bytom Odrzański	lubuskie	5169,29
9	Jordanów	małopolskie	5100,09
10	Muszyna	małopolskie	5098,45
11	Górowo Iławeckie	warmińsko-mazurskie	4978,67
12	Wleń	dolnośląskie	4837,39
13	Szczucin	małopolskie	4693,15
14	Łęknica	lubuskie	4673,07
15	Pełczyce	zachodniopomorskie	4604,13
16	Zagórz	podkarpackie	4552,81
17	Ustka	pomorskie	4491,75
18	Drohiczyn	podlaskie	4376,12
19	Nowy Korczyn	świętokrzyskie	4327,05
20	Opatowiec	świętokrzyskie	4308,31
21	Piaski	lubelskie	4296,74
22	Czempiń	wielkopolskie	4181,04
23	Niepołomice	małopolskie	4160,54
24	Gozdnica	lubuskie	4127,17
25	Chmielnik	świętokrzyskie	4078,73
26	Baranów Sandomierski	podkarpackie	3939,84
27	Prusice	dolnośląskie	3932,51
28	Mikołajki	warmińsko-mazurskie	3917,28
29	Nowa Słupia	świętokrzyskie	3894,74
30	Działoszyce	świętokrzyskie	3882,27
31	Resko	zachodniopomorskie	3811,14
32	Szydłów	świętokrzyskie	3795,53
33	Sławków	śląskie	3705,87
34	Mirsk	dolnośląskie	3678,21
35	Dobczyce	małopolskie	3672,00
36	Głogów Małopolski	podkarpackie	3669,91
37	KłECKO	wielkopolskie	3648,24
38	Darłowo	zachodniopomorskie	3603,52
39	Józefów	lubelskie	3571,49
40	Dynów	podkarpackie	3566,97
41	Brok	mazowieckie	3522,25
42	Nałęczów	lubelskie	3463,71
43	Ryn	warmińsko-mazurskie	3457,61
44	Dobiegniew	lubuskie	3452,49
45	Bardo	dolnośląskie	3445,23
46	Radków	dolnośląskie	3402,30
47	Świerzawa	dolnośląskie	3389,38
48	Raciąż	mazowieckie	3383,82
49	Żarki	śląskie	3364,90

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
50	Lubawa	warmińsko-mazurskie	3352,46
51	Wolbórz	łódzkie	3349,12
52	Goraj	lubelskie	3340,89
53	Woźniki	śląskie	3298,84
54	Bolków	dolnośląskie	3264,50
55	Miłomłyn	warmińsko-mazurskie	3257,32
56	Koprzywnica	świętokrzyskie	3239,53
57	Jaworzyna Śląska	dolnośląskie	3225,96
58	Rajgród	podlaskie	3220,27
59	Karolino	zachodniopomorskie	3172,95
60	Połaniec	świętokrzyskie	3147,72
61	Rejowiec Fabryczny	lubelskie	3141,15
62	Frombork	warmińsko-mazurskie	3119,06
63	Ostrów Lubelski	lubelskie	3075,75
64	Mrozy	mazowieckie	3054,37
65	Sędziszów	świętokrzyskie	3036,74
66	Pasym	warmińsko-mazurskie	3018,87
67	Jedlina-Zdrój	dolnośląskie	3009,14
68	Radymno	podkarpackie	2986,40
69	Szklarska Poręba	dolnośląskie	2974,70
70	Stepnica	zachodniopomorskie	2922,58
71	Morawica	świętokrzyskie	2894,39
72	Bobowa	małopolskie	2839,44
73	Zbąszynek	lubuskie	2837,61
74	Frampol	lubelskie	2832,00
75	Gościno	zachodniopomorskie	2828,63
76	Kępice	pomorskie	2793,49
77	Mielno	zachodniopomorskie	2788,39
78	Radłów	małopolskie	2784,59
79	Zduny	wielkopolskie	2764,77
80	Pieńsk	dolnośląskie	2708,83
81	Łapy	podlaskie	2705,15
82	Karpacz	dolnośląskie	2704,90
83	Daleszyce	świętokrzyskie	2697,12
84	Szprotawa	lubuskie	2689,85
85	Terespol	lubelskie	2689,82
86	Brusy	pomorskie	2679,97
87	Stronie Śląskie	dolnośląskie	2651,01
88	Koziegłowy	śląskie	2637,72
89	Pilica	śląskie	2636,70
90	Dobra	wielkopolskie	2628,78
91	Myszyniec	mazowieckie	2626,22
92	Ciężkowice	małopolskie	2609,23
93	Sulejówek	mazowieckie	2606,63
94	Stary Sącz	małopolskie	2605,26
95	Radzionków	śląskie	2600,81
96	Słomniki	małopolskie	2585,94
97	Skawina	małopolskie	2577,80
98	Stopnica	świętokrzyskie	2574,01

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
99	Wieleń	wielkopolskie	2524,34
100	Szczawnica	małopolskie	2510,75
101	Żarów	dolnośląskie	2510,11
102	Żmigród	dolnośląskie	2489,62
103	Cieszanów	podkarpackie	2477,64
104	Zator	małopolskie	2473,71
105	Mrocza	kujawsko-pomorskie	2472,71
106	Nowa Ruda	dolnośląskie	2459,41
107	Annopol	lubelskie	2458,75
108	Ulanów	podkarpackie	2444,34
109	Siewierz	śląskie	2411,08
110	Aleksandrów Łódzki	łódzkie	2408,59
111	Zabłudów	podlaskie	2398,06
112	Stoczek Łukowski	lubelskie	2393,44
113	Chęciny	świętokrzyskie	2381,82
114	Dobrzany	zachodniopomorskie	2381,52
115	Sępól	warmińsko-mazurskie	2375,97
116	Tarnogród	lubelskie	2375,46
117	Urzędów	lubelskie	2373,81
118	Złoty Stok	dolnośląskie	2371,86
119	Piława	mazowieckie	2350,53
120	Babimost	lubuskie	2350,24
121	Kock	lubelskie	2332,10
122	Łochów	mazowieckie	2331,80
123	Moryń	zachodniopomorskie	2321,79
124	Zaklików	podkarpackie	2311,62
125	Kamionka	lubelskie	2309,98
126	Lubniewice	lubuskie	2308,66
127	Ruciane-Nida	warmińsko-mazurskie	2304,39
128	Czerwieńsk	lubuskie	2302,81
129	Sianów	zachodniopomorskie	2301,76
130	Michałowo	podlaskie	2299,23
131	Halinów	mazowieckie	2297,34
132	Biskupiec	warmińsko-mazurskie	2296,93
133	Solec Kujawski	kujawsko-pomorskie	2288,05
134	Tykocin	podlaskie	2286,39
135	Ożarów	świętokrzyskie	2283,66
136	Koluszki	łódzkie	2283,12
137	Boguchwała	podkarpackie	2283,02
138	Czeladź	śląskie	2279,33
139	Tyszowce	lubelskie	2270,64
140	Władysławowo	pomorskie	2264,36
141	Rymanów	podkarpackie	2259,53
142	Jedlicze	podkarpackie	2238,11
143	Krynica-Zdrój	małopolskie	2237,90
144	Blachownia	śląskie	2225,06
145	Paczków	opolskie	2222,54
146	Skórcz	pomorskie	2221,41
147	Goniądz	podlaskie	2215,91

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
148	Nowe Miasteczko	lubuskie	2203,34
149	Wiślica	świętokrzyskie	2191,66
150	Pilzno	podkarpackie	2180,90
151	Debrzno	pomorskie	2180,21
152	Świątniki Górne	małopolskie	2175,66
153	Głuszyca	dolnośląskie	2165,06
154	Krzywiń	wielkopolskie	2161,90
155	Sokołów Małopolski	podkarpackie	2156,27
156	Suchań	zachodniopomorskie	2156,18
157	Szczytna	dolnośląskie	2150,41
158	Pieszycy	dolnośląskie	2149,60
159	Chelmża	kujawsko-pomorskie	2141,43
160	Pierzchnica	świętokrzyskie	2127,72
161	Narol	podkarpackie	2120,26
162	Biecz	małopolskie	2117,66
163	Reszel	warmińsko-mazurskie	2113,02
164	Tolkicko	warmińsko-mazurskie	2109,17
165	Krasnobród	lubelskie	2099,75
166	Iłowa	lubuskie	2088,55
167	Oleszyce	podkarpackie	2082,04
168	Węgorzyno	zachodniopomorskie	2075,09
169	Łągów	świętokrzyskie	2070,38
170	Warta	łódzkie	2066,66
171	Choroszcz	podlaskie	2064,03
172	Nowy Staw	pomorskie	2056,14
173	Stawiski	podlaskie	2048,68
174	Lubowidz	mazowieckie	2047,08
175	Radoszyce	świętokrzyskie	2046,20
176	Pruchnik	podkarpackie	2033,85
177	Bodzentyn	świętokrzyskie	2030,45
178	Ośno Lubuskie	lubuskie	2018,49
179	Kunów	świętokrzyskie	2014,86
180	Miłakowo	warmińsko-mazurskie	2012,96
181	Pacanów	świętokrzyskie	2010,13
182	Józefów	mazowieckie	2007,86
183	Grybów	małopolskie	2002,35
184	Międzybórz	dolnośląskie	2000,25
185	Kamieniec Żąbkowicki	dolnośląskie	1978,41
186	Piwniczna-Zdrój	małopolskie	1975,77
187	Czarne	pomorskie	1963,04
188	Koniecpol	śląskie	1949,71
189	Nowogród	podlaskie	1939,71
190	Kudowa-Zdrój	dolnośląskie	1939,16
191	Lubawka	dolnośląskie	1938,81
192	Lubomierz	dolnośląskie	1927,12
193	Lwówek	wielkopolskie	1919,89
194	Bychawa	lubelskie	1919,67
195	Łądek-Zdrój	dolnośląskie	1915,52
196	Otmuchów	opolskie	1912,19

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
197	Młynary	warmińsko-mazurskie	1902,30
198	Jeżiorany	warmińsko-mazurskie	1896,88
199	Sułkowice	małopolskie	1896,07
200	Barczewo	warmińsko-mazurskie	1894,31
201	Nowe Warpno	zachodniopomorskie	1890,46
202	Kargowa	lubuskie	1885,06
203	Międzyzdroje	zachodniopomorskie	1881,96
204	Modliborzyce	lubelskie	1879,88
205	Klimontów	świętokrzyskie	1872,04
206	Duszniki-Zdrój	dolnośląskie	1856,48
207	Korsze	warmińsko-mazurskie	1846,10
208	Czarna Białostocka	podlaskie	1845,92
209	Zbąszyń	wielkopolskie	1830,33
210	Brzeszcze	małopolskie	1826,20
211	Odolanów	wielkopolskie	1824,98
212	Radomyśl Wielki	podkarpackie	1820,01
213	Jastarnia	pomorskie	1812,75
214	Bieruń	śląskie	1794,87
215	Chocz	wielkopolskie	1792,35
216	Poniatowa	lubelskie	1789,33
217	Wiskitki	mazowieckie	1779,37
218	Izbica Kujawska	kujawsko-pomorskie	1768,93
219	Polanica-Zdrój	dolnośląskie	1763,40
220	Skąpa	małopolskie	1760,11
221	Barlinek	zachodniopomorskie	1759,20
222	Prochowice	dolnośląskie	1751,77
223	Sieniawa	podkarpackie	1747,36
224	Pniewy	wielkopolskie	1726,81
225	Rzgów	łódzkie	1720,97
226	Orneta	warmińsko-mazurskie	1700,04
227	Mszczonów	mazowieckie	1695,77
228	Dobrzyń nad Wisłą	kujawsko-pomorskie	1694,23
229	Piastów	mazowieckie	1689,11
230	Opatówek	wielkopolskie	1681,90
231	Tłuszcz	mazowieckie	1672,19
232	Oleśnica	świętokrzyskie	1668,34
233	Sompolno	wielkopolskie	1662,32
234	Skwierzyna	lubuskie	1658,96
235	Polanów	zachodniopomorskie	1658,95
236	Krajenka	wielkopolskie	1658,01
237	Wisła	śląskie	1650,77
238	Gryfów Śląski	dolnośląskie	1647,04
239	Oborniki Śląskie	dolnośląskie	1645,46
240	Józefów nad Wisłą	lubelskie	1643,47
241	Olszyna	dolnośląskie	1642,43
242	Nowe Brzesko	małopolskie	1642,24
243	Trzebiatów	zachodniopomorskie	1639,43
244	Drawno	zachodniopomorskie	1639,21
245	Sobótka	dolnośląskie	1633,20

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
246	Pobiedziska	wielkopolskie	1632,53
247	Radzyń Chełmiński	kujawsko-pomorskie	1628,91
248	Supraśl	podlaskie	1628,20
249	Ciechanowiec	podlaskie	1627,78
250	Dobre Miasto	warmińsko-mazurskie	1624,24
251	Otyń	lubuskie	1623,46
252	Sońciewice	śląskie	1612,48
253	Rudnik nad Sanem	podkarpackie	1608,17
254	Podkowa Leśna	mazowieckie	1607,11
255	Krzepice	śląskie	1604,31
256	Wojkowice	śląskie	1597,37
257	Miroslawiec	zachodniopomorskie	1596,89
258	Brześć Kujawski	kujawsko-pomorskie	1595,40
259	Tychowo	zachodniopomorskie	1584,21
260	Dąbrowa Białostocka	podlaskie	1580,88
261	Wodzisław	świętokrzyskie	1576,09
262	Wąchock	świętokrzyskie	1566,04
263	Czaplinek	zachodniopomorskie	1555,42
264	Krynki	podlaskie	1551,21
265	Pyskowitz	śląskie	1540,99
266	Suraż	podlaskie	1540,53
267	Chorzele	mazowieckie	1539,66
268	Ząbki	mazowieckie	1533,40
269	Dąbie	wielkopolskie	1524,64
270	Wolbrom	małopolskie	1521,35
271	Skarszewy	pomorskie	1517,64
272	Ogrodzieniec	śląskie	1515,55
273	Strzegom	dolnośląskie	1515,17
274	Łasin	kujawsko-pomorskie	1512,15
275	Szepietowo	podlaskie	1511,76
276	Nowe	kujawsko-pomorskie	1509,86
277	Szczecbrzeszyn	lubelskie	1508,62
278	Wojcieszów	dolnośląskie	1492,62
279	Piątek	łódzkie	1492,40
280	Kołaczyce	podkarpackie	1488,97
281	Przeclaw	podkarpackie	1484,18
282	Kalety	śląskie	1481,22
283	Pszów	śląskie	1474,24
284	Szczekociny	śląskie	1464,73
285	Biała	opolskie	1454,19
286	Łobżenica	wielkopolskie	1449,55
287	Suchowola	podlaskie	1448,12
288	Miejaska Górka	wielkopolskie	1434,78
289	Trzciel	lubuskie	1427,54
290	Osieczna	wielkopolskie	1421,44
291	Pionki	mazowieckie	1409,34
292	Bystrzyca Kłodzka	dolnośląskie	1405,13
293	Biszynek	warmińsko-mazurskie	1400,38
294	Nieszawa	kujawsko-pomorskie	1397,09

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
295	Brzostek	podkarpackie	1391,49
296	Chelmek	małopolskie	1384,38
297	Leśnica	opolskie	1376,71
298	Golczewo	zachodniopomorskie	1371,23
299	Byczyna	opolskie	1368,95
300	Ożarów Mazowiecki	mazowieckie	1367,85
301	Skępe	kujawsko-pomorskie	1365,26
302	Szadek	łódzkie	1364,18
303	Więcbork	kujawsko-pomorskie	1363,43
304	Wąsosz	dolnośląskie	1360,11
305	Orzysz	warmińsko-mazurskie	1360,04
306	Stąporków	świętokrzyskie	1359,08
307	Ozorków	łódzkie	1353,15
308	Wiązów	dolnośląskie	1349,91
309	Krobia	wielkopolskie	1344,08
310	Lubraniec	kujawsko-pomorskie	1342,14
311	Zagórz	wielkopolskie	1335,42
312	Buk	wielkopolskie	1330,74
313	Jaraczewo	wielkopolskie	1328,38
314	Człopa	zachodniopomorskie	1326,94
315	Kuźnia Raciborska	śląskie	1318,00
316	Glinojeck	mazowieckie	1317,57
317	Nowy Wiśnicz	małopolskie	1307,89
318	Łazy	śląskie	1303,28
319	Sulechów	lubuskie	1300,20
320	Dukla	podkarpackie	1295,42
321	Hel	pomorskie	1288,20
322	Drobin	mazowieckie	1274,64
323	Błazowa	podkarpackie	1271,48
324	Cedynia	zachodniopomorskie	1267,72
325	Międzyrzec Podlaski	lubelskie	1265,36
326	Morąg	warmińsko-mazurskie	1263,90
327	Wasilków	podlaskie	1259,19
328	Zwierzyniec	lubelskie	1253,57
329	Węgliń	dolnośląskie	1253,11
330	Radzymin	mazowieckie	1235,98
331	Wyszogród	mazowieckie	1235,54
332	Knyszyn	podlaskie	1235,27
333	Rzepin	lubuskie	1234,66
334	Ustroń	śląskie	1234,39
335	Rychwał	wielkopolskie	1233,39
336	Czerwionka-Leszczyny	śląskie	1229,39
337	Drzewica	łódzkie	1228,81
338	Sieraków	wielkopolskie	1227,51
339	Siechnice	dolnośląskie	1221,17
340	Wysoka	wielkopolskie	1212,23
341	Twardogóra	dolnośląskie	1206,59
342	Przedecz	wielkopolskie	1203,23
343	Górzno	kujawsko-pomorskie	1200,25

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
344	Kamień Krajeński	kujawsko-pomorskie	1197,21
345	Biała Rawska	łódzkie	1195,15
346	Wilamowice	śląskie	1192,85
347	Zawichost	świętokrzyskie	1190,67
348	Tuliszków	wielkopolskie	1189,54
349	Mieroszów	dolnośląskie	1187,26
350	Skalbmierz	świętokrzyskie	1186,73
351	Nowa Sarzyna	podkarpackie	1184,27
352	Bielawa	dolnośląskie	1179,66
353	Sulejów	łódzkie	1178,41
354	Szamocin	wielkopolskie	1177,42
355	Rydzyca	wielkopolskie	1169,03
356	Tyczyn	podkarpackie	1163,12
357	Rejowiec	lubelskie	1153,10
358	Tuczno	zachodniopomorskie	1151,54
359	Lubień Kujawski	kujawsko-pomorskie	1133,95
360	Koźminek	wielkopolskie	1133,61
361	Bukowno	małopolskie	1133,13
362	Bobolice	zachodniopomorskie	1129,95
363	Skoczów	śląskie	1128,48
364	Toszek	śląskie	1127,24
365	Lewin Brzeski	opolskie	1126,21
366	Nowogród Bobrzański	lubuskie	1122,03
367	Pakość	kujawsko-pomorskie	1114,09
368	Pieniężno	warmińsko-mazurskie	1101,28
369	Iwnicz-Zdrój	podkarpackie	1099,10
370	Glucholazy	opolskie	1098,25
371	Kleszczele	podlaskie	1096,80
372	Suchedniów	świętokrzyskie	1096,32
373	Kostrzyn	wielkopolskie	1096,26
374	Baborów	opolskie	1095,15
375	Kowalewo Pomorskie	kujawsko-pomorskie	1092,64
376	Ryglice	małopolskie	1083,65
377	Niemodlin	opolskie	1073,91
378	Mieszkowice	zachodniopomorskie	1070,02
379	Puszczykowo	wielkopolskie	1062,34
380	Orzesze	śląskie	1056,16
381	Miasteczko Śląskie	śląskie	1055,30
382	Ujście	wielkopolskie	1051,20
383	Łaszczów	lubelskie	1050,60
384	Zalewo	warmińsko-mazurskie	1050,57
385	Łabiszyn	kujawsko-pomorskie	1046,81
386	Milanówek	mazowieckie	1038,31
387	Pasłęk	warmińsko-mazurskie	1034,43
388	Jelcz-Laskowice	dolnośląskie	1032,66
389	Trzcianka	wielkopolskie	1029,35
390	Serock	mazowieckie	1024,58
391	Czechowice-Dziedzice	śląskie	1023,27
392	Dzierżoń	pomorskie	1022,09

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
393	Rydułtowy	śląskie	1020,82
394	Mosina	wielkopolskie	1019,19
395	Jabłonowo Pomorskie	kujawsko-pomorskie	1018,51
396	Solec nad Wisłą	mazowieckie	1015,95
397	Biały Bór	zachodniopomorskie	1013,36
398	Lututów	łódzkie	1007,62
399	Zakliczyn	małopolskie	1006,13
400	Stawiszyn	wielkopolskie	1003,20
401	Świebodzice	dolnośląskie	1002,31
402	Korfantów	opolskie	1000,42
403	Piława Górna	dolnośląskie	997,50
404	Rabka-Zdrój	małopolskie	995,07
405	Dęblin	lubelskie	979,09
406	Krzanowice	śląskie	973,56
407	Czerwińsk nad Wisłą	mazowieckie	969,48
408	Czyżew	podlaskie	967,72
409	Kostrzyn nad Odrą	lubuskie	963,01
410	Przedbórz	łódzkie	961,79
411	Krzeszowice	małopolskie	960,44
412	Szczawno-Zdrój	dolnośląskie	959,05
413	Borne Sulinowo	zachodniopomorskie	957,54
414	Imielin	śląskie	954,98
415	Ińsko	zachodniopomorskie	954,64
416	Żukowo	pomorskie	952,54
417	Praszka	opolskie	952,40
418	Janowiec Wielkopolski	kujawsko-pomorskie	947,99
419	Wielbark	warmińsko-mazurskie	947,97
420	Miastko	pomorskie	940,02
421	Brańsk	podlaskie	939,54
422	Śmigiel	wielkopolskie	939,01
423	Lubsko	lubuskie	937,02
424	Pyzdry	wielkopolskie	934,24
425	Grodków	opolskie	934,05
426	Dębno	zachodniopomorskie	932,61
427	Rumia	pomorskie	931,12
428	Gąbin	mazowieckie	921,41
429	Mszana Dolna	małopolskie	912,10
430	Koszyce	małopolskie	909,00
431	Szczyrk	śląskie	905,85
432	Gniewkowo	kujawsko-pomorskie	904,74
433	Kisielice	warmińsko-mazurskie	904,28
434	Jutrosin	wielkopolskie	890,31
435	Andrychów	małopolskie	886,52
436	Łeba	pomorskie	884,54
437	Niemcza	dolnośląskie	881,58
438	Międzylesie	dolnośląskie	879,58
439	Olsztynek	warmińsko-mazurskie	876,48
440	Piotrków Kujawski	kujawsko-pomorskie	875,17
441	Nowe Skalmierzyce	wielkopolskie	868,64

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
442	Gogolin	opolskie	858,21
443	Janikowo	kujawsko-pomorskie	845,87
444	Dubiecko	podkarpackie	842,23
445	Barcin	kujawsko-pomorskie	842,20
446	Czchów	małopolskie	837,70
447	Trzcińsko-Zdrój	zachodniopomorskie	835,84
448	Golina	wielkopolskie	832,95
449	Dobrodzień	opolskie	830,90
450	Lipsk	podlaskie	830,29
451	Kazimierz Dolny	lubelskie	830,02
452	Bełżyce	lubelskie	827,70
453	Zielonka	mazowieckie	824,56
454	Knurów	śląskie	821,54
455	Gniew	pomorskie	813,56
456	Czersk	pomorskie	806,61
457	Sanniki	mazowieckie	806,51
458	Witnica	lubuskie	805,97
459	Cybinka	lubuskie	804,46
460	Kobyłka	mazowieckie	800,34
461	Koźuchów	lubuskie	799,85
462	Alwernia	małopolskie	798,90
463	Syców	dolnośląskie	798,56
464	Stryków	łódzkie	797,86
465	Sława	lubuskie	796,59
466	Lidzbark	warmińsko-mazurskie	792,29
467	Swarzędz	wielkopolskie	789,23
468	Reda	pomorskie	781,97
469	Głogówek	opolskie	776,06
470	Wojnicz	małopolskie	772,77
471	Małomice	lubuskie	772,71
472	Gubin	lubuskie	768,60
473	Przemków	dolnośląskie	766,26
474	Kowary	dolnośląskie	765,08
475	Płoty	zachodniopomorskie	757,64
476	Rogoźno	wielkopolskie	756,31
477	Dolsk	wielkopolskie	748,60
478	Luboń	wielkopolskie	747,17
479	Tuszyn	łódzkie	745,78
480	Tuchów	małopolskie	734,57
481	Margonin	wielkopolskie	732,74
482	Kąty Wrocławskie	dolnośląskie	727,44
483	Sędziszów Małopolski	podkarpackie	724,66
484	Lipiany	zachodniopomorskie	719,83
485	Kamieńsk	łódzkie	718,27
486	Czerniejewo	wielkopolskie	714,99
487	Brwinów	mazowieckie	711,08
488	Kalwaria Zebrzydowska	małopolskie	710,29
489	Biała Piska	warmińsko-mazurskie	708,95
490	Złoczew	łódzkie	707,11

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
491	Szubin	kujawsko-pomorskie	701,69
492	Chojna	zachodniopomorskie	696,05
493	Działoszyn	łódzkie	695,01
494	Krzyż Wielkopolski	wielkopolskie	694,86
495	Kalisz Pomorski	zachodniopomorskie	693,70
496	Prabuty	pomorskie	691,98
497	Chocianów	dolnośląskie	690,75
498	Golańcz	wielkopolskie	688,60
499	Chojnów	dolnośląskie	688,20
500	Jedwabne	podlaskie	681,36
501	Strumień	śląskie	676,71
502	Karczew	mazowieckie	676,59
503	Nasielsk	mazowieckie	668,68
504	Kałuszyn	mazowieckie	663,95
505	Połczyn-Zdrój	zachodniopomorskie	663,45
506	Dobrzyca	wielkopolskie	657,19
507	Drezdenko	lubuskie	649,90
508	Siedliszcze	lubelskie	648,89
509	Pogorzela	wielkopolskie	643,86
510	Krośniewice	łódzkie	636,87
511	Nowogrodzic	dolnośląskie	630,45
512	Błonie	mazowieckie	621,73
513	Ślesin	wielkopolskie	619,31
514	Miłosław	wielkopolskie	618,24
515	Zawadzkie	opolskie	615,49
516	Lędziny	śląskie	615,17
517	Kruszwica	kujawsko-pomorskie	611,08
518	Prószków	opolskie	605,62
519	Ćmielów	świętokrzyskie	604,72
520	Konstantynów Łódzki	łódzkie	603,97
521	Barwice	zachodniopomorskie	601,92
522	Pelplin	pomorskie	595,34
523	Piechowice	dolnośląskie	595,24
524	Leśna	dolnośląskie	595,22
525	Żelechów	mazowieckie	591,40
526	Góra Kalwaria	mazowieckie	590,27
527	Kórnik	wielkopolskie	589,21
528	Wronki	wielkopolskie	589,15
529	Maszewo	zachodniopomorskie	586,14
530	Ostroróg	wielkopolskie	585,66
531	Marki	mazowieckie	581,80
532	Nowa Dęba	podkarpackie	576,01
533	Opalenica	wielkopolskie	570,48
534	Ciechocinek	kujawsko-pomorskie	565,81
535	Kolonowskie	opolskie	564,04
536	Wolin	zachodniopomorskie	556,13
537	Tulowice	opolskie	551,87
538	Koronowo	kujawsko-pomorskie	549,07
539	Kłodawa	wielkopolskie	539,92
540	Strzelno	kujawsko-pomorskie	533,66

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
541	Brzeg Dolny	dolnośląskie	531,66
542	Skoki	wielkopolskie	526,00
543	Złocieniec	zachodniopomorskie	518,81
544	Radlin	śląskie	514,93
545	Nowogard	zachodniopomorskie	506,18
546	Zawidów	dolnośląskie	498,70
547	Kcynia	kujawsko-pomorskie	488,68
548	Budzyń	wielkopolskie	488,58
549	Ziębice	dolnośląskie	486,06
550	Trzemeszno	wielkopolskie	480,39
551	Borek Wielkopolski	wielkopolskie	473,43
552	Kobylin	wielkopolskie	473,21
553	Głowno	łódzkie	470,64
554	Wyrzysk	wielkopolskie	466,71
555	Kańczuga	podkarpackie	464,01
556	Maków Podhalański	małopolskie	461,31
557	Skaryszew	mazowieckie	457,02
558	Kietrz	opolskie	445,60
559	Sochocin	mazowieckie	443,32
560	Wolczyn	opolskie	440,28
561	Kęty	małopolskie	438,43
562	Murowana Goślina	wielkopolskie	435,04
563	Chociwel	zachodniopomorskie	429,82
564	Czarna Woda	pomorskie	429,20
565	Jasień	lubuskie	428,98
566	Żychlin	łódzkie	421,10
567	Dobra	zachodniopomorskie	416,53
568	Łaziska Górne	śląskie	415,78
569	Żabno	małopolskie	412,35
570	Kowal	kujawsko-pomorskie	410,23
571	Ilża	mazowieckie	401,03
572	Libiąż	małopolskie	395,12
573	Jastrowie	wielkopolskie	393,11
574	Chodecz	kujawsko-pomorskie	393,01
575	Wyśmierzyce	mazowieckie	377,86
576	Trzebinia	małopolskie	375,90
577	Kleczew	wielkopolskie	375,36
578	Osiek	świętokrzyskie	366,37
579	Łomianki	mazowieckie	364,67
580	Okonek	wielkopolskie	361,85
581	Recz	zachodniopomorskie	357,88
582	Różan	mazowieckie	352,03
583	Kosów Lacki	mazowieckie	351,00
584	Nekla	wielkopolskie	349,62
585	Zelów	łódzkie	348,86
586	Raszków	wielkopolskie	348,58
587	Bierutów	dolnośląskie	342,86
588	Żerków	wielkopolskie	342,20
589	Rakoniewice	wielkopolskie	341,75
590	Bojanowo	wielkopolskie	334,33

MIASTECZKA

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
591	Obrzycko	wielkopolskie	328,56
592	Nowe Miasto nad Pilicą	mazowieckie	328,34
593	Sulmierzyce	wielkopolskie	327,09
594	Lubycza Królewska	lubelskie	325,00
595	Koźmin Wielkopolski	wielkopolskie	323,16
596	Poręba	śląskie	322,55
597	Wielichowo	wielkopolskie	310,61
598	Błaszki	łódzkie	309,15
599	Gorzów Śląski	opolskie	309,05
600	Witkowo	wielkopolskie	303,57
601	Poniec	wielkopolskie	299,93
602	Małogoszcz	świętokrzyskie	297,35
603	Łaskarzew	mazowieckie	290,05
604	Stęszew	wielkopolskie	277,35
605	Ozimek	opolskie	265,98

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
606	Susz	warmińsko-mazurskie	255,79
607	Grabów nad Prosną	wielkopolskie	254,25
608	Bogatynia	dolnośląskie	241,89
609	Mikstat	wielkopolskie	216,06
610	Mogielnica	mazowieckie	207,01
611	Szlichtyngowa	lubuskie	206,56
612	Mordy	mazowieckie	172,92
613	Zakroczym	mazowieckie	169,30
614	Warka	mazowieckie	140,48
615	Konstancin-Jeziorna	mazowieckie	135,12
616	Zdzieszowice	opolskie	119,33
617	Tarczyn	mazowieckie	117,15
618	Książ Wielkopolski	wielkopolskie	109,61
619	Torzym	lubuskie	74,49
620	Biezuń	mazowieckie	58,11

Fot. Pixabay

WYBRANE ZE WSPÓLNOTY

Cotygodniowy newsletter z najciekawszymi materiałami z Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, „Wspólnoty Mieszkaniowej” i „Pracownika Samorządowego”.

Co tydzień, specjalnie dla Państwa, nasi redaktorzy przygotowują wybór tekstów z czasopism wydawanych przez spółkę Municipium, wzbogacony o najświeższe wiadomości oraz informacje o najbliższych szkoleniach i konferencjach.

Aby otrzymywać newsletter „Wybrane ze Wspólnoty”, napisz do nas:
newsletter@wspolnota.org.pl

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1	Puńsk	podlaskie	10059,29
2	Lewin Kłodzki	dolnośląskie	8609,68
3	Ożarówice	śląskie	8552,40
4	Daszyna	łódzkie	8402,03
5	Pałacznica	małopolskie	8349,21
6	Moszczenica	małopolskie	7598,32
7	Solina	podkarpackie	7498,59
8	Rossosz	lubelskie	7489,38
9	Pluźnica	kujawsko-pomorskie	7412,41
10	Jabłoń	lubelskie	7373,86
11	Wisznice	lubelskie	7330,95
12	Jawornik Polski	podkarpackie	7300,66
13	Pomiechówek	mazowieckie	7047,29
14	Mielnik	podlaskie	7011,51
15	Kornowac	śląskie	6769,53
16	Hanna	lubelskie	6533,24
17	Korycin	podlaskie	6504,44
18	Głusk	lubelskie	6175,71
19	Horyniec-Zdrój	podkarpackie	6057,51
20	Urszulin	lubelskie	6047,47
21	Jeziorzany	lubelskie	5924,28
22	Sękowa	małopolskie	5885,54
23	Mierzęcice	śląskie	5669,72
24	Chybie	śląskie	5636,48
25	Drwinia	małopolskie	5504,74
26	Wijewo	wielkopolskie	5420,19
27	Inowłódz	łódzkie	5341,61
28	Bielany	mazowieckie	5319,95
29	Łopiennik Górny	lubelskie	5317,48
30	Krzyszów	podkarpackie	5210,12
31	Cedry Wielkie	pomorskie	5131,37
32	Rybczewice	lubelskie	5071,46
33	Czeremcha	podlaskie	5000,20
34	Krokowa	pomorskie	4939,91
35	Biszca	lubelskie	4911,62
36	Postomino	zachodniopomorskie	4911,33
37	Raków	świętokrzyskie	4888,59
38	Przywidz	pomorskie	4866,76
39	Solec-Zdrój	świętokrzyskie	4764,12
40	Falków	świętokrzyskie	4760,18
41	Żyrzyn	lubelskie	4679,48
42	Sulmierzyce	łódzkie	4668,62
43	Paradyż	łódzkie	4631,59
44	Jodłowa	podkarpackie	4583,15
45	Dobromierz	dolnośląskie	4557,94
46	Obsza	lubelskie	4543,49
47	Firlej	lubelskie	4540,19
48	Tuchomie	pomorskie	4496,77
49	Perlejewo	podlaskie	4485,08

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
50	Konstantynów	lubelskie	4470,01
51	Bodzechów	świętokrzyskie	4443,98
52	Olszanica	podkarpackie	4427,42
53	Strawczyn	świętokrzyskie	4418,38
54	Drelów	lubelskie	4370,56
55	Jonkowo	warmińsko-mazurskie	4361,86
56	Dalików	łódzkie	4320,49
57	Sosnowica	lubelskie	4316,57
58	Padew Narodowa	podkarpackie	4315,69
59	Adamówka	podkarpackie	4311,87
60	Walim	dolnośląskie	4278,22
61	Lubomia	śląskie	4272,15
62	Jaślicka	podkarpackie	4213,43
63	Dubicze Cerkiewne	podlaskie	4168,65
64	Siemiatycze	podlaskie	4165,78
65	Ciasna	śląskie	4094,03
66	Milanów	lubelskie	4081,46
67	Wola Uhruska	lubelskie	4079,71
68	Lubiewo	kujawsko-pomorskie	4076,36
69	Lubaczów	podkarpackie	4066,57
70	Wilkowice	śląskie	4039,15
71	Bačkowice	świętokrzyskie	4027,95
72	Lubochnia	łódzkie	3963,64
73	Raławice	małopolskie	3956,92
74	Kroczyce	śląskie	3947,36
75	Somianka	mazowieckie	3945,77
76	Szczaniec	lubuskie	3926,25
77	Wielopole Skrzyńskie	podkarpackie	3925,86
78	Mełgiew	lubelskie	3925,86
79	Osjaków	łódzkie	3921,78
80	Gnojnik	małopolskie	3883,31
81	Suchy Dąb	pomorskie	3877,65
82	Stary Dzików	podkarpackie	3871,00
83	Iwkowa	małopolskie	3839,13
84	Kamień	podkarpackie	3838,61
85	Leśniowice	lubelskie	3820,43
86	Łopuszno	świętokrzyskie	3816,40
87	Jasienica Rosielna	podkarpackie	3808,23
88	Narewka	podlaskie	3801,13
89	Bałtów	świętokrzyskie	3796,78
90	Uścimów	lubelskie	3776,48
91	Leoncin	mazowieckie	3747,63
92	Stawiguda	warmińsko-mazurskie	3745,55
93	Pęczniew	łódzkie	3742,51
94	Nieporęt	mazowieckie	3733,92
95	Żelechlinek	łódzkie	3721,19
96	Lipce Reymontowskie	łódzkie	3707,90
97	Ruda Maleniecka	świętokrzyskie	3700,45
98	Gromadka	dolnośląskie	3682,77

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
99	Tuplice	lubuskie	3672,85
100	Kije	świętokrzyskie	3648,95
101	Kodeń	lubelskie	3642,18
102	Krempna	podkarpackie	3636,43
103	Starcza	śląskie	3627,55
104	Nowe Miasto	mazowieckie	3599,66
105	Bobrowniki	śląskie	3585,42
106	Bełżec	lubelskie	3575,06
107	Pokój	opolskie	3567,45
108	Górno	świętokrzyskie	3562,76
109	Kołaki Kościelne	podlaskie	3552,89
110	Krypno	podlaskie	3522,15
111	Milejczyce	podlaskie	3518,63
112	Łękawica	śląskie	3499,21
113	Rząśnia	łódzkie	3496,11
114	Krzykosy	wielkopolskie	3489,95
115	Malczyce	dolnośląskie	3489,72
116	Mściwojów	dolnośląskie	3489,02
117	Ropa	małopolskie	3475,08
118	Miedziana Góra	świętokrzyskie	3474,68
119	Budry	warmińsko-mazurskie	3471,65
120	Lubomino	warmińsko-mazurskie	3471,29
121	Jabłonna	mazowieckie	3465,18
122	Pokrzywnica	mazowieckie	3464,61
123	Wojślawice	lubelskie	3461,77
124	Czarna Dąbrówka	pomorskie	3460,98
125	Kuźnica	podlaskie	3460,81
126	Tuczna	lubelskie	3458,49
127	Nowy Dwór	podlaskie	3433,66
128	Dąbrowa Zielona	śląskie	3410,91
129	Łącko	małopolskie	3409,74
130	Rzeczycza	łódzkie	3408,00
131	Łomazy	lubelskie	3405,81
132	Zaleszany	podkarpackie	3400,22
133	Wąsosz	podlaskie	3381,69
134	Jedwabno	warmińsko-mazurskie	3361,52
135	Kuryłówka	podkarpackie	3354,76
136	Sławno	zachodniopomorskie	3354,65
137	Strachówka	mazowieckie	3347,29
138	Wierzbica	lubelskie	3346,85
139	Księżpol	lubelskie	3346,31
140	Karsin	pomorskie	3338,36
141	Czorsztyn	małopolskie	3315,22
142	Baligród	podkarpackie	3288,56
143	Bieliny	świętokrzyskie	3276,53
144	Wielka Wieś	małopolskie	3269,01
145	Międzyrzec Podlaski	lubelskie	3265,10
146	Siennica Różana	lubelskie	3262,38
147	Stara Kiszewa	pomorskie	3258,47

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
148	Jarocin	podkarpackie	3254,95
149	Maków	łódzkie	3248,57
150	Dąbrowice	łódzkie	3236,62
151	Przytoczna	lubuskie	3231,66
152	Niedzwica Duża	lubelskie	3228,89
153	Cisna	podkarpackie	3224,34
154	Skierbieszów	lubelskie	3198,09
155	Jaworze	śląskie	3195,66
156	Podedwórze	lubelskie	3192,74
157	Lipie	śląskie	3172,52
158	Załuski	mazowieckie	3162,51
159	Sławatycze	lubelskie	3159,59
160	Przytuły	podlaskie	3157,08
161	Grodzisko Dolne	podkarpackie	3153,94
162	Szulborze Wielkie	mazowieckie	3150,64
163	Milejów	lubelskie	3141,22
164	Czajków	wielkopolskie	3140,37
165	Szczurowa	małopolskie	3132,96
166	Buczkowice	śląskie	3131,50
167	Studzienice	pomorskie	3099,64
168	Przyrów	śląskie	3096,92
169	Kurzętnik	warmińsko-mazurskie	3096,05
170	Lipinki	małopolskie	3094,23
171	Kleszczewo	wielkopolskie	3092,91
172	Gietrzwałd	warmińsko-mazurskie	3085,82
173	Popów	śląskie	3082,95
174	Kocmyrzów-Luborzycza	małopolskie	3081,29
175	Puchaczów	lubelskie	3066,41
176	Słupia (Jędrzejowska)	świętokrzyskie	3064,25
177	Parchowo	pomorskie	3056,64
178	Rzgów	wielkopolskie	3051,01
179	Brańsk	podlaskie	3050,31
180	Budziszewice	łódzkie	3046,63
181	Łubowo	wielkopolskie	3037,41
182	Krasnopol	podlaskie	3023,52
183	Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	3020,10
184	Słońsk	lubuskie	3010,62
185	Markuszów	lubelskie	3006,91
186	Chełmiec	małopolskie	2979,10
187	Kościelisko	małopolskie	2978,94
188	Janów Podlaski	lubelskie	2972,35
189	Wydminy	warmińsko-mazurskie	2964,75
190	Płońnica	warmińsko-mazurskie	2964,28
191	Sułów	lubelskie	2961,25
192	Wysokie	lubelskie	2958,91
193	Tuszów Narodowy	podkarpackie	2953,72
194	Boniewo	kujawsko-pomorskie	2951,56
195	Lipnica	pomorskie	2938,78
196	Słupia Konecka	świętokrzyskie	2937,66

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
197	Czarny Bór	dolnośląskie	2925,58
198	Gaworzycze	dolnośląskie	2924,18
199	Wólka	lubelskie	2918,52
200	Trzebiechów	lubuskie	2915,04
201	Wojaszówka	podkarpackie	2901,64
202	Baruchowo	kujawsko-pomorskie	2898,07
203	Ulan-Majorat	lubelskie	2887,75
204	Dobroszyce	dolnośląskie	2884,12
205	Wilkołaz	lubelskie	2883,39
206	Strzegowo	mazowieckie	2882,79
207	Szelków	mazowieckie	2882,25
208	Komarówka Podlaska	lubelskie	2872,05
209	Radziłów	podlaskie	2863,70
210	Leśna Podlaska	lubelskie	2858,56
211	Wierzchlas	łódzkie	2847,27
212	Stara Kamienica	dolnośląskie	2846,55
213	Kaliska	pomorskie	2821,75
214	Dębowa Łąka	kujawsko-pomorskie	2819,56
215	Przeciszów	małopolskie	2814,34
216	Mircze	lubelskie	2803,53
217	Rogów	łódzkie	2790,48
218	Lubartów	lubelskie	2790,41
219	Garbów	lubelskie	2785,49
220	Besko	podkarpackie	2783,55
221	Radków	świętokrzyskie	2778,04
222	Bodzanów	mazowieckie	2776,24
223	Osieck	mazowieckie	2773,09
224	Stegna	pomorskie	2756,55
225	Kluczewsko	świętokrzyskie	2753,87
226	Turośl Kościelna	podlaskie	2751,67
227	Ułęż	lubelskie	2741,33
228	Kruszyna	śląskie	2736,61
229	Serniki	lubelskie	2728,11
230	Świekatowo	kujawsko-pomorskie	2723,57
231	Dobroń	łódzkie	2718,18
232	Powidz	wielkopolskie	2714,79
233	Czernin	podkarpackie	2713,70
234	Świerzno	zachodniopomorskie	2709,20
235	Gać	podkarpackie	2707,84
236	Dębowa Kłoda	lubelskie	2705,25
237	Jabłonna	lubelskie	2697,75
238	Hyżne	podkarpackie	2694,82
239	Włodowice	śląskie	2693,54
240	Niemce	lubelskie	2691,84
241	Gorzków	lubelskie	2688,02
242	Trzcinica	wielkopolskie	2678,23
243	Milki	warmińsko-mazurskie	2675,55
244	Rybno	warmińsko-mazurskie	2654,95
245	Książ Wielki	małopolskie	2653,76

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
246	Borów	dolnośląskie	2649,04
247	Trąbki Wielkie	pomorskie	2642,08
248	Mały Płock	podlaskie	2629,13
249	Baranów	lubelskie	2626,15
250	Gnojno	świętokrzyskie	2625,14
251	Miasteczko Krajeńskie	wielkopolskie	2613,20
252	Krczonów	lubelskie	2611,66
253	Stoczek	mazowieckie	2594,59
254	Dziadkowice	podlaskie	2590,49
255	Krzyżanowice	śląskie	2587,12
256	Rząśnik	mazowieckie	2581,04
257	Luzino	pomorskie	2576,80
258	Jeleniewo	podlaskie	2575,30
259	Zawonia	dolnośląskie	2569,18
260	Nowe Miasto Lubawskie	warmińsko-mazurskie	2566,81
261	Łoniów	świętokrzyskie	2563,16
262	Wąsewo	mazowieckie	2559,07
263	Santok	lubuskie	2558,84
264	Godziszów	lubelskie	2557,27
265	Pszczew	lubuskie	2535,16
266	Pielgrzymka	dolnośląskie	2527,29
267	Dębica	podkarpackie	2527,22
268	Branice	opolskie	2519,80
269	Jeżowe	podkarpackie	2519,14
270	Wiśniowa	podkarpackie	2511,73
271	Batorz	lubelskie	2507,41
272	Tryńcza	podkarpackie	2504,23
273	Łubianka	kujawsko-pomorskie	2500,58
274	Przygodzice	wielkopolskie	2500,53
275	Jastków	lubelskie	2498,98
276	Stare Pole	pomorskie	2496,31
277	Świerklaniec	śląskie	2484,84
278	Papowo Biskupie	kujawsko-pomorskie	2482,63
279	Barciany	warmińsko-mazurskie	2462,58
280	Trzebielino	pomorskie	2458,11
281	Dzierzkowice	lubelskie	2458,09
282	Kozielice	zachodniopomorskie	2455,63
283	Zabór	lubuskie	2452,66
284	Zielonki	małopolskie	2449,63
285	Sułozowa	małopolskie	2446,84
286	Radzyń Podlaski	lubelskie	2445,79
287	Długosiodło	mazowieckie	2445,22
288	Sosnówka	lubelskie	2445,16
289	Słupsk	pomorskie	2442,51
290	Przystajń	śląskie	2436,37
291	Strzyżewice	lubelskie	2433,92
292	Ujazd	łódzkie	2433,31
293	Dębica Kaszubska	pomorskie	2433,29
294	Niegostawice	lubuskie	2431,41

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
295	Popielów	opolskie	2422,30
296	Mniów	świętokrzyskie	2421,74
297	Jasionówka	podlaskie	2421,09
298	Chodów	wielkopolskie	2412,54
299	Biłgoraj	lubelskie	2411,83
300	Czarna	podkarpackie	2411,04
301	Hańsk	lubelskie	2405,65
302	Nielisz	lubelskie	2398,76
303	Krzęcin	zachodniopomorskie	2396,38
304	Itów	mazowieckie	2396,35
305	Korczew	mazowieckie	2386,62
306	Borki	lubelskie	2380,83
307	Jastrząb	mazowieckie	2376,76
308	Wartkowice	łódzkie	2374,75
309	Rejowiec Fabryczny	lubelskie	2373,63
310	Wiryki	lubelskie	2371,05
311	Sztutowo	pomorskie	2370,81
312	Kołczygłowy	pomorskie	2364,31
313	Nowa Karczma	pomorskie	2358,50
314	Nadarzyn	mazowieckie	2355,57
315	Orla	podlaskie	2335,15
316	Dołhobyczów	lubelskie	2324,88
317	Dziemiany	pomorskie	2323,66
318	Łapsze Niżne	małopolskie	2323,42
319	Żółkiewka	lubelskie	2321,84
320	Czernikowo	kujawsko-pomorskie	2320,08
321	Susiec	lubelskie	2318,98
322	Nagłowice	świętokrzyskie	2315,84
323	Gródek	podlaskie	2315,74
324	Krasne	podkarpackie	2313,56
325	Giżycko	warmińsko-mazurskie	2313,32
326	Łabowa	małopolskie	2310,28
327	Stare Juchy	warmińsko-mazurskie	2309,80
328	Lniano	kujawsko-pomorskie	2308,60
329	Jednorozec	mazowieckie	2308,04
330	Wiżajny	podlaskie	2307,02
331	Somonino	pomorskie	2301,93
332	Krośnice	dolnośląskie	2301,35
333	Świecie nad Osą	kujawsko-pomorskie	2300,00
334	Grajewo	podlaskie	2298,43
335	Młodzieszyn	mazowieckie	2292,68
336	Raszyn	mazowieckie	2286,80
337	Lichnowy	pomorskie	2281,59
338	Sławno	łódzkie	2269,98
339	Rzeczniów	mazowieckie	2267,91
340	Potok Wielki	lubelskie	2264,43
341	Miastków Kościelny	mazowieckie	2263,56
342	Żyraków	podkarpackie	2257,39
343	Lgota Wielka	łódzkie	2252,70

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
344	Łubnice	świętokrzyskie	2246,56
345	Zapolice	łódzkie	2245,48
346	Dobra	małopolskie	2240,80
347	Radecznicza	lubelskie	2239,78
348	Czarnocin	świętokrzyskie	2238,11
349	Banie	zachodniopomorskie	2237,76
350	Golub-Dobrzyń	kujawsko-pomorskie	2235,51
351	Bogoria	świętokrzyskie	2233,41
352	Malechowo	zachodniopomorskie	2232,52
353	Łączna	świętokrzyskie	2229,70
354	Ujsoły	śląskie	2226,04
355	Tereszpol	lubelskie	2223,96
356	Kondratowice	dolnośląskie	2219,87
357	Miedzno	śląskie	2218,31
358	Sadowie	świętokrzyskie	2218,03
359	Potęgowo	pomorskie	2218,00
360	Brody	lubuskie	2216,80
361	Teresin	mazowieckie	2215,79
362	Psary	śląskie	2213,30
363	Cekcyn	kujawsko-pomorskie	2209,00
364	Radziejów	kujawsko-pomorskie	2208,26
365	Zakrzówek	lubelskie	2202,09
366	Rędziny	śląskie	2200,24
367	Radzanów	mazowieckie	2195,00
368	Zembrzyce	małopolskie	2194,83
369	Starogard Gdański	pomorskie	2193,51
370	Wądroże Wielkie	dolnośląskie	2190,79
371	Szypliszki	podlaskie	2177,74
372	Aleksandrów	lubelskie	2177,70
373	Suwałki	podlaskie	2176,98
374	Czemierniki	lubelskie	2173,79
375	Wiązowna	mazowieckie	2170,81
376	Lipnik	świętokrzyskie	2169,47
377	Chełm	lubelskie	2168,32
378	Rzeczonica	pomorskie	2162,63
379	Michałów	świętokrzyskie	2157,72
380	Ksawerów	łódzkie	2157,38
381	Stary Zamość	lubelskie	2156,47
382	Unisław	kujawsko-pomorskie	2155,42
383	Końskowola	lubelskie	2154,41
384	Żarnów	łódzkie	2151,01
385	Lipusz	pomorskie	2145,92
386	Narew	podlaskie	2144,90
387	Gomunice	łódzkie	2144,13
388	Lelów	śląskie	2143,51
389	Secemin	świętokrzyskie	2132,40
390	Marciszów	dolnośląskie	2131,17
391	Niedźwiada	lubelskie	2130,85
392	Uście Gorlickie	małopolskie	2125,79

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
393	Kocierzew Południowy	łódzkie	2123,86
394	Zarzecze	podkarpackie	2114,62
395	Plaska	podlaskie	2108,09
396	Borzytuchom	pomorskie	2102,65
397	Kraszewice	wielkopolskie	2102,34
398	Kruklanki	warmińsko-mazurskie	2099,84
399	Kozy	śląskie	2096,36
400	Biała	łódzkie	2095,23
401	Głuchów	łódzkie	2094,01
402	Medyka	podkarpackie	2092,07
403	Niegowa	śląskie	2091,56
404	Wąpielsk	kujawsko-pomorskie	2079,88
405	Herby	śląskie	2078,48
406	Żegocina	małopolskie	2074,82
407	Brzeziny	łódzkie	2067,77
408	Białowieża	podlaskie	2066,66
409	Iwanowice	małopolskie	2065,13
410	Dobrzyniewo Duże	podlaskie	2064,83
411	Trzcianne	podlaskie	2063,45
412	Podegrodzie	małopolskie	2054,58
413	Rzepiennik Strzyżewski	małopolskie	2052,89
414	Brody	świętokrzyskie	2052,55
415	Korczyzna	podkarpackie	2051,07
416	Reńska Wieś	opolskie	2050,30
417	Książki	kujawsko-pomorskie	2043,29
418	Pawonków	śląskie	2042,92
419	Mniszków	łódzkie	2042,38
420	Rudka	podlaskie	2041,82
421	Głogów	dolnośląskie	2034,01
422	Wieliszew	mazowieckie	2033,62
423	Zbójno	kujawsko-pomorskie	2032,54
424	Wodynie	mazowieckie	2025,10
425	Janów	śląskie	2020,19
426	Nowa Sól	lubuskie	2018,59
427	Lipinki Łużyckie	lubuskie	2018,19
428	Paprotnia	mazowieckie	2017,32
429	Białaczów	łódzkie	2016,63
430	Czerniewice	łódzkie	2016,53
431	Brzeżno	zachodniopomorskie	2009,31
432	Trzydnik Duży	lubelskie	2008,89
433	Nowy Targ	małopolskie	2004,00
434	Spiczyn	lubelskie	2002,46
435	Srokowo	warmińsko-mazurskie	2002,23
436	Mirów	mazowieckie	1997,35
437	Wielkie Oczy	podkarpackie	1996,31
438	Ślemień	śląskie	1984,97
439	Dzwola	lubelskie	1984,37
440	Piszczac	lubelskie	1979,32
441	Męcinka	dolnośląskie	1977,69

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
442	Trzciana	małopolskie	1977,56
443	Moszczenica	łódzkie	1976,85
444	Waśniów	świętokrzyskie	1975,75
445	Kiwity	warmińsko-mazurskie	1972,69
446	Harasiuki	podkarpackie	1970,49
447	Przodkowo	pomorskie	1968,55
448	Parzęczew	łódzkie	1957,48
449	Kawęczyn	wielkopolskie	1955,47
450	Gizałki	wielkopolskie	1955,35
451	Stary Brus	lubelskie	1955,33
452	Janowiec	lubelskie	1952,53
453	Smętowo Graniczne	pomorskie	1951,03
454	Sztabin	podlaskie	1949,84
455	Lubanie	kujawsko-pomorskie	1946,93
456	Wiśniowa	małopolskie	1945,32
457	Smółdzino	pomorskie	1939,45
458	Dorohusk	lubelskie	1933,80
459	Wilków	lubelskie	1931,72
460	Chełmża	kujawsko-pomorskie	1928,50
461	Przechlewo	pomorskie	1924,94
462	Nowa Brzeźnica	łódzkie	1924,55
463	Bobrowo	kujawsko-pomorskie	1923,71
464	Kłaj	małopolskie	1922,53
465	Wieliczki	warmińsko-mazurskie	1919,01
466	Jodłownik	małopolskie	1918,72
467	Czyże	podlaskie	1918,71
468	Jabłonna Lacka	mazowieckie	1917,01
469	Stryszów	małopolskie	1914,32
470	Juchnowiec Kościelny	podlaskie	1910,54
471	Łużna	małopolskie	1910,32
472	Klukowo	podlaskie	1909,60
473	Rokitno	lubelskie	1909,52
474	Purda	warmińsko-mazurskie	1909,04
475	Gościeradów	lubelskie	1908,72
476	Panki	śląskie	1907,96
477	Mirzec	świętokrzyskie	1906,42
478	Igołomia-Wawrzeńczyce	małopolskie	1904,04
479	Kobylnica	pomorskie	1903,87
480	Śliwice	kujawsko-pomorskie	1903,02
481	Turośl	podlaskie	1901,54
482	Lisewo	kujawsko-pomorskie	1900,98
483	Rościszewo	mazowieckie	1891,76
484	Grunwald	warmińsko-mazurskie	1879,49
485	Linia	pomorskie	1878,40
486	Pęcław	dolnośląskie	1877,41
487	Stara Kornica	mazowieckie	1872,04
488	Buczek	łódzkie	1868,52
489	Strzelce Wielkie	łódzkie	1868,18
490	Charsznica	małopolskie	1867,72

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
491	Bargłów Kościelny	podlaskie	1866,91
492	Będzino	zachodniopomorskie	1863,74
493	Milejewo	warmińsko-mazurskie	1862,49
494	Maszewo	lubuskie	1861,61
495	Rokiciny	łódzkie	1861,42
496	Rudnik	lubelskie	1859,89
497	Rutka-Tartak	podlaskie	1858,88
498	Blizyn	świętokrzyskie	1858,33
499	Poraj	śląskie	1857,89
500	Zgorzelec	dolnośląskie	1856,41
501	Skarbimierz	opolskie	1856,35
502	Andrespol	łódzkie	1853,45
503	Kotla	dolnośląskie	1852,47
504	Jeżów Sudecki	dolnośląskie	1850,77
505	Grodzic	wielkopolskie	1850,35
506	Chmielno	pomorskie	1841,12
507	Wierzchowo	zachodniopomorskie	1839,57
508	Oksa	świętokrzyskie	1839,17
509	Radomin	kujawsko-pomorskie	1837,34
510	Czudec	podkarpackie	1836,36
511	Dywity	warmińsko-mazurskie	1834,48
512	Wadowice Górne	podkarpackie	1834,20
513	Świdnica	lubuskie	1833,52
514	Siemień	lubelskie	1827,33
515	Stare Czarnowo	zachodniopomorskie	1819,52
516	Andrzejewo	mazowieckie	1815,45
517	Brzyska	podkarpackie	1814,60
518	Łukowa	lubelskie	1811,06
519	Niwiska	podkarpackie	1805,24
520	Osiek	pomorskie	1804,75
521	Samorzec	świętokrzyskie	1803,31
522	Krzemieniewo	wielkopolskie	1803,06
523	Izbica	lubelskie	1801,66
524	Ruda-Huta	lubelskie	1799,66
525	Orły	podkarpackie	1798,33
526	Bogdaniec	lubuskie	1793,94
527	Suchy Las	wielkopolskie	1788,69
528	Karczmyska	lubelskie	1788,19
529	Czerwonka	mazowieckie	1787,69
530	Niebylec	podkarpackie	1786,18
531	Istebna	śląskie	1785,74
532	Chocień	kujawsko-pomorskie	1785,32
533	Świeszyno	zachodniopomorskie	1783,62
534	Chmielnik	podkarpackie	1783,59
535	Siczenko	kujawsko-pomorskie	1783,36
536	Dąbrowa Chełmińska	kujawsko-pomorskie	1783,29
537	Laszki	podkarpackie	1783,20
538	Poczesna	śląskie	1782,42
539	Jerzmanowa	dolnośląskie	1780,65

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
540	Łukta	warmińsko-mazurskie	1780,33
541	Ochotnica Dolna	małopolskie	1780,10
542	Nowiny	świętokrzyskie	1779,92
543	Godzianów	łódzkie	1779,29
544	Frysztak	podkarpackie	1773,10
545	Wilczyce	świętokrzyskie	1772,22
546	Stężycza	lubelskie	1764,90
547	Cegłów	mazowieckie	1761,25
548	Szemud	pomorskie	1759,66
549	Gołcza	małopolskie	1757,52
550	Polska Cerekiew	opolskie	1757,18
551	Zagnańsk	świętokrzyskie	1756,81
552	Kołobrzeg	zachodniopomorskie	1756,22
553	Ryjewo	pomorskie	1754,59
554	Szastarka	lubelskie	1749,18
555	Kamienica	małopolskie	1748,98
556	Bobowo	pomorskie	1748,69
557	Brzeźnica	małopolskie	1748,10
558	Radwanice	dolnośląskie	1745,83
559	Puck	pomorskie	1744,17
560	Radymno	podkarpackie	1742,24
561	Filipów	podlaskie	1741,12
562	Ustka	pomorskie	1739,59
563	Górowo Iławeckie	warmińsko-mazurskie	1738,44
564	Ciechocin	kujawsko-pomorskie	1737,32
565	Miękinia	dolnośląskie	1735,59
566	Szerzyny	małopolskie	1734,67
567	Polanka Wielka	małopolskie	1734,49
568	Fajslawice	lubelskie	1733,49
569	Ceków-Kolonia	wielkopolskie	1730,58
570	Abramów	lubelskie	1730,55
571	Grudusk	mazowieckie	1728,61
572	Krościenko nad Dunajcem	małopolskie	1727,93
573	Dobre	kujawsko-pomorskie	1724,11
574	Oława	dolnośląskie	1723,64
575	Kłodzko	dolnośląskie	1720,59
576	Ostrów	podkarpackie	1720,36
577	Grębów	podkarpackie	1719,17
578	Wińsko	dolnośląskie	1718,97
579	Przelewice	zachodniopomorskie	1717,11
580	Osina	zachodniopomorskie	1714,96
581	Łowicz	łódzkie	1713,81
582	Łubnice	łódzkie	1706,99
583	Janowiec Kościelny	warmińsko-mazurskie	1706,72
584	Kętrzyn	warmińsko-mazurskie	1701,91
585	Śniadowo	podlaskie	1699,14
586	Pleśna	małopolskie	1697,23
587	Mochowo	mazowieckie	1696,08

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
588	Zbójna	podlaskie	1695,34
589	Lisków	wielkopolskie	1694,93
590	Bukowina Tatrzańska	małopolskie	1691,06
591	Paszowice	dolnośląskie	1687,85
592	Ostrówek	lubelskie	1686,43
593	Szczutowo	mazowieckie	1682,54
594	Opinogóra Górna	mazowieckie	1681,35
595	Irządze	śląskie	1678,93
596	Kraśnik	lubelskie	1678,77
597	Rybno	mazowieckie	1677,39
598	Strzelce	łódzkie	1674,63
599	Skomlin	łódzkie	1673,63
600	Brenna	śląskie	1671,88
601	Podgórzyn	dolnośląskie	1671,46
602	Dąbrówno	warmińsko-mazurskie	1669,02
603	Brodnica	kujawsko-pomorskie	1667,51
604	Dragacz	kujawsko-pomorskie	1667,14
605	Zawidz	mazowieckie	1665,23
606	Skąpe	lubuskie	1661,68
607	Telatyn	lubelskie	1654,93
608	Kamienna Góra	dolnośląskie	1652,48
609	Raczki	podlaskie	1652,03
610	Gruta	kujawsko-pomorskie	1652,02
611	Brzeziny	wielkopolskie	1650,68
612	Czarnia	mazowieckie	1649,25
613	Klwów	mazowieckie	1649,10
614	Pawłów	świętokrzyskie	1649,03
615	Niechlów	dolnośląskie	1648,78
616	Serokomla	lubelskie	1642,89
617	Kolno	podlaskie	1637,15
618	Strzeleczy	opolskie	1637,12
619	Lipnica Murowana	małopolskie	1631,50
620	Pszczółki	pomorskie	1627,59
621	Sokołów Podlaski	mazowieckie	1627,08
622	Sulęczy	pomorskie	1626,91
623	Białe Błota	kujawsko-pomorskie	1625,99
624	Rymań	zachodniopomorskie	1624,13
625	Łubniany	opolskie	1623,73
626	Ornontowice	śląskie	1623,48
627	Stary Targ	pomorskie	1622,87
628	Bojadła	lubuskie	1622,56
629	Dominowo	wielkopolskie	1621,61
630	Wierzbin	wielkopolskie	1621,16
631	Fabianki	kujawsko-pomorskie	1619,86
632	Czosnów	mazowieckie	1618,91
633	Zawoja	małopolskie	1618,60
634	Kulesze Kościelne	podlaskie	1618,38
635	Świlcza	podkarpackie	1616,63
636	Tomaszów Lubelski	lubelskie	1615,04

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
637	Chrostkowo	kujawsko-pomorskie	1614,80
638	Korzenna	małopolskie	1612,78
639	Stupia	łódzkie	1612,65
640	Chodel	lubelskie	1612,59
641	Nowa Sucha	mazowieckie	1610,97
642	Olsztyn	śląskie	1610,13
643	Nowe Piekuty	podlaskie	1608,67
644	Kołbaskowo	zachodniopomorskie	1607,93
645	Adamów	lubelskie	1604,78
646	Skołyszyn	podkarpackie	1603,02
647	Rajcza	śląskie	1602,25
648	Kłomnice	śląskie	1600,56
649	Poświętne	łódzkie	1596,85
650	Jerzmanowice-Przegonia	małopolskie	1596,53
651	Łabunie	lubelskie	1595,30
652	Lutowiska	podkarpackie	1593,64
653	Ostaszewo	pomorskie	1593,18
654	Walce	opolskie	1592,66
655	Bytów	kujawsko-pomorskie	1592,13
656	Bejsce	świętokrzyskie	1591,49
657	Nurzec-Stacja	podlaskie	1590,71
658	Lelkowo	warmińsko-mazurskie	1589,27
659	Witonia	łódzkie	1589,12
660	Zębówice	opolskie	1588,75
661	Wymiarki	lubuskie	1583,24
662	Stolno	kujawsko-pomorskie	1582,70
663	Miłoradz	pomorskie	1580,73
664	Konopnica	lubelskie	1580,03
665	Stanin	lubelskie	1579,71
666	Niedźwiedź	małopolskie	1579,28
667	Masłów	świętokrzyskie	1575,93
668	Kamionka Wielka	małopolskie	1575,50
669	Celestynów	mazowieckie	1574,00
670	Zławieś Wielka	kujawsko-pomorskie	1573,70
671	Przasnysz	mazowieckie	1571,83
672	Kamienica Polska	śląskie	1570,99
673	Stubno	podkarpackie	1570,44
674	Kochanowice	śląskie	1569,33
675	Zaręby Kościelne	mazowieckie	1568,67
676	Zblewo	pomorskie	1567,82
677	Stara Dąbrowa	zachodniopomorskie	1567,17
678	Domaszowice	opolskie	1561,57
679	Łaziska	lubelskie	1557,96
680	Brochów	mazowieckie	1554,80
681	Świątajno	warmińsko-mazurskie	1549,03
682	Tuczępy	świętokrzyskie	1548,08
683	Jaświły	podlaskie	1547,76
684	Chynów	mazowieckie	1545,85
685	Parysów	mazowieckie	1545,48

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
686	Komprachcice	opolskie	1543,59
687	Michałowice	małopolskie	1541,97
688	Siepraw	małopolskie	1540,34
689	Lipnica Wielka	małopolskie	1539,48
690	Pątnów	łódzkie	1538,10
691	Kijewo Królewskie	kujawsko-pomorskie	1536,66
692	Kąkolewnica Wschodnia	lubelskie	1536,11
693	Bolimów	łódzkie	1533,38
694	Darłowo	zachodniopomorskie	1532,65
695	Mikołajki Pomorskie	pomorskie	1530,49
696	Osiek Jasielski	podkarpackie	1529,28
697	Świercze	mazowieckie	1529,09
698	Lądek	wielkopolskie	1529,05
699	Nowy Żmigród	podkarpackie	1528,32
700	Giby	podlaskie	1526,34
701	Krzywda	lubelskie	1519,64
702	Stoczek Łukowski	lubelskie	1519,00
703	Malanów	wielkopolskie	1517,89
704	Dębowiec	podkarpackie	1517,15
705	Biesiekierz	zachodniopomorskie	1515,78
706	Nowa Ruda	dolnośląskie	1514,98
707	Skierniewice	łódzkie	1514,70
708	Świdnica	dolnośląskie	1511,66
709	Wola Krzysztoporska	łódzkie	1510,35
710	Grodziczno	warmińsko-mazurskie	1510,14
711	Ryńsk	kujawsko-pomorskie	1507,57
712	Odrzywół	mazowieckie	1504,93
713	Rudniki	opolskie	1504,86
714	Michów	lubelskie	1503,90
715	Konopiska	śląskie	1501,85
716	Gródek nad Dunajcem	małopolskie	1500,05
717	Pietrowice Wielkie	śląskie	1498,31
718	Bojanów	podkarpackie	1496,89
719	Kołaczkowo	wielkopolskie	1496,05
720	Włodawa	lubelskie	1496,04
721	Zalesie	lubelskie	1494,20
722	Kamień	lubelskie	1490,90
723	Koniusza	małopolskie	1490,08
724	Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	1489,56
725	Sierakowice	pomorskie	1487,28
726	Gostycyn	kujawsko-pomorskie	1486,92
727	Klembów	mazowieckie	1486,48
728	Świątki	warmińsko-mazurskie	1482,91
729	Krasocin	świętokrzyskie	1480,47
730	Ostróda	warmińsko-mazurskie	1478,70
731	Sobków	świętokrzyskie	1477,92
732	Czarna	podkarpackie	1477,78
733	Platerów	mazowieckie	1476,80
734	Gniewino	pomorskie	1475,94

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
735	Suchożebry	mazowieckie	1473,62
736	Sadlinki	pomorskie	1469,91
737	Godziesze Wielkie	wielkopolskie	1469,79
738	Sędziejowice	łódzkie	1468,06
739	Koneck	kujawsko-pomorskie	1465,61
740	Sitno	lubelskie	1464,38
741	Adamów	lubelskie	1462,51
742	Kęsowo	kujawsko-pomorskie	1462,26
743	Bukowiec	kujawsko-pomorskie	1461,30
744	Kalinowo	warmińsko-mazurskie	1460,64
745	Krzywca	podkarpackie	1460,28
746	łłowo-Osada	warmińsko-mazurskie	1458,05
747	Bircza	podkarpackie	1457,37
748	Dobre	mazowieckie	1456,59
749	Krasnystaw	lubelskie	1455,98
750	Młynarze	mazowieckie	1455,96
751	Boleszkowice	zachodniopomorskie	1451,77
752	Klucze	małopolskie	1451,25
753	Zamość	lubelskie	1450,94
754	Przerośl	podlaskie	1450,81
755	Biskupice	małopolskie	1450,27
756	Nowodwór	lubelskie	1441,02
757	Hażlach	śląskie	1439,39
758	Chrzanów	lubelskie	1437,02
759	Wisznia Mała	dolnośląskie	1435,83
760	Drzycim	kujawsko-pomorskie	1434,93
761	Zakrzew	lubelskie	1434,05
762	Sadowne	mazowieckie	1432,53
763	Szczerców	łódzkie	1429,71
764	Elk	warmińsko-mazurskie	1429,61
765	Biskupiec	warmińsko-mazurskie	1425,81
766	Wyszki	podlaskie	1423,63
767	Wołyń	lubelskie	1423,54
768	Żukowice	dolnośląskie	1423,45
769	Iwierzyce	podkarpackie	1421,74
770	Wojciechów	lubelskie	1419,25
771	Godów	śląskie	1418,07
772	Dobryszycze	łódzkie	1415,95
773	Włoszakowice	wielkopolskie	1415,40
774	Grodzisk	podlaskie	1414,90
775	Horodło	lubelskie	1414,03
776	Nawojowa	małopolskie	1412,26
777	Jakubów	mazowieckie	1412,21
778	Garbatka-Letnisko	mazowieckie	1410,39
779	Chelmno	kujawsko-pomorskie	1406,50
780	Krasne	mazowieckie	1406,48
781	Szumowo	podlaskie	1404,80
782	Augustów	podlaskie	1401,98
783	Manowo	zachodniopomorskie	1401,22

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
784	Aleksandrów Kujawski	kujawsko-pomorskie	1397,60
785	Świerczów	opolskie	1397,05
786	Stoszowice	dolnośląskie	1387,04
787	Naruszewo	mazowieckie	1385,59
788	Węgierska Górką	śląskie	1385,26
789	Przeworsk	podkarpackie	1384,64
790	Żurawica	podkarpackie	1384,39
791	Raniżów	podkarpackie	1384,01
792	Mszana Dolna	małopolskie	1380,17
793	Nowogródek Pomorski	zachodniopomorskie	1379,23
794	Olszewo-Borki	mazowieckie	1375,90
795	Rawa Mazowiecka	łódzkie	1375,69
796	Ostrowite	wielkopolskie	1374,31
797	Leżajsk	podkarpackie	1373,20
798	Boćki	podlaskie	1370,80
799	Kurów	lubelskie	1369,33
800	Bierzwnik	zachodniopomorskie	1367,23
801	Gdów	małopolskie	1363,90
802	Łysomice	kujawsko-pomorskie	1363,75
803	Dąbrowa Biskupia	kujawsko-pomorskie	1363,64
804	Mysłakowice	dolnośląskie	1362,46
805	Rzewnie	mazowieckie	1361,78
806	Siemysł	zachodniopomorskie	1359,35
807	Lubasz	wielkopolskie	1358,66
808	Świdwin	zachodniopomorskie	1358,59
809	Zarszyn	podkarpackie	1357,10
810	Brzeźnio	łódzkie	1356,29
811	Łukowica	małopolskie	1354,35
812	Tworóg	śląskie	1349,32
813	Wieczfnia Kościelna	mazowieckie	1345,96
814	Marianowo	zachodniopomorskie	1345,39
815	Kotlin	wielkopolskie	1345,15
816	Wyry	śląskie	1344,37
817	Rozogi	warmińsko-mazurskie	1343,96
818	Dzierżonów	dolnośląskie	1337,95
819	Trawniki	lubelskie	1337,31
820	Pozezdrze	warmińsko-mazurskie	1332,32
821	Borowa	podkarpackie	1330,72
822	Dzikowiec	podkarpackie	1330,68
823	Radziejowice	mazowieckie	1330,00
824	Nur	mazowieckie	1329,73
825	Dubeninki	warmińsko-mazurskie	1329,35
826	Olszówka	wielkopolskie	1329,02
827	Łodygowice	śląskie	1325,68
828	Ludwin	lubelskie	1325,02
829	Waganiec	kujawsko-pomorskie	1322,95
830	Kłodawa	lubuskie	1319,55
831	Potok Górny	lubelskie	1317,65
832	Poronin	małopolskie	1317,31

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
833	Żórawina	dolnośląskie	1314,53
834	Chorkówka	podkarpackie	1311,07
835	Imielno	świętokrzyskie	1309,48
836	Jastrzębia	mazowieckie	1307,50
837	Dąbie	lubuskie	1306,94
838	Piecki	warmińsko-mazurskie	1306,90
839	Siedlisko	lubuskie	1306,50
840	Dobra (Szczecińska)	zachodniopomorskie	1302,00
841	Udanin	dolnośląskie	1301,17
842	Dąbrowa	opolskie	1300,66
843	Żmudź	lubelskie	1300,28
844	Ojrzeń	mazowieckie	1297,00
845	Koszarawa	śląskie	1296,88
846	Przytyk	mazowieckie	1296,88
847	Krańciczyn	lubelskie	1296,63
848	Świątajno	warmińsko-mazurskie	1294,49
849	Tarnawatka	lubelskie	1292,73
850	Złotów	wielkopolskie	1292,18
851	Rytwiany	świętokrzyskie	1290,26
852	Lipowa	śląskie	1287,67
853	Prostki	warmińsko-mazurskie	1286,22
854	Kowiesy	łódzkie	1285,47
855	Grabowo	podlaskie	1284,67
856	Krotoszyce	dolnośląskie	1282,61
857	Mogilany	małopolskie	1281,91
858	Mstów	śląskie	1279,35
859	Lubenia	podkarpackie	1278,13
860	Radzanów	mazowieckie	1277,42
861	Borzęcin	małopolskie	1271,06
862	Trzebieszów	lubelskie	1269,83
863	Sidra	podlaskie	1269,17
864	Kutno	łódzkie	1268,62
865	Lidzbark Warmiński	warmińsko-mazurskie	1267,24
866	Hajnówka	podlaskie	1266,47
867	Tarnówka	wielkopolskie	1265,91
868	Czarnożyły	łódzkie	1264,75
869	Repki	mazowieckie	1264,64
870	Włocławek	kujawsko-pomorskie	1263,72
871	Sośnie	wielkopolskie	1262,96
872	Topólka	kujawsko-pomorskie	1262,29
873	Konopnica	łódzkie	1261,01
874	Trzebownik	podkarpackie	1256,45
875	Konarzyny	pomorskie	1254,02
876	Stary Lubotyń	mazowieckie	1250,49
877	Sławoborze	zachodniopomorskie	1249,11
878	Rachanie	lubelskie	1249,02
879	Orchowo	wielkopolskie	1248,60
880	Nowa Wieś Wielka	kujawsko-pomorskie	1246,07
881	Jeżewo	kujawsko-pomorskie	1245,77

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
882	Miejsce Piastowe	podkarpackie	1245,44
883	Dębno	małopolskie	1244,34
884	Góra Świętej Małgorzaty	łódzkie	1243,85
885	Krynice	lubelskie	1243,55
886	Białopole	lubelskie	1242,74
887	Janów	podlaskie	1241,44
888	Jordanów Śląski	dolnośląskie	1240,46
889	Choczewo	pomorskie	1238,69
890	Rogowo	kujawsko-pomorskie	1234,56
891	Brzuze	kujawsko-pomorskie	1232,80
892	Liniewo	pomorskie	1232,71
893	Bystra-Sidzina	małopolskie	1232,70
894	Lubicz	kujawsko-pomorskie	1231,29
895	Osie	kujawsko-pomorskie	1230,89
896	Iwaniska	świętokrzyskie	1230,04
897	Skoroszyce	opolskie	1227,01
898	Dmosin	łódzkie	1226,85
899	Krasnosielc	mazowieckie	1226,45
900	Kiszkowo	wielkopolskie	1226,05
901	Kodrąb	łódzkie	1225,16
902	Nowy Duninów	mazowieckie	1221,32
903	Miączyn	lubelskie	1220,51
904	Bakałarzewo	podlaskie	1218,95
905	Ustronie Morskie	zachodniopomorskie	1216,59
906	Cisek	opolskie	1216,30
907	Łuków	lubelskie	1215,62
908	Kolsko	lubuskie	1212,42
909	Sośno	kujawsko-pomorskie	1210,88
910	Moskorzew	świętokrzyskie	1210,77
911	Kielczygłów	łódzkie	1210,70
912	Murów	opolskie	1208,74
913	Chotcza	mazowieckie	1207,70
914	Haczów	podkarpackie	1200,61
915	Doruchów	wielkopolskie	1198,83
916	Sienno	mazowieckie	1198,81
917	Rokietnica	podkarpackie	1197,55
918	Wilków	opolskie	1197,08
919	Wągrowiec	wielkopolskie	1196,38
920	Krzyszczycy	lubuskie	1195,27
921	Babice	małopolskie	1194,22
922	Żołynia	podkarpackie	1193,78
923	Łańcut	podkarpackie	1193,45
924	Dopiewo	wielkopolskie	1193,19
925	Pawłosiów	podkarpackie	1192,93
926	Mykanów	śląskie	1192,71
927	Wodzierady	łódzkie	1192,17
928	Braniewo	warmińsko-mazurskie	1190,07
929	Łyse	mazowieckie	1188,99
930	Koszęcin	śląskie	1186,46

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
931	Lyski	śląskie	1185,82
932	Tarnowiec	podkarpackie	1184,84
933	Wąwolnica	lubelskie	1184,46
934	Bobrowniki	kujawsko-pomorskie	1183,72
935	Granowo	wielkopolskie	1182,12
936	Czarnocin	łódzkie	1181,24
937	Kłoczew	lubelskie	1181,18
938	Spytkowice	małopolskie	1180,65
939	Czarny Dunajec	małopolskie	1179,34
940	Nowe Ostrowy	łódzkie	1177,93
941	Mokrsko	łódzkie	1171,23
942	Stare Kurowo	lubuskie	1171,21
943	Bielsk Podlaski	podlaskie	1170,25
944	Cmolas	podkarpackie	1168,95
945	Smyków	świętokrzyskie	1166,75
946	Zebrzydowice	śląskie	1166,27
947	Werbkowice	lubelskie	1166,15
948	Zduny	łódzkie	1165,84
949	Mszana	śląskie	1163,32
950	Jemielnica	opolskie	1162,05
951	Skórcz	pomorskie	1161,32
952	Gorzyce	podkarpackie	1160,94
953	Boguty-Pianki	mazowieckie	1159,77
954	Rogowo	kujawsko-pomorskie	1159,47
955	Bledzew	lubuskie	1159,42
956	Pępowo	wielkopolskie	1158,39
957	Kowal	kujawsko-pomorskie	1158,00
958	Kościelec	wielkopolskie	1153,47
959	Grzegorzew	wielkopolskie	1152,09
960	Kampinos	mazowieckie	1151,12
961	Osiek	kujawsko-pomorskie	1150,74
962	Dąbrowa	kujawsko-pomorskie	1149,83
963	Magnuszew	mazowieckie	1149,60
964	Jaktorów	mazowieckie	1147,47
965	Drużbice	łódzkie	1146,28
966	Laskowa	małopolskie	1143,27
967	Fredropol	podkarpackie	1142,68
968	Zawady	podlaskie	1138,79
969	Gąsawa	kujawsko-pomorskie	1138,66
970	Wojciechowice	świętokrzyskie	1136,43
971	Jabłonka	małopolskie	1135,79
972	Dydnia	podkarpackie	1134,90
973	Baranowo	mazowieckie	1132,12
974	Bartniczka	kujawsko-pomorskie	1130,31
975	Kobiór	śląskie	1129,57
976	Gołuchów	wielkopolskie	1118,99
977	Płonia-Bramura	mazowieckie	1117,89
978	Janowo	warmińsko-mazurskie	1117,02
979	Dobrcz	kujawsko-pomorskie	1116,61

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
980	Przemęt	wielkopolskie	1113,19
981	Komarów-Osada	lubelskie	1112,87
982	Kozłów	małopolskie	1112,61
983	Wizna	podlaskie	1111,75
984	Lubiszyn	lubuskie	1110,60
985	Ciepielów	mazowieckie	1110,55
986	Domaniewice	łódzkie	1105,43
987	Cyców	lubelskie	1104,50
988	Pakoślawice	opolskie	1104,38
989	Wietrzychowice	małopolskie	1103,92
990	Bestwina	śląskie	1102,70
991	Wysokie Mazowieckie	podlaskie	1102,28
992	Warlubie	kujawsko-pomorskie	1099,80
993	Sochaczew	mazowieckie	1099,40
994	Rudna	dolnośląskie	1097,40
995	Dębe Wielkie	mazowieckie	1096,62
996	Wręczyca Wielka	śląskie	1095,51
997	Szafłary	małopolskie	1095,45
998	Klonowa	łódzkie	1094,25
999	Chłopice	podkarpackie	1090,81
1000	Płońsk	mazowieckie	1090,03
1001	Banie Mazurskie	warmińsko-mazurskie	1089,61
1002	Goczałkowice-Zdrój	śląskie	1088,86
1003	Główczyce	pomorskie	1088,45
1004	Skrzyszów	małopolskie	1086,77
1005	Świnna	śląskie	1085,09
1006	Marcinowice	dolnośląskie	1083,15
1007	Jeleśnia	śląskie	1082,10
1008	Wierzbica	mazowieckie	1081,68
1009	Piekoszów	świętokrzyskie	1080,45
1010	Dąbrówka	mazowieckie	1077,46
1011	Grabica	łódzkie	1076,47
1012	Milówka	śląskie	1074,44
1013	Nowosolna	łódzkie	1074,39
1014	Rokietnica	wielkopolskie	1071,88
1015	Dźwierzuty	warmińsko-mazurskie	1071,65
1016	Domanice	mazowieckie	1071,60
1017	Mucharz	małopolskie	1070,60
1018	Radziechowy-Wieprz	śląskie	1070,35
1019	Dłutów	łódzkie	1069,84
1020	Trzyciąż	małopolskie	1066,11
1021	Łęczyce	pomorskie	1064,68
1022	Lubań	dolnośląskie	1064,66
1023	Kościan	wielkopolskie	1063,38
1024	Aleksandrów	łódzkie	1057,59
1025	Grabów nad Pilicą	mazowieckie	1057,17
1026	Sejny	podlaskie	1056,61
1027	Potworów	mazowieckie	1055,67
1028	Gozdowo	mazowieckie	1054,81

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1029	Sanok	podkarpackie	1044,56
1030	Dębowiec	śląskie	1043,11
1031	Łągów	lubuskie	1042,65
1032	Wicko	pomorskie	1041,47
1033	Dobrzeń Wielki	opolskie	1034,77
1034	Dolice	zachodniopomorskie	1033,88
1035	Świnice Warckie	łódzkie	1031,55
1036	Rudnik	śląskie	1030,68
1037	Świdziebnia	kujawsko-pomorskie	1029,70
1038	Skrwilno	kujawsko-pomorskie	1028,69
1039	Domaradz	podkarpackie	1026,99
1040	Rojewo	kujawsko-pomorskie	1026,15
1041	Opatów	śląskie	1026,02
1042	Deszczno	lubuskie	1025,26
1043	Czernice Borowe	mazowieckie	1025,03
1044	Piątnica	podlaskie	1024,83
1045	Raciechowice	małopolskie	1023,94
1046	Sadkowiec	łódzkie	1023,00
1047	Obryte	mazowieckie	1022,24
1048	Przyłęk	mazowieckie	1021,35
1049	Chrzastowice	opolskie	1020,81
1050	Kamieniec	wielkopolskie	1019,11
1051	Masłowice	łódzkie	1018,63
1052	Kotuń	mazowieckie	1018,56
1053	Turobin	lubelskie	1017,69
1054	Rypin	kujawsko-pomorskie	1017,39
1055	Bełchatów	łódzkie	1017,30
1056	Obrazów	świętokrzyskie	1016,48
1057	Kolno	warmińsko-mazurskie	1016,46
1058	Gromnik	małopolskie	1014,37
1059	Nowa Wieś Lęborska	pomorskie	1014,02
1060	Ostrów Mazowiecka	mazowieckie	1013,50
1061	Grudziądz	kujawsko-pomorskie	1012,87
1062	Szczytniki	wielkopolskie	1010,16
1063	Jejkowice	śląskie	1007,90
1064	Lubichowo	pomorskie	1006,59
1065	Czermin	wielkopolskie	1006,27
1066	Jadów	mazowieckie	1002,97
1067	Dygowo	zachodniopomorskie	1001,56
1068	Karniewo	mazowieckie	999,78
1069	Działdowo	warmińsko-mazurskie	999,08
1070	Wielgie	kujawsko-pomorskie	998,78
1071	Skórzec	mazowieckie	997,86
1072	Stężycza	pomorskie	996,49
1073	Siennica	mazowieckie	995,56
1074	Przeworno	dolnośląskie	994,33
1075	Tłuchowo	kujawsko-pomorskie	993,69
1076	Blizanów	wielkopolskie	992,64
1077	Kaźmierz	wielkopolskie	992,15

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1078	Wilczęta	warmińsko-mazurskie	991,90
1079	Gidle	łódzkie	991,82
1080	Warnice	zachodniopomorskie	988,75
1081	Stara Błotnica	mazowieckie	987,98
1082	Biała Podlaska	lubelskie	986,67
1083	Kwidzyn	pomorskie	985,24
1084	Sokoły	podlaskie	984,32
1085	Lipka	wielkopolskie	983,52
1086	Bytnica	lubuskie	980,21
1087	Zwierzyn	lubuskie	979,66
1088	Dzierzgowo	mazowieckie	979,28
1089	Raba Wyżna	małopolskie	976,72
1090	Wielowieś	śląskie	976,07
1091	Michałowice	mazowieckie	972,93
1092	Kuślin	wielkopolskie	972,85
1093	Mrażowo	warmińsko-mazurskie	970,60
1094	Łagiewniki	dolnośląskie	970,43
1095	Zatory	mazowieckie	970,00
1096	Cewice	pomorskie	969,83
1097	Mokobody	mazowieckie	968,64
1098	Liszki	małopolskie	968,51
1099	Czernichów	śląskie	965,73
1100	Turawa	opolskie	965,38
1101	Pabianice	łódzkie	963,44
1102	Porąbka	śląskie	961,77
1103	Grybów	małopolskie	959,08
1104	Gawłuszowice	podkarpackie	956,57
1105	Zbiczno	kujawsko-pomorskie	955,85
1106	Czerwonak	wielkopolskie	952,10
1107	Kowale Oleckie	warmińsko-mazurskie	951,73
1108	Sorkwity	warmińsko-mazurskie	947,84
1109	Kobylin-Borzymy	podlaskie	947,58
1110	Chąšno	łódzkie	946,22
1111	Będków	łódzkie	944,51
1112	Obrzycko	wielkopolskie	939,44
1113	Przesmyki	mazowieckie	938,35
1114	Chrzypsko Wielkie	wielkopolskie	934,26
1115	Kaczory	wielkopolskie	934,11
1116	Tokarnia	małopolskie	931,75
1117	Łomża	podlaskie	931,07
1118	Gorlice	małopolskie	930,09
1119	Ryczywół	wielkopolskie	927,05
1120	Trzeszczany	lubelskie	925,90
1121	Pilchowice	śląskie	925,49
1122	Sypniewo	mazowieckie	924,13
1123	Jasło	podkarpackie	916,02
1124	Kosakowo	pomorskie	913,91
1125	Lanckorona	małopolskie	907,20
1126	Wejherowo	pomorskie	906,65

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1127	Białobrzegi	podkarpackie	905,67
1128	Cielądz	łódzkie	903,84
1129	Kobyłanka	zachodniopomorskie	903,28
1130	Kikół	kujawsko-pomorskie	903,22
1131	Wieprz	małopolskie	903,12
1132	Kuczborck-Osada	mazowieckie	902,20
1133	Widuchowa	zachodniopomorskie	900,13
1134	Ulhówek	lubelskie	899,42
1135	Baboszewo	mazowieckie	897,77
1136	Raciążek	kujawsko-pomorskie	896,91
1137	Goszczanów	łódzkie	896,37
1138	Trzebiel	lubuskie	892,37
1139	Szydłowo	wielkopolskie	892,00
1140	Ilawa	warmińsko-mazurskie	891,60
1141	Kostomłoty	dolnośląskie	889,40
1142	Gronowo Elbląskie	warmińsko-mazurskie	889,14
1143	Puławy	lubelskie	886,41
1144	Bralin	wielkopolskie	886,17
1145	Żabia Wola	mazowieckie	885,68
1146	Gilowice	śląskie	885,65
1147	Łaskarzew	mazowieckie	885,13
1148	Święciechowa	wielkopolskie	883,50
1149	Szczytno	warmińsko-mazurskie	883,43
1150	Kobierzyce	dolnośląskie	883,06
1151	Głowaczów	mazowieckie	882,52
1152	Lubień	małopolskie	881,79
1153	Inowrocław	kujawsko-pomorskie	879,70
1154	Mielec	podkarpackie	878,85
1155	Raciąż	mazowieckie	878,83
1156	Zakrzew	mazowieckie	876,60
1157	Rutki	podlaskie	874,19
1158	Wieniawa	mazowieckie	871,85
1159	Lubrza	lubuskie	871,34
1160	Złotniki Kujawskie	kujawsko-pomorskie	871,20
1161	Wilczyn	wielkopolskie	870,91
1162	Malbork	pomorskie	867,52
1163	Chlewiska	mazowieckie	866,40
1164	Zakrzewo	kujawsko-pomorskie	865,65
1165	Domaniów	dolnośląskie	864,09
1166	Łąck	mazowieckie	862,94
1167	Brójce	łódzkie	861,81
1168	Gielniów	mazowieckie	861,79
1169	Pakośław	wielkopolskie	860,66
1170	Winnica	mazowieckie	859,80
1171	Nowy Kawęczyn	łódzkie	857,34
1172	Białosłowie	wielkopolskie	856,13
1173	Miedzna	śląskie	856,11
1174	Szudziałowo	podlaskie	855,42
1175	Karnice	zachodniopomorskie	855,20

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1176	Drawsko	wielkopolskie	853,98
1177	Suszec	śląskie	853,84
1178	Przewóz	lubuskie	844,53
1179	Małkinia Górna	mazowieckie	841,88
1180	Górzno	mazowieckie	841,51
1181	Zabierzów	małopolskie	835,89
1182	Rytro	małopolskie	835,07
1183	Tczów	mazowieckie	833,80
1184	Bielsk	mazowieckie	833,60
1185	Joniec	mazowieckie	831,48
1186	Bolesław	małopolskie	829,63
1187	Żarnowiec	śląskie	826,45
1188	Żytno	łódzkie	825,84
1189	Żagań	lubuskie	825,52
1190	Przybiernów	zachodniopomorskie	824,07
1191	Rakszawa	podkarpackie	822,17
1192	Kamiennik	opolskie	822,06
1193	Lipno	kujawsko-pomorskie	820,45
1194	Gniezno	wielkopolskie	818,17
1195	Jasienica	śląskie	817,92
1196	Obrowo	kujawsko-pomorskie	817,90
1197	Tomice	małopolskie	817,79
1198	Borowie	mazowieckie	817,38
1199	Ozorków	łódzkie	813,57
1200	Zambrów	podlaskie	811,74
1201	Człuchów	pomorskie	811,07
1202	Damnica	pomorskie	810,60
1203	Pruszcz Gdański	pomorskie	809,74
1204	Miedzichowo	wielkopolskie	808,37
1205	Grębocice	dolnośląskie	806,87
1206	Czernichów	małopolskie	805,98
1207	Poświętne	mazowieckie	805,87
1208	Lasowice Wielkie	opolskie	805,37
1209	Troszyn	mazowieckie	805,13
1210	Dwikozy	świętokrzyskie	804,82
1211	Gózd	mazowieckie	803,41
1212	Oporów	łódzkie	802,30
1213	Złota	świętokrzyskie	800,90
1214	Nędza	śląskie	799,26
1215	Goworowo	mazowieckie	797,73
1216	Siedlce	mazowieckie	796,64
1217	Chojnice	pomorskie	792,28
1218	Stanisławów	mazowieckie	791,99
1219	Hrubieszów	lubelskie	791,86
1220	Łyszkowice	łódzkie	786,76
1221	Bierawa	opolskie	785,15
1222	Słaboszów	małopolskie	780,14
1223	Stargard Szczeciński	zachodniopomorskie	779,39
1224	Kiernozia	łódzkie	777,86

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1225	Cieplowody	dolnośląskie	773,06
1226	Małdyty	warmińsko-mazurskie	770,74
1227	Wierzchosławice	małopolskie	770,62
1228	Damasławek	wielkopolskie	768,83
1229	Pruszcz	kujawsko-pomorskie	768,07
1230	Nozdrzec	podkarpackie	766,45
1231	Przykona	wielkopolskie	765,05
1232	Bolesławiec	dolnośląskie	760,54
1233	Niechanowo	wielkopolskie	759,94
1234	Policzna	mazowieckie	759,62
1235	Rudziniec	śląskie	759,04
1236	Elbląg	warmińsko-mazurskie	758,92
1237	Liw	mazowieckie	758,73
1238	Sokolniki	łódzkie	758,45
1239	Chojnów	dolnośląskie	756,47
1240	Jemielno	dolnośląskie	756,19
1241	Płoskinia	warmińsko-mazurskie	755,64
1242	Brańszczyk	mazowieckie	755,34
1243	Nieborów	łódzkie	754,83
1244	Łęczycza	łódzkie	753,12
1245	Krupski Młyn	śląskie	752,89
1246	Radziemice	małopolskie	752,72
1247	Kazanów	mazowieckie	752,21
1248	Latowicz	mazowieckie	748,45
1249	Krzymów	wielkopolskie	745,92
1250	Jordanów	małopolskie	743,23
1251	Izabelin	mazowieckie	742,29
1252	Lelis	mazowieckie	741,32
1253	Bulkowo	mazowieckie	739,08
1254	Krościenko Wyżne	podkarpackie	736,35
1255	Żary	lubuskie	735,46
1256	Burzenin	łódzkie	732,96
1257	Łososina Dolna	małopolskie	731,63
1258	Stromiec	mazowieckie	729,55
1259	Czarna	podkarpackie	728,31
1260	Siemkowice	łódzkie	727,57
1261	Goleszów	śląskie	727,40
1262	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	726,18
1263	Osiek	małopolskie	725,76
1264	Stare Miasto	wielkopolskie	724,29
1265	Majdan Królewski	podkarpackie	723,85
1266	Tarłów	świętokrzyskie	722,31
1267	Pysznicza	podkarpackie	720,55
1268	Bądkowo	kujawsko-pomorskie	720,47
1269	Czastary	łódzkie	715,95
1270	Radgoszcz	małopolskie	712,47
1271	Huszlew	mazowieckie	712,33
1272	Rychtal	wielkopolskie	710,01
1273	Ślubice	mazowieckie	707,45

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1274	Górzycza	lubuskie	702,06
1275	Miastkowo	podlaskie	701,52
1276	Gaszowice	śląskie	689,82
1277	Gubin	lubuskie	684,48
1278	Kobiele Wielkie	łódzkie	683,31
1279	Zbuczyn	mazowieckie	683,15
1280	Maciejowice	mazowieckie	680,82
1281	Jeżów	łódzkie	680,55
1282	Platerówka	dolnośląskie	673,45
1283	Kościerzyna	pomorskie	671,38
1284	Skulsk	wielkopolskie	670,57
1285	Wróblew	łódzkie	670,32
1286	Osięciny	kujawsko-pomorskie	664,71
1287	Galewice	łódzkie	664,23
1288	Radzanowo	mazowieckie	661,95
1289	Brzozie	kujawsko-pomorskie	660,93
1290	Jasieniec	mazowieckie	658,55
1291	Tymbark	małopolskie	657,53
1292	Wiązownica	podkarpackie	654,07
1293	Gorzkowice	łódzkie	653,63
1294	Stryżawa	małopolskie	653,34
1295	Orońsko	mazowieckie	652,46
1296	Ładzice	łódzkie	651,87
1297	Izbicko	opolskie	650,80
1298	Słupno	mazowieckie	648,29
1299	Bolesław	małopolskie	648,15
1300	Janowice Wielkie	dolnośląskie	647,97
1301	Gowarczów	świętokrzyskie	647,69
1302	Czernica	dolnośląskie	646,64
1303	Tarnów Opolski	opolskie	644,80
1304	Kobyła Góra	wielkopolskie	644,42
1305	Rozdrażew	wielkopolskie	644,15
1306	Gołymin-Osrodek	mazowieckie	643,52
1307	Sabnie	mazowieckie	641,63
1308	Cieszków	dolnośląskie	637,85
1309	Lipno	wielkopolskie	634,08
1310	Szczecinek	zachodniopomorskie	633,52
1311	Bochnia	małopolskie	632,91
1312	Regimin	mazowieckie	631,37
1313	Zbrosławice	śląskie	630,25
1314	Gręboszów	małopolskie	629,87
1315	Rzezawa	małopolskie	626,90
1316	Lubsza	opolskie	616,53
1317	Brudzew	wielkopolskie	615,12
1318	Grzmiąca	zachodniopomorskie	614,48
1319	Żelazków	wielkopolskie	613,34
1320	Białogard	zachodniopomorskie	613,09
1321	Widawa	łódzkie	610,33
1322	Chelm Śląski	śląskie	605,15

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1323	Tyrawa Wołoska	podkarpackie	603,83
1324	Siekierczyn	dolnośląskie	600,33
1325	Wiśniew	mazowieckie	597,12
1326	Złotoryja	dolnośląskie	595,60
1327	Bedlno	łódzkie	595,07
1328	Stupsk	mazowieckie	590,72
1329	Kowala	mazowieckie	590,16
1330	Ostrówek	łódzkie	588,45
1331	Stary Dzierżoń	pomorskie	586,14
1332	Zgierz	łódzkie	586,10
1333	Pawłowiczki	opolskie	585,43
1334	Sadki	kujawsko-pomorskie	582,13
1335	Pawłowice	śląskie	582,12
1336	Sobolew	mazowieckie	579,68
1337	Nowinka	podlaskie	579,04
1338	Osieczna	pomorskie	571,26
1339	Radłów	opolskie	570,24
1340	Bielice	zachodniopomorskie	569,26
1341	Borzechów	lubelskie	568,60
1342	Zadzim	łódzkie	565,27
1343	Bartoszyce	warmińsko-mazurskie	564,61
1344	Dynów	podkarpackie	564,15
1345	Jarosław	podkarpackie	562,53
1346	Pcim	małopolskie	561,52
1347	Jedlnia-Letnisko	mazowieckie	559,95
1348	Tczew	pomorskie	558,95
1349	Radomyśl nad Sanem	podkarpackie	556,56
1350	Oleśnica	dolnośląskie	555,53
1351	Baranów	wielkopolskie	548,63
1352	Trojanów	mazowieckie	547,75
1353	Leszno	mazowieckie	547,46
1354	Sarnaki	mazowieckie	546,77
1355	Radomsko	łódzkie	545,62
1356	Gniewoszów	mazowieckie	544,91
1357	Borkowice	mazowieckie	544,12
1358	Garwolin	mazowieckie	543,75
1359	Krzyżanów	łódzkie	543,13
1360	Koczała	pomorskie	541,08
1361	Brzeźnica	lubuskie	540,77
1362	Limanowa	małopolskie	539,51
1363	Sońsk	mazowieckie	538,19
1364	Korytnica	mazowieckie	535,01
1365	Ostrów Wielkopolski	wielkopolskie	533,83
1366	Lubin	dolnośląskie	533,61
1367	Sobienie-Jeziory	mazowieckie	531,52
1368	Markłowice	śląskie	527,87
1369	Spytkowice	małopolskie	526,68
1370	Długołęka	dolnośląskie	526,09
1371	Wielka Nieszawka	kujawsko-pomorskie	525,49

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1372	Jarczów	lubelskie	520,76
1373	Regnów	łódzkie	507,58
1374	Rozprza	łódzkie	505,25
1375	Biały Dunajec	małopolskie	502,30
1376	Kramsk	wielkopolskie	502,00
1377	Przemyśl	podkarpackie	496,67
1378	Godkowo	warmińsko-mazurskie	496,57
1379	Rzekuń	mazowieckie	495,25
1380	Stare Bogaczowice	dolnośląskie	493,10
1381	Grabowiec	lubelskie	490,61
1382	Bielawy	łódzkie	490,43
1383	Lubrza	opolskie	488,01
1384	Markowa	podkarpackie	486,91
1385	Piaski	wielkopolskie	486,88
1386	Gardeja	pomorskie	482,27
1387	Zakrzewo	wielkopolskie	482,12
1388	Poświętne	podlaskie	481,70
1389	Lubawa	warmińsko-mazurskie	478,97
1390	Wilga	mazowieckie	475,12
1391	Lutomiersk	łódzkie	475,11
1392	Gzy	mazowieckie	470,55
1393	Chodzież	wielkopolskie	466,86
1394	Rogóżno	kujawsko-pomorskie	466,86
1395	Kazimierz Biskupi	wielkopolskie	462,40
1396	Skarżysko Kościelne	świętokrzyskie	460,10
1397	Wola Mysłowska	lubelskie	459,73
1398	Zduńska Wola	łódzkie	459,33
1399	Krasiczyn	podkarpackie	458,85
1400	Turek	wielkopolskie	456,76
1401	Łapanów	małopolskie	455,09
1402	Brudzeń Duży	mazowieckie	454,32
1403	Czerwin	mazowieckie	452,91
1404	Lisia Góra	małopolskie	451,60
1405	Morzeszczyn	pomorskie	448,93
1406	Kolbudy	pomorskie	448,37
1407	Radowo Małe	zachodniopomorskie	447,40
1408	Babiak	wielkopolskie	446,92
1409	Krzynowłoga Mała	mazowieckie	446,49
1410	Sieradz	łódzkie	435,95
1411	Olszanka	opolskie	432,11
1412	Miłkowice	dolnośląskie	431,01
1413	Bobrowice	lubuskie	430,84
1414	Sawin	lubelskie	426,75
1415	Błędów	mazowieckie	425,70
1416	Czarnków	wielkopolskie	425,47
1417	Lipowiec Kościelny	mazowieckie	424,72
1418	Kunice	dolnośląskie	424,68
1419	Sulików	dolnośląskie	419,52
1420	Zaniemyśl	wielkopolskie	418,30

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1421	Dziadowa Kłoda	dolnośląskie	418,19
1422	Gorzyce	śląskie	416,15
1423	Zagrodno	dolnośląskie	415,87
1424	Bukowsko	podkarpackie	413,97
1425	Łęki Szlacheckie	łódzkie	413,70
1426	Gostynin	mazowieckie	407,67
1427	Mędrzechów	małopolskie	404,71
1428	Brodnica	wielkopolskie	403,60
1429	Osielsko	kujawsko-pomorskie	399,71
1430	Subkowy	pomorskie	397,00
1431	Bojszowy	śląskie	396,39
1432	Tarnów	małopolskie	395,22
1433	Brojce	zachodniopomorskie	394,67
1434	Kozłowo	warmińsko-mazurskie	389,88
1435	Warta Bolesławecka	dolnośląskie	385,08
1436	Łęka Opatowska	wielkopolskie	381,29
1437	Miedzna	mazowieckie	381,24
1438	Belsk Duży	mazowieckie	378,01
1439	Pacyna	mazowieckie	375,53
1440	Siemiątkowo	mazowieckie	374,33
1441	Rychliki	warmińsko-mazurskie	372,80
1442	Promna	mazowieckie	369,24
1443	Świerklany	śląskie	368,42
1444	Wielgomłynny	łódzkie	368,26
1445	Zabrodzie	mazowieckie	363,72
1446	Wojcieszków	lubelskie	363,24
1447	Słopnice	małopolskie	361,32
1448	Brąszewice	łódzkie	361,23
1449	Mycielin	wielkopolskie	355,94
1450	Łambinowice	opolskie	352,74
1451	Osiecznica	dolnośląskie	351,06
1452	Bolesławiec	łódzkie	348,68
1453	Rusiec	łódzkie	343,93
1454	Rożwienica	podkarpackie	343,71
1455	Olesno	małopolskie	343,17
1456	Pniewy	mazowieckie	342,01
1457	Ceranów	mazowieckie	341,56
1458	Stare Babice	mazowieckie	340,92
1459	Starożreby	mazowieckie	340,55
1460	Gierałtowice	śląskie	337,01
1461	Lesznówola	mazowieckie	329,10
1462	Szydłowo	mazowieckie	320,09
1463	Sierpc	mazowieckie	318,47
1464	Strzałkowo	wielkopolskie	315,39
1465	Mietków	dolnośląskie	311,92
1466	Wąlczy	zachodniopomorskie	311,06
1467	Oświęcim	małopolskie	305,73
1468	Legnickie Pole	dolnośląskie	303,99
1469	Prążmów	mazowieckie	293,34

GMINY WIEJSKIE

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1470	Sterdyń	mazowieckie	285,65
1471	Głowno	łódzkie	285,05
1472	Rewal	zachodniopomorskie	283,26
1473	Ręczno	łódzkie	281,05
1474	Wolanów	mazowieckie	274,21
1475	Terespol	lubelskie	272,75
1476	Koło	wielkopolskie	272,55
1477	Kwilcz	wielkopolskie	272,03
1478	Jedlińsk	mazowieckie	271,21
1479	Słupca	wielkopolskie	265,92
1480	Kadzidło	mazowieckie	258,41
1481	Boronów	śląskie	252,78
1482	Mieścisko	wielkopolskie	248,98
1483	Komańcza	podkarpackie	246,30
1484	Puszcza Mariańska	mazowieckie	237,46
1485	Siedlec	wielkopolskie	235,59
1486	Budzów	małopolskie	235,57
1487	Mieleszyn	wielkopolskie	229,99
1488	Kleszczów	łódzkie	225,01
1489	Goszczyn	mazowieckie	223,04
1490	Uchanie	lubelskie	220,56
1491	Sieroszewice	wielkopolskie	217,39
1492	Pionki	mazowieckie	216,88
1493	Rąbino	zachodniopomorskie	214,50
1494	Mała Wieś	mazowieckie	211,12
1495	Połajewo	wielkopolskie	201,37
1496	Baranów	mazowieckie	201,26

Miejsce	Miasto	Województwo	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
1497	Kolbiel	mazowieckie	192,01
1498	Władysławów	wielkopolskie	188,52
1499	Ciechanów	mazowieckie	184,11
1500	Olszanka	mazowieckie	172,10
1501	Grabów	łódzkie	171,27
1502	Wiśniewo	mazowieckie	159,96
1503	Jeziora Wielkie	kujawsko-pomorskie	156,73
1504	Markusy	warmińsko-mazurskie	154,14
1505	Ruja	dolnośląskie	152,94
1506	Wapno	wielkopolskie	152,89
1507	Rusinów	mazowieckie	152,34
1508	Stara Biała	mazowieckie	143,82
1509	Perzów	wielkopolskie	140,29
1510	Dzierżąźnia	mazowieckie	135,59
1511	Wierzbnio	mazowieckie	128,17
1512	Nowe Miasto nad Wartą	wielkopolskie	123,16
1513	Dubienka	lubelskie	122,83
1514	Sieciechów	mazowieckie	109,93
1515	Łanięta	łódzkie	104,26
1516	Osiek Mały	wielkopolskie	83,57
1517	Szczawin Kościelny	mazowieckie	83,20
1518	Klukki	łódzkie	81,02
1519	Duszniki	wielkopolskie	49,28
1520	Komorniki	wielkopolskie	44,40
1521	Lutocin	mazowieckie	43,82
1522	Grębków	mazowieckie	34,87
1523	Szreńsk	mazowieckie	30,99